

Valtion
taloudellinen
tutkimuskeskus

Muistiot 20

Yrittäjän verotuksen arviointi – mallikehikko ja
simulointituloksia

VATT MUISTIOT

20

Yrittäjän verotuksen arviointi – mallikehikko ja simulointituloksia

Olli Ropponen

Kiitän Essi Eerolaa, Seppo Karia ja Heikki Viitamäkeä sekä VATT-seminaarin osallistujia tähän muistioon liittyvistä keskusteluista ja kommenteista.

ISBN 978-952-274-034-2 (PDF)

ISSN 1798-0321 (PDF)

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Government Institute for Economic Research
Arkadiankatu 7, 00100 Helsinki, Finland

Helsinki, elokuu 2012

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Yrittäjän verotus	2
3 Palkan suuruuden valinta – esimerkkilaskelma: BT 50 000 €, NV 50 000 €, YEL-tulo 50 000 €	6
4 Yrityksen optimaalinen palkka eri tulo- ja nettovarallisuustasoilla	10
4.1 Optimaalinen palkka ja verokohtelu eri bruttotuloilla: nettovarallisuus 50 000 euroa	10
4.2 Optimaalinen palkka ja verokohtelu eri bruttotuloilla: vaihtuva nettovarallisuus	16
5 Kataisen hallituksen toteuttamien veromuutosten vaikutukset	23
5.1 Verotuksessa tapahtuneita muutoksia	23
5.2 Veromuutosten vaikutukset yrittäjän verotukseen	26
5.2.1 Esimerkkilaskelma	27
5.2.2 Veromuutosten vaikutukset palkan valintaan ja verokohteluun	29
6 Johtopäätökset	40
Lähteet	42
Liite 1. Palkansaajan verot ja maksut	43
Liite 2. YEL-työtulo	55
Liite 3. Esimerkkilaskelmia A-E osista; yrityksen nettovarallisuus 50 000 €	58
Liite 4. Esimerkkilaskelmia D- ja E-osaan liittyen	64

1 Johdanto

Palkansaajan verotukseen verrattuna yrittäjän verotus on monimutkaisempaa. Yrittäjälle, joka omistaa listaamattoman osakeyhtiön, on palkan lisäksi mahdollista maksaa itselleen osinkoa. Palkan ja osingon verokohtelu on erilaista. Palkka maksetaan ennen yrityksen tulosta ja osinko vasta tämän jälkeen, joten osinkoon kohdistuu aina yhteisövero. Lisäksi monet muut seikat vaikuttavat verorasituksen määräytymiseen.

Toisin kuin listatun yrityksen tapauksessa, listaamattoman yrityksen maksamasta osingosta voi muodostua pääomatulon lisäksi ansiotuloa. Tämän taustalla on tarve jakaa yrityksen tulos pääoman tuottoon ja työn tuottoon, jaottelun tapahtuessa yrityksen nettovarallisuuden mukaan. Pääomatulo-osinko katsotaan korvaukseksi yritykseen sidotulle pääomalle ja ansiotulo-osinko korvaukseksi yrittäjän tekemälle työlle. Suomen eriytetyssä tuloverojärjestelmässä pääomatuloa verotetaan suhteellisella ja ansiotuloa progressiivisella veroasteella.¹

Muistiossa tarkastellaan yrittäjän verotuksen määräytymistä. Erityisinä kiinnostuksen kohteina ovat seuraavat kysymykset: Kuinka paljon yrittäjän kannattaa maksaa itselleen palkkaa ja kuinka paljon osinkoa? Kuinka yrityksen nettovarallisuus vaikuttaa palkan ja osingon valintaan ja edelleen yrittäjän verokohteluun? Tarkasteluissa rajoitutaan yhteen tilikauteen.

Muistio esittelee lisäksi palkansaajan verotuksen periaatteet ja säännöt (liite 1) sekä arvioi Jyrki Kataisen hallituksen vuoden 2012 verojärjestelmään tekemien muutosten vaikutusta yrittäjän verotukseen. Veromuutoksista yrittäjän verotukseen vaikuttavat muun muassa muutokset valtion tuloveroasteikossa, verottoman osinkotulon ylärajan lasku, yhteisöverokannan lasku, perusvähennyksen enimmäismäärän nousu, työtulovähennyksen enimmäismäärän ja kertymäprosentin nousut sekä pääomatuloveroprosentin nousu.

Tehdyt tarkastelut paljastavat verojärjestelmästä useita mielenkiintoisia piirteitä, jotka liittyvät palkan ja osingon välisen valinnan kannustimiin. Erityisesti vähennysten havaitaan aiheuttavan ei-läpinäkyviä kannusteita käyttäytymiseen.

Muistion rakenne on seuraavanlainen. Luvussa 2 tarkastellaan yrittäjän verotuksen keskeisiä piirteitä. Tämän jälkeen, luvussa 3 tarkastellaan yrittäjän valintaa palkan ja osingon välillä tietyllä yrityksen bruttotulolla ja nettovarallisuudella. Luvussa 4 keskitytään tarkastelemaan kuinka yrityksen nettovarallisuus vaikuttaa optimaaliseen palkkaan ja yrittäjän verokohteluun. Luvussa 5 tarkastellaan Kataisen hallituksen tekemien veronmuutosten vaikutusta yrittäjän verotukseen. Luvussa 6 esitetään johtopäätökset.

¹ Esimerkiksi Sørensen (2005) ja Verotuksen kehittämistyöryhmän väliraportti (2010) tarjoavat eriytettyyn tuloverotukseen liittyvää keskustelua.

2 Yrittäjän verotus

Tässä luvussa tarkastellaan yrittäjän verotusta vuoden 2011 verosääntöjen mukaan sellaisessa tapauksessa, jossa yrittäjän toiminta on osakeyhtiö-muodossa. Koska yrittäjän verorasitus määräytyy monimutkaisella tavalla ja riippuu useista tekijöistä, täytyy keskittyä esimerkkitapaukseen. Muistion esimerkin toivotaan kuitenkin myös herättävän yleisempää mielenkiintoa. Kuvassa 1 havainnollistetaan yrittäjän verojen ja maksujen määräytymistä tässä muistiossa käytettyjen oletusten vallitessa. Nämä oletukset ovat seuraavat:

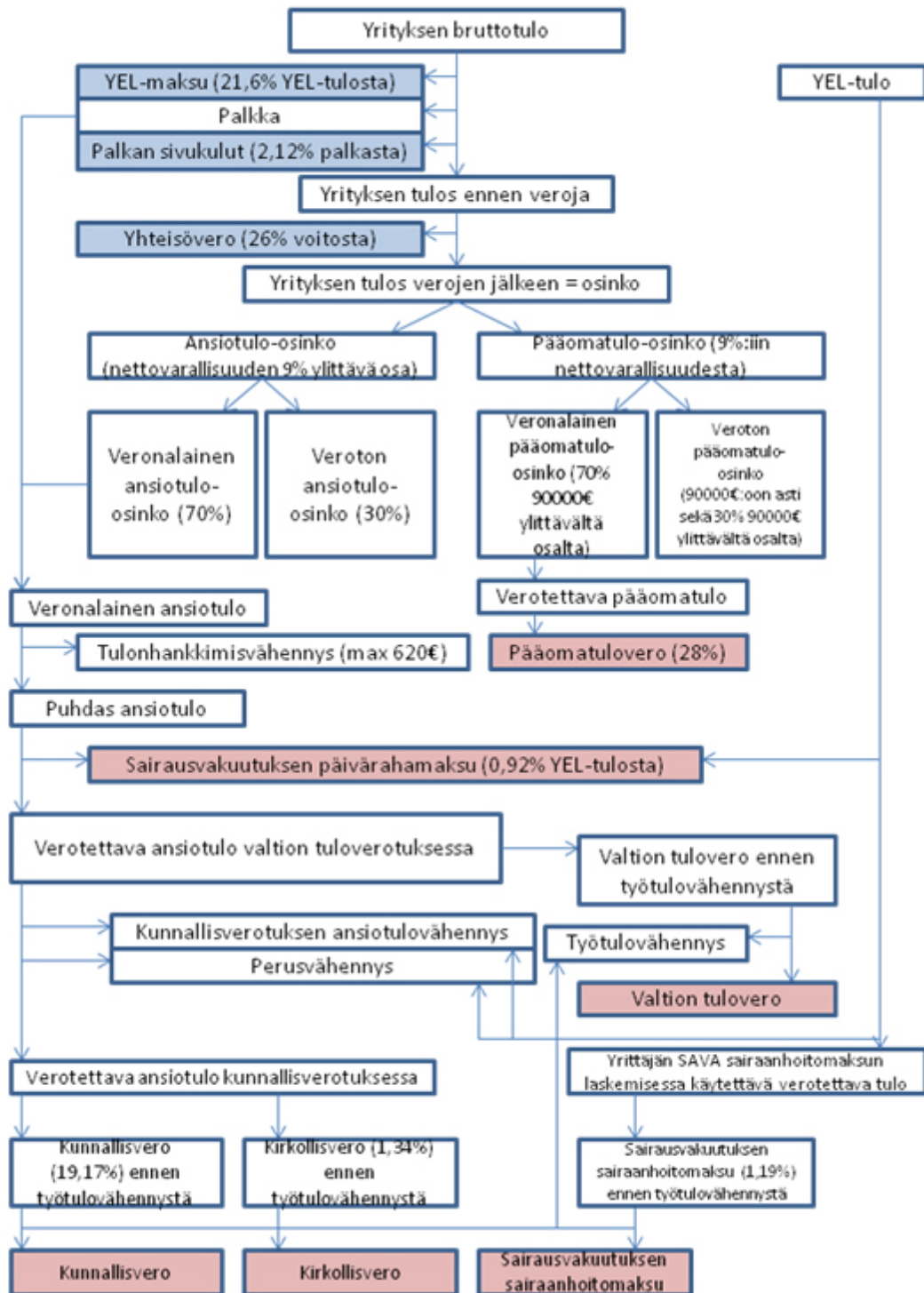
- tarkasteluajanjakso on yksi tilikausi
- bruttotulo, yrityksen nettovarallisuus ja YEL-tulo ovat annettuja
- yrittäjä on alle 53-vuotias
- yritys maksaa yrittäjän YEL-maksun
- yrittäjä omistaa 100 % listaamattomasta osakeyhtiöstä
- yrittäjän omistama osakeyhtiö jakaa osinkona koko verojen jälkeisen tilikauden tuloksen
- yrittäjällä ei ole muita ansio- tai pääomatuloja kuin ne, jotka hän saa omistamastaan yrityksestä
- vähennyksistä tehdään ainoastaan viran puolesta tehtävät vähennykset
- laskuesimerkeissä käytetään vuoden 2011 keskimääräisiä kunnallisvero- ja kirkollisveroasteita
- yrittäjä maksimoi verojen ja maksujen jälkeisen tulonsa.

Yrittäjän päätöksenteko ei todellisuudessa rajoitu yhteen tilikauteen, vaan liittyy yrityksen koko elinkaareen. Yksinkertaisuuden vuoksi tässä analysoidaan vain yhtä vuotta. Koska näin on, täytyy olettaa jotakin myös muista vuosista. Ensinnäkin, yrityksen oletetaan jakavan kunakin vuonna yrityksen koko voiton osinkona. Toiseksi, yrityksen bruttotulo ja nettovarallisuus sekä yrittäjän YEL-tulo ovat joka vuosi annettuja.

Yrittäjän verotuksen tarkastelun lähtökohtana on yrityksen bruttotulo, jolla tarkoitetaan tulosta, joka yritykselle olisi realisoitumassa ennen kuin siitä vähennetään yrittäjän eläkemaksu (YEL-maksu²) ja yritykselle palkan maksusta aiheutuvat kustannukset sivukuluineen. Valitsemalla bruttotulo lähtökohdaksi, voidaan tarkastella muun muassa sitä, kuinka paljon yrittäjän kannattaa maksaa palkkaa ja osinkoa. Näitä valintoja ei voitaisi tarkastella, jos lähtökohtana olisi esimerkiksi yrityksen tulos, koska tällöin palkka olisi jo valittu. Palkan valinta on yhteydessä yrityksen tulokseen siten, että suurempaa palkkaa vastaa pienempi yrityksen tulos.

² Itsenäisesti työskentelevä yrittäjä järjestää itselleen työeläketurvan yrittäjän eläkelain, YEL:n, mukaan. Maksu tästä työeläketurvasta määräytyy YEL-työtulon mukaan. Tämä on arvio sille summalle, jonka yrittäjän työstä joutuisi maksamaan, jos tämän tekisi yrityksen ulkopuolinen henkilö. Yrittäjän eläkemaksu (YEL-maksu) on alle 53-vuotiaalle yrittäjälle 21,6 % ja 53 vuotta täyttäneelle 22,9 % YEL-tulosta. Liitteessä 2 kerrotaan YEL-tulosta tarkemmin.

Kuva 1. Yrittäjän verotus

Kuvasta 1 nähdään, että yritykselle tulee maksettavaksi kolme erilaista veroa ja maksua (kolme ylintä väritettyä laatikkoa): YEL-maksu, palkan sivukulut ja yhteisövero. Yhteisöveron vähentämisen jälkeen saadaan yrityksen verojen jälkeinen tulos, jonka yritys jakaa kokonaan osinkona. Lisäksi havaitaan, että annetulla bruttotulolla ja YEL-tulolla, valitusta palkan määrästä seuraa osingon määrä, jo-

ten valitsemalla palkka valitaan implisiittisesti myös osinko. Näin ollen yrittäjällä on käytössään yksi ainoa päätösmuuttuja, palkka.³

Yrittäjälle tulee myös maksettavaksi erilaisia henkilökohtaisia veroja ja maksuja. Näitä ovat pääomatulovero, valtion tulovero, kunnallisvero, kirkollisvero ja sairausvakuutusmaksut (kuusi alinta väritettyä laatikkoa). Seuraavaksi tarkastellaan näiden määräytymistä.

Yrityksen nettovarallisuus, jonka oletetaan tässä muistiossa olevan annettu, on keskeinen määrittävä tekijä listaamattoman yrityksen osingon jakautumisessa pääoma- ja ansiotuloon, jotka edelleen jakautuvat veronalaisiin ja verottomiin osiinsa. Siltä osin kun osinko on enintään 9 prosenttia nettovarallisuudesta, se on pääomatuloa (pääomatulo-osinkoa) ja siltä osin kun osinko ylittää 9 prosenttia nettovarallisuudesta, se on ansiotuloa (ansiotulo-osinkoa; ks. tuloverolaki, TVL, 33b§). Verottoman pääomatulo-osingon yläraja on 90 000 €. Tämän ylittävältä osalta 30 prosenttia on verovapaata pääomatuloa ja 70 prosenttia veronalaista pääomatuloa. Verotettavaa pääomatuloa verotetaan pääomatuloverokannan mukaisesti (28 %; efektiivinen veroaste 19,6 %). Ansiotulo-osingosta 30 prosenttia on verotonta ja 70 prosenttia veronalaista. Palkka ja veronalainen ansiotulo-osinko muodostavat yhdessä veronalaisen ansiotulon.

Sekä valtion tuloverotuksessa että kunnallis- ja kirkollisverotuksessa verottaja tekee aluksi viran puolesta veronalaisesta ansiotulosta tulonhankkimisvähennyksen, joka on 620 €, mutta kuitenkin enintään palkkatulon verran. Tämän jälkeen jäljelle jäävästä tulosta, puhtaasta ansiotulosta, vähennetään sairausvakuutuksen päivärahamaksu. Näiden vähennysten jälkeen saadaan valtion tuloverotuksessa verotettava ansiotulo, johon sovelletaan valtion tuloveroasteikkoa, joka on kuvattu liitteen 1 taulukossa L1. Tuloveroasteikon soveltamisen jälkeen saadusta verosta tehdään työtulovähennys, jonka suuruus määräytyy veronalaisen ansiotulon mukaisesti (vrt. kuva L2).⁴ Jos työtulovähennystä ei voida tehdä kokonaisuudessaan valtion tuloverotuksessa, vähentämättä jäänyt osa vähennetään kunnallisverosta, kirkollisverosta ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta näiden suuruuksien suhteissa.

Kunnallisverotuksessa verotettava ansiotulo saadaan, kun veronalaisesta ansiotulosta vähennetään tulonhankkimisvähennyksen ja sairausvakuutuksen päivärahamaksun lisäksi kunnallisverotuksen ansiotulovähennys ja perusvähennys. Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys määräytyy veronalaisen ansiotulon mukaan ja perusvähennyksen suuruus sen tulon mukaan, joka on jäljellä kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen jälkeen (vrt. kuvat L3–L5). Kunnallisverotuksessa verotettavaan ansiotuloon sovelletaan kunnallisveroastetta, joka on

³ Useamman periodin tapauksessa yrittäjä voisi valita palkan ja osingon maksun lisäksi esimerkiksi investoimisen.

⁴ Työtulovähennys tehdään *verosta* eikä tulosta toisin kuin esimerkiksi tulonhankkimisvähennys.

kuntakohtainen, mutta jonka vuoden 2011 keskimääräistä arvoa, 19,17 prosenttia, käytetään tämän muistion esimerkeissä. Kirkollisveroaste on seurakuntakohtainen, mutta esimerkeissä käytetään vuoden 2011 keskimääräistä kirkollisveroastetta, 1,34 prosenttia. Kirkollisveroastetta sovelletaan samaan verotettavaan tuloon kuin kunnallisveroastetta.

Sairausvakuutusmaksujen (päivärahamaksu ja sairaanhoitomaksu) lähtökohtana on yrittäjän YEL-tulo. Näistä sairausvakuutuksen päivärahamaksu on 0,92 prosenttia YEL-tulosta. Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu puolestaan määräytyy muista maksuista poikkeavalla tavalla: YEL-tulosta vähennetään tulonhankkimisvähennystä lukuun ottamatta muut kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset eli sairausvakuutuksen päivärahamaksu, kunnallisverotuksen ansiotulovähennys ja perusvähennys sillä erotuksella, että ansiotulovähennystä ja perusvähennystä laskettaessa käytetään todellisen ansiotulon sijasta YEL-tuloa. Jäljelle jäävästä tulosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu on 1,19 prosenttia, ennen tästä maksusta mahdollisesti tehtävää työtulovähennystä.

Yllä mainittujen oletusten lisäksi tehdään vielä yksi yrittäjän käyttäytymistä koskeva oletus. Yrittäjän oletetaan maksimoivan verojen ja maksujen jälkeisen tulonsa. Tämä vastaa yhden vuoden tarkastelussa sitä, että yrittäjä minimoi verot ja maksut annetulla bruttotulolla, YEL-tulolla ja nettovarallisuudella. Useamman periodin tarkastelussa näin ei ole.⁵

⁵ Useamman periodin tapauksessa yrittäjä voi esimerkiksi lopettaa liiketoimintansa, jolloin verot ja maksut minimoituvat. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että yrittäjän tulo verojen ja maksujen jälkeen tällöin maksimoituu.

3 Palkan suuruuden valinta – esimerkkilaskelma: BT 50 000 €, NV 50 000 €, YEL-tulo 50 000 €

Tässä luvussa tarkastellaan kuinka yrittäjän kannattaa valita palkan suuruus silloin, kun yrityksen bruttotulo (BT) ja nettovarallisuus (NV) sekä yrittäjän YEL-tulo ovat 50 000 €. Aluksi esitellään (taulukossa 1) yksityiskohtaisesti verotuksen määräytyminen muutamalle esimerkkipalkalle. Tämän jälkeen (kuvassa 2) havainnollistetaan veroja ja maksuja kaikilla mahdollisilla palkan tasoilla.

Annetulla yrityksen bruttotulolla 50 000 € ja yrittäjän YEL-tulolla 50 000 € yritys voi valita palkan suuruuden väliltä 0 € ja 38 386,21 €. ⁶ Mitä suuremman palkan yrittäjä itselleen maksaa, sitä pienempi on yrityksen tulos ja näin myös yhteisövero. Toisaalta, suuremmasta palkasta maksetaan enemmän valtion tuloveroa, kunnallisveroa ja kirkollisveroa.

Taulukossa 1 tarkastellaan verojen ja maksujen määräytymistä viidellä palkkasummalla (15 000 €, 20 000 €, 25 000 €, 30 000 € ja 35 000 €). Tästä havaitaan, että tarkastelluista viidestä palkasta pienimmät verot ja maksut yhteensä (21 294 €) saavutetaan 30 000 euron palkalla (2. sarake oikealta). Tätä suuremmalla palkalla, 35 000 euroa, työtulovähennystä ei saada täysimääräisenä ja pienillä palkoilla (3 ensimmäistä saraketta) tulee maksettavaksi enemmän yhteisöveroa, koska yrityksen tulos muodostuu suurimmaksi. Taulukosta 1 havaitaan, että 30 000 euron palkalla veroja ja maksuja syntyy 920 euroa vähemmän kuin 15 000 euron palkalla. Tämä ero on seurausta ainoastaan siitä, että palkka (ja näin myös osinko) valitaan ensimmäisessä tapauksessa yrittäjälle edullisemmin.

⁶ Tämä on määrä, jonka yritys voi sosiaalikuluihin maksimissaan maksaa YEL-maksun jälkeen (50 000 € - 10 800 € - 1,0212 * 38 386,21 € = 0 €). Yrityksen nettovarallisuus ei vaikuta tähän ylärajaan.

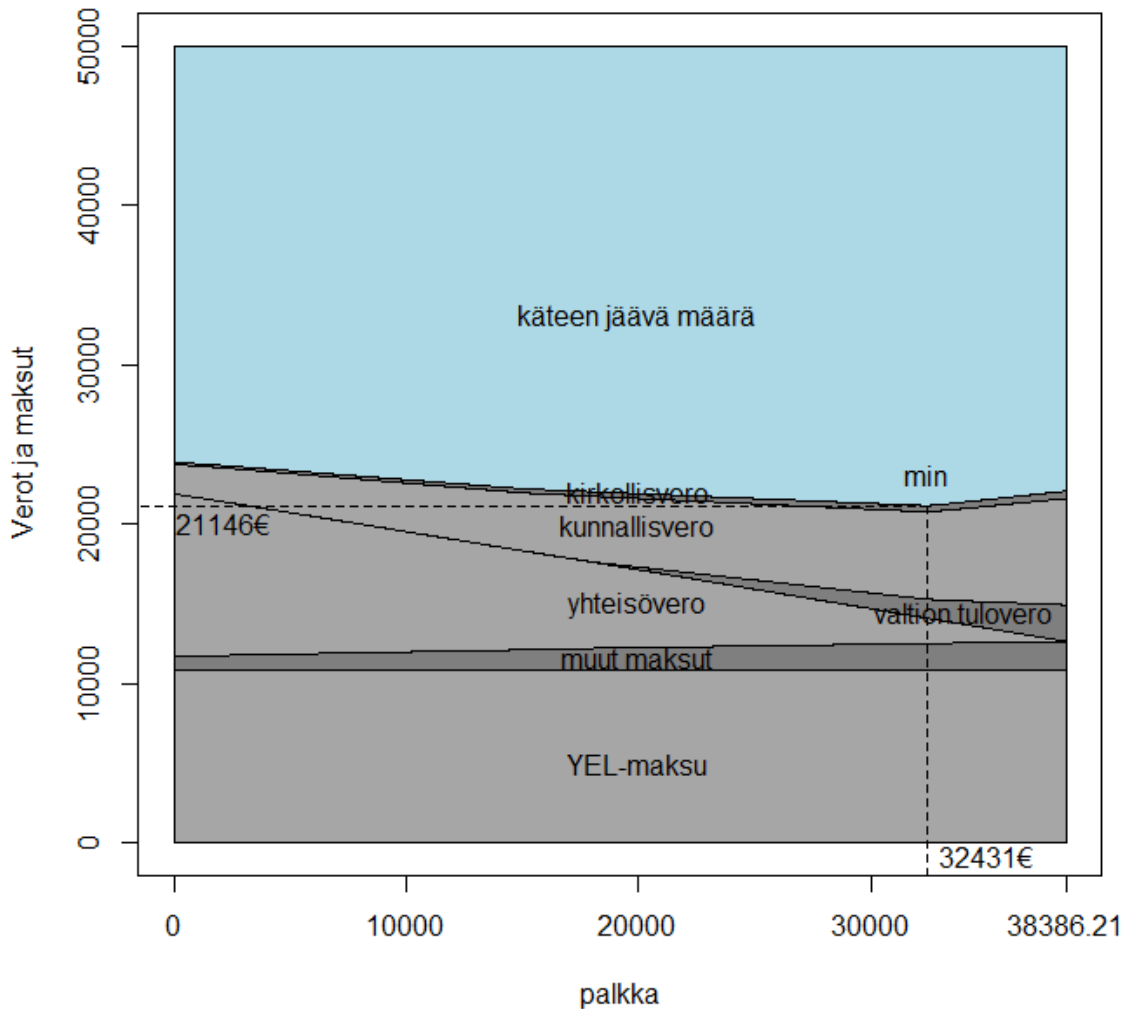
Taulukko 1. Verojen ja maksujen muodostuminen viidellä eri palkalla, euroa

Bruttotulo	50000	50000	50000	50000	50000
Palkka	15000	20000	25000	30000	35000
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	50000	50000	50000
YEL-tulo	50000	50000	50000	50000	50000
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	10800	10800	10800
Palkan sosiaalikulut (2,12 % palkasta)	318	424	530	636	742
Yrityksen tulos ennen veroja	23882	18776	13670	8564	3458
Yhteisövero (26 % tuloksesta)	6209	4882	3554	2227	899
Yrityksen tulos verojen jälkeen	17673	13894	10116	6337	2559
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	17673	13894	10116	6337	2559
9 % yrityksen nettovarallisuudesta	4500	4500	4500	4500	4500
Pääomatulo-osinko	4500	4500	4500	4500	2559
Ansiotulo-osinko	13173	9394	5616	1837	0
Veroton pääomatulo	4500	4500	4500	4500	2559
Veronalainen pääomatulo ⁷	0	0	0	0	0
Veroton ansiotulo-osinko (30 % ansiotulo-osingosta)	3952	2818	1685	551	0
Veronalainen ansiotulo-osinko (70 % ansiotulo-osingosta)	9221	6576	3931	1286	0
Pääomatulovero (28 % verotettavasta pääomatulosta)	0	0	0	0	0
Veronalainen ansiotulo (palkka + veronalainen ansiotulo-osinko)	24221	26576	28931	31286	35000
Tulohankkimisvähennys	620	620	620	620	620
Puhdas ansiotulo	23601	25956	28311	30666	34380
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	460	460	460
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	23141	25496	27851	30206	33920
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	498	904	1316	1728	2378
Työtulovähennys	740	740	740	740	723
Valtion tulovero	0	164	576	988	1655
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	242	0	0	0	0
Kunnallisveron ansiotulovähennys	3138/1950	3032/1950	2926/1950	2820/1950	2653/1950
Vähennettävää ennen perusvähennystä	4218	4112	4006	3900	3733
Tulot ennen perusvähennystä	20003	22464	24925	27386	31267
Kunnallisveron perusvähennys	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa	20003	22464	24925	27386	31267
Kunnallisvero (19,17 %) ennen työtuloväh.	3835	4306	4778	5250	5994
Kirkollisvero (1,34 %) ennen työtuloväh.	268	301	334	367	419
SAVA hoitomaksu (1,19 %) ennen työtuloväh.	566	566	566	566	566
Kunnallisveron työtuloväh.	199	0	0	0	0
Kirkollisveron työtuloväh.	14	0	0	0	0
SAVA hoitomaksun työtuloväh.	29	0	0	0	0
Kunnallisvero (19,17 %)	3636	4306	4778	5250	5994
Kirkollisvero (1,34 %)	254	301	334	367	419
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	537	566	566	566	566
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	22214	21903	21599	21294	21535
NETTO	27786	28097	28401	28706	28465
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOSTA	0,444	0,438	0,432	0,426	0,431

⁷ Tässä muistiossa veronalainen pääomatulo ja verotettava pääomatulo ovat yhtä suuret, koska oletamme, että yrittäjällä ei ole vähennettävää pääomatulosta, vaan vähennyksistä tehdään ainoastaan verottajan viran puolesta tehtävät vähennykset.

Tarkastellaan seuraavaksi sitä, kuinka yrittäjän kannattaa valita palkka, jotta yrityksen ja henkilöverotuksen verot ja maksut muodostuvat yhteensä mahdollisimman pieniksi. Kuvassa 2 havainnollistetaan veroja ja maksuja sekä näiden yhteismääriä eri palkan tasoilla, kun yrityksen bruttotulo on 50 000 euroa, nettovarallisuus 50 000 euroa ja yrittäjän YEL-tulo 50 000 euroa.

Kuva 2. Verot ja maksut palkan eri tasoilla: BT 50 000 €, NV 50 000 €, YEL-tulo 50 000 €

Kuvasta nähdään, että alimpana kuvattu YEL-maksu on palkasta riippumaton eli sama kaikilla palkan tasoilla. Palkan kasvaessa yhteisövero pienenee, koska yrityksen voitto pienenee. Palkan kasvaessa kunnallisvero ja valtion tulovero kasvavat. Myös muut maksut ja kirkollisvero kasvavat hieman palkan kasvaessa.⁸

⁸ Muut maksut koostuvat yrittäjän palkan sosiaalikustannuksista ja sairausvakuutusmaksuista.

Kuvasta havaitaan myös, että verot ja maksut ovat pienimmillään 32 431 euron palkalla. Tätä pienemmillä palkoilla syntyy ansiotulo-osinkoa (jota verotetaan yhdessä palkan kanssa) ja tätä suuremmilla palkoilla veroton pääomatulo-osinko ei tule täysimääräisesti hyödynnettyä. Tässä esimerkissä on optimaalista valita palkka siten, että ansiotulo-osinkoa ei juuri ja juuri synny.

Jos yrittäjä ei maksaisi ollenkaan palkkaa, verot ja maksut olisivat yhteensä 24 069 euroa. Tämä on noin 14 prosenttia enemmän kuin optimaalisella palkalla. Tästä syystä palkan valinnalla vaikuttaa olevan merkittävä rooli yrittäjän vero-kohtelussa.

Sen lisäksi, että palkan valinta vaikuttaa yrittäjän verokohteluun, se vaikuttaa myös siihen, kuinka verot ja maksut jakautuvat valtion, kuntien ja seurakuntien kesken. Kuvasta 2 nähdään esimerkiksi, että pienillä palkoilla kunnallisveron ja valtion tuloveron osuudet ovat suhteessa pieniä, mutta yhteisöveron osuus on suuri. Näin ollen, koska valtion osuus yhteisöverosta on suuri,⁹ kunnat saavat pienillä palkan tasoilla verotuloina pienemmän osuuden kuin suurilla palkan tasoilla silloin, kun muissa asioissa ei tapahdu muutoksia.

⁹ Vuonna 2011 (2012) valtion osuus yhteisöverotuotosta on 65,42 % (69,36 %), kuntien 32,03 % (28,34 %) ja seurakuntien 2,55 % (2,30 %).

4 Yrityksen optimaalinen palkka eri tulo- ja nettovarallisuustasoilla

Kolme keskeistä yrittäjän palkan valintaan ja verokohteluun vaikuttavaa asiaa ovat yrityksen bruttotulo ja nettovarallisuus sekä yrittäjän YEL-tulo. Edellisessä luvussa tarkasteltiin palkan – ja implisiittisesti myös osingon – valintaa tietyllä bruttotulon, nettovarallisuuden ja YEL-tulon tasolla. Nettovarallisuuden suuruus vaikuttaa kuitenkin siihen, kuinka osinkoa käsitellään verotuksessa ja tästä syystä myös siihen, miten palkka (ja osinko) kannattaa valita. Tässä luvussa halutaan selvittää, kuinka nettovarallisuus vaikuttaa optimaaliseen palkan ja osingon väliin valintaan sekä edelleen verokohteluun. Lisäksi halutaan tietää, poikkeako nettovarallisuudeltaan suuremman yrityksen valinta ja verokohtelu lainkaan pienemmän yrityksen vastaavista. Ja jos poikkeavat, niin millä tavoin.

Aluksi, luvussa 4.1 tarkastellaan 50 000 euron kokoisen yrityksen – eli yrityksen, jonka nettovarallisuus on 50 000 euroa – palkan valintaa ja verokohtelua erilaisilla bruttotuloilla.¹⁰ Luvussa 4.2 tarkasteluun otetaan mukaan yrityksiä, joiden nettovarallisuus on yli 50 000 euroa.

4.1 Optimaalinen palkka ja verokohtelu eri bruttotuloilla: nettovarallisuus 50 000 euroa

Tässä luvussa tarkastellaan yrittäjää, jonka YEL-tulo on 50 000 euroa ja jonka yrityksen nettovarallisuus on 50 000 euroa. Luvussa 3 havaittiin, että jos tällaisen yrityksen bruttotulo on 50 000 euroa, niin yrittäjän kannattaa, vuoden 2011 verosääntöjen vallitessa, maksaa palkkaa itselleen 32 431 euroa. Yleisesti ottaen yrittäjän optimaalinen palkka riippuu yrityksen bruttotulosta.

Kuvassa 3 havainnollistetaan yrittäjän optimaalista palkan valintaa yrityksen eri bruttotuloilla. Katkoviiivoitettu (punainen) suora kuvaa palkan ylärajaa eli suurinta mahdollista palkkaa, jonka yritys voi annetulla bruttotulolla ja YEL-tulolla maksaa.¹¹ Yhtenäinen (musta) käyrä kuvaa optimaalista palkkaa kullakin bruttotulolla aina 200 000 euroon asti.¹² Optimaalista palkkaa kuvaavassa käyrässä on 5 osaa (A-E).¹³ Seuraavaksi käydään läpi kunkin alueen optimaalinen palkanmaksusääntö sekä keskustellaan tekijöistä, jotka vaikuttavat siirtymisiin alueiden välillä.

¹⁰ Muistiossa rinnastetaan yrityksen koko ja nettovarallisuus.

¹¹ Kullakin bruttotulolla, BT, tämä yläraja on (BT-10 800 €)/1,0212.

¹² On syytä huomata, että nettovarallisuuden, bruttotulon ja YEL-tulon välillä lienee positiivinen riippuvuus, mutta tässä tarkastellaan yksinkertaisuuden vuoksi yhtä variaatiota kerrallaan.

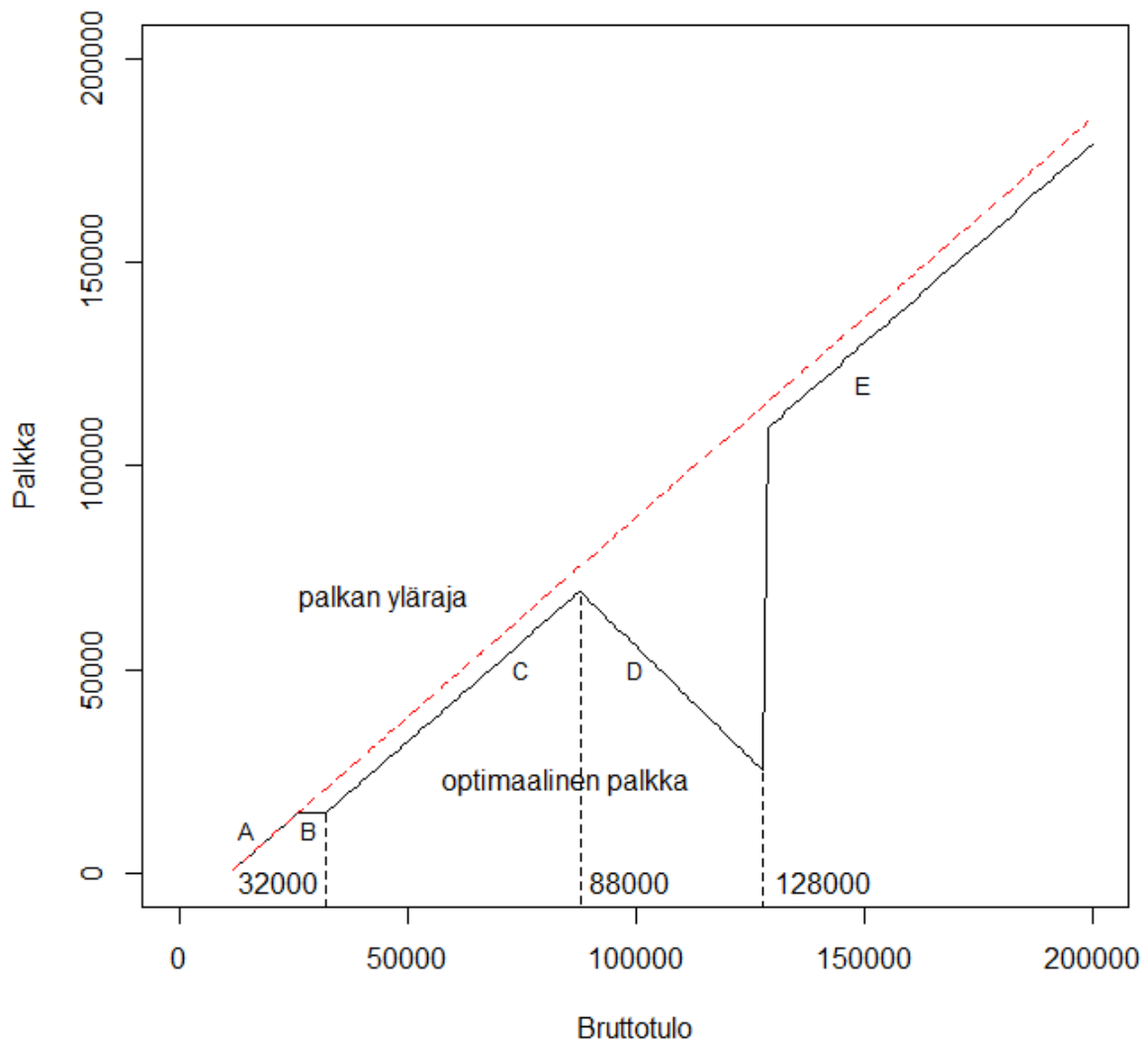
¹³ Liitteen 3 taulukoissa L4A-L4E havainnollistetaan esimerkkilaskelmin kunkin osan palkanmaksuun liittyviä kannusteita.

- A. Noin 26 000 euroon bruttotuloon asti palkkaa kannattaa maksaa ylärajan verran – eli bruttotulo otetaan niin suurelta osin kuin mahdollista palkkana eikä osinkoa makseta lainkaan. Tällä palkan valinnalla ei tule yhteisöveroa maksettavaksi, koska maksamalla palkan ylärajan verran yritys voi saavuttaa 0 euron tuloksen. Tällä valinnalla myös työtulovähennys on niin suuri kuin mahdollista. Jos palkan valitsee ylärajaa pienemmäksi, tulee yhteisöveroa maksettavaksi ja lisäksi työtulovähennys pienenee. (ks. taulukko L4A; bruttotulo 20 000 €)
- B. 26 000 euron ja 32 000 euron välisillä bruttotuloilla kannattaa palkkaa maksaa noin 15 000 euroa.¹⁴ Tätä pienemmillä palkoilla työtulovähennystä ei saada täysimääräisenä. Tätä suuremmilla palkoilla kunnallisvero, kirkollisvero, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu ja palkan sosiaalikustannukset kasvavat yhdessä nopeammin kuin yhteisövero pienenee. Optimaalisella palkalla osinkoa maksetaan vähemmän kuin 9 prosenttia nettovarallisuudesta, joten ansiotulo-osinkoa ei kerry tällä osalla. (ks. taulukko L4B; bruttotulo 30 000 €)
- A. → B. A-osalta B-osalle siirrytään kohdassa, jossa työtulovähennyksen kasvualue päättyy (vrt. kuva L2). A-osalla palkkaa kannattaa lisätä muun muassa siitä syystä, että tällöin työtulovähennys kasvaa. B-osalla tätä motiivia palkan lisäämiseen ei ole, vaan työtulovähennys on maksimissaan tällä osalla. Toisin kuin A-osalla, B-osalla palkan nosto ei kasvata työtulovähennystä.
- C. 32 000 euron ja 88 000 euron välisillä bruttotuloilla¹⁵ palkkaa kannattaa maksaa sen verran, että osinkoa tulee maksettua 9 prosenttia nettovarallisuudesta eli sen verran, että ansiotulo-osinkoa ei synny. Tätä pienemmillä palkoilla – esimerkiksi 15 000 euron palkalla – ansiotulo-osinkoa syntyy. Optimaalista suurempaa palkkaa ei kannata maksaa, koska tällöin ei kyetä hyödyntämään verotonta pääomatulo-osinkoa täysimääräisesti. C-osan optimaalisen palkanmaksun seurauksena valtion tuloverotuksessa verotettava tulo on pienempi kuin 68 200 euroa (ks. taulukko L4C; bruttotulo 40 000 €)

¹⁴ Tarkemmin, siten että saa juuri ja juuri täyden työtulovähennyksen (eli 15 043 €).

¹⁵ Tällä välillä on mm. bruttotulo 50 000 €, jota tarkasteltiin luvussa 3. Palkan yläraja on tällä bruttotulolla 38 386 € ja optimaalinen palkka 32 431 €.

Kuva 3. Optimaalinen palkka eri bruttotuloilla: yrityksen nettovarallisuus 50 000 euroa

B. → C. B-osalta siirrytään C-osalle silloin, kun B-osan palkanmaksusäännön mukaan (palkkaa 15 000 €) alkaisi muodostua ansiotulo-osinkoa. Ansiotulo-osinko on C-osalla yrittäjälle kalliimpaa kuin palkan lisääminen. Tästä syystä C-osalla yrittäjän kannattaa välttää ansiotulo-osingon muodostuminen ja maksaa enemmän palkkaa. B-osan bruttotuloilla ansiotulo-osinkoa ei synny.

D. 88 000 euron ja 128 000 euron välisillä bruttotuloilla palkkaa kannattaa maksaa sitä vähemmän mitä suurempi bruttotulo on. Palkkaa kannattaa maksaa tällä välillä siten, että verotettavaa ansiotuloa kertyy valtion tuloverotuksessa 68 200 euroa, joka on valtion tuloveroasteikon ylimmän portaan alaraja (ks. taulukko L4D; bruttotulo 100 000 €)

Jos palkkaa maksetaan 88 000 euron bruttotuloilla siten, että osinkoa maksetaan 9 prosenttia yrityksen nettovarallisuudesta, verotettavaa ansiotuloa kertyy valtion tuloverotuksessa juuri 68 200 euroa. Jos palkkaa maksettaisiin yli 88 000 euron bruttotuloilla yhtä paljon kuin 88 000 euron bruttotuloilla (eli, jos käyrä jatkuisi C-osan jälkeen vaakasuorana), osinko olisi suurempi kuin 88 000 euron bruttotuloilla ja tästä syystä myös veronalainen ansiotulo (ks. kuva 1) ja silloin valtion tuloverotuksessa verotettava ansiotulo olisi yli 68 200 euroa. Tämä tarkoittaisi, että ansiotuloverotuksessa siirryttäisiin alueelle, jossa rajaveroaste on 30 prosenttia. Tästä syystä palkkaa kannattaa pienentää 88 000 euron bruttotulosta alkaen.

On myös syytä huomata, että D-osan palkanmaksun korvaaminen C-osan palkanmaksusäännön mukaisella palkanmaksulla ei muuta verorasitusta kovinkaan paljoa (ks. liitteen 3 kuva L11).

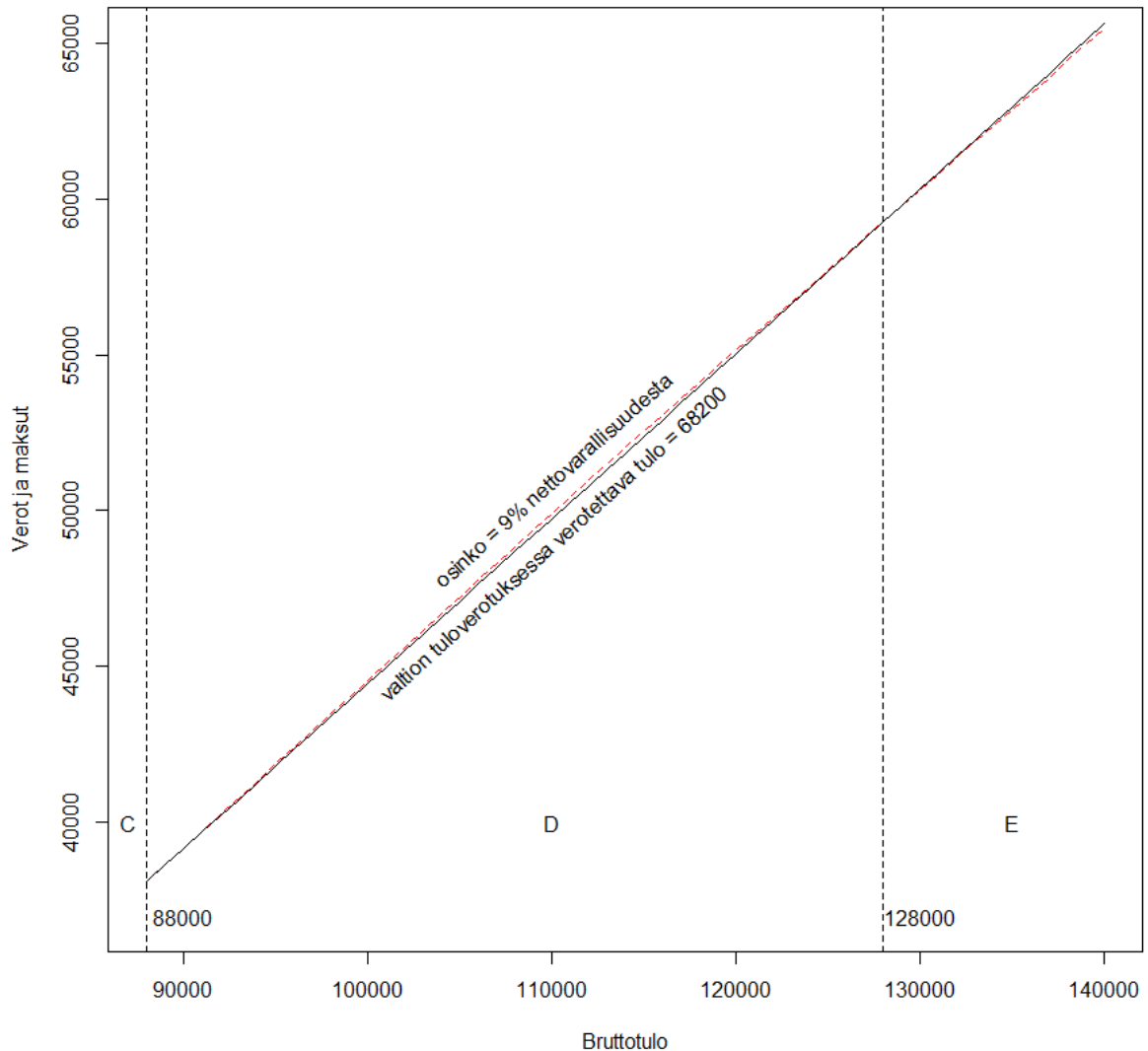
C. → D. C-osalta siirrytään D-osalle silloin, kun C-osan palkanmaksusäännön mukaan (osinkoa 9 % nettovarallisuudesta) verotettavaa ansiotuloa kertyisi valtion tuloverotuksessa yli 68 200 euroa, joka on valtion tuloveroasteikon ylimmän portaan alaraja (ja josta alkaen rajaveroaste on 30 %). Tämän rajan ylittäminen tulee yrittäjälle kalliimmaksi kuin ansiotulo-osinko, jota kertyy D-osan optimaalisen palkanmaksusäännön mukaan. C-osalla 68 200 euron raja ei ylity, joten ansiotulo-osinkoa ei sillä osalla synny.

E. 128 000 euron bruttotulosta alkaen on optimaalista maksaa palkkaa huomattavasti enemmän kuin D-osalla. Palkkaa kannattaa maksaa kuten C-osalla, eli siten, että osinkoa maksetaan 9 prosenttia nettovarallisuudesta. (ks. taulukko L4E; bruttotulo 150 000 € sekä liitteen 4 taulukot L5–L9)

D. → E. Erilaisten palkanmaksusääntöjen seurauksena D-osan vaihtuessa E-osaksi tapahtuu suuri muutos optimaalisessa palkan määrässä. Muutoksen syyn selvittämiseksi tarkastellaan kahta palkanmaksusääntöä ja kuvaa 4, jossa kuvataan verot ja maksut näillä kahdella eri säännöllä (88 000 euron bruttotulolla nämä säännöt vastaavat toisiaan; tällöin kummankin säännön seurauksena tulevat verot ja maksut ovat samansuuruiset eli kuvan käyrät ovat samalla kohdalla).

Tarkastellaan ensin sellaista palkanmaksusääntöä, jonka mukaan palkkaa maksetaan siten, että valtion tuloverotuksessa verotettavaa tuloa kertyy 68 200 euroa (D-osan optimaalinen palkanmaksusääntö; kuvan 4 yhtenäinen [musta] käyrä havainnollistaa tähän sääntöön liittyviä veroja ja maksuja). Bruttotulon kasvaessa palkkaa maksetaan juuri sen verran vähemmän, että verotettava ansiotulo ei kasva, vaan verot ja maksut kasvavat yhteisöveron nousun seurauksena.

Kuva 4. Verot ja maksut kahden eri palkanmaksusäännön mukaan, euroa

Toisen palkanmaksusäännön mukaan palkkaa maksetaan siten, että osinkoa maksetaan 9 prosenttia yrityksen nettovarallisuudesta (E-osan optimaalinen palkanmaksusääntö; kuvan 4 katkoviivoitettu [punainen] käyrä). Tällöin yrityksen maksama yhteisövero ei muutu, mutta verotettava ansiotulo kasvaa bruttotulon kasvaessa. D-osan alussa verot ja maksut kasvavat bruttotulon kasvaessa nopeammin tämän palkanmaksusäännön mukaan kuin ensimmäisen, koska työtulovähennys ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennys pienenevät tulojen kasvaessa. Kun vähennykset ovat poistuneet, D-osan lopussa, verot kasvavat vakiovauhtia tulojen kasvaessa. Tästä syystä D-osan loppupuolella kahden palkanmaksusäännön välinen ero alkaa pienentyä. Kuvassa 4 tämä näkyy siten, että katkoviivoitettu (punainen) käyrä, joka kuvastaa toista palkanmaksusääntöä, tulee loivemmaksi kuin yhtenäinen (musta) käyrä, joka kuvaa ensimmäistä palkanmaksusääntöä.

128 000 euron bruttotulojen jälkeen tämä palkanmaksusääntö tulee kannattavamaksi kuin ensimmäinen.

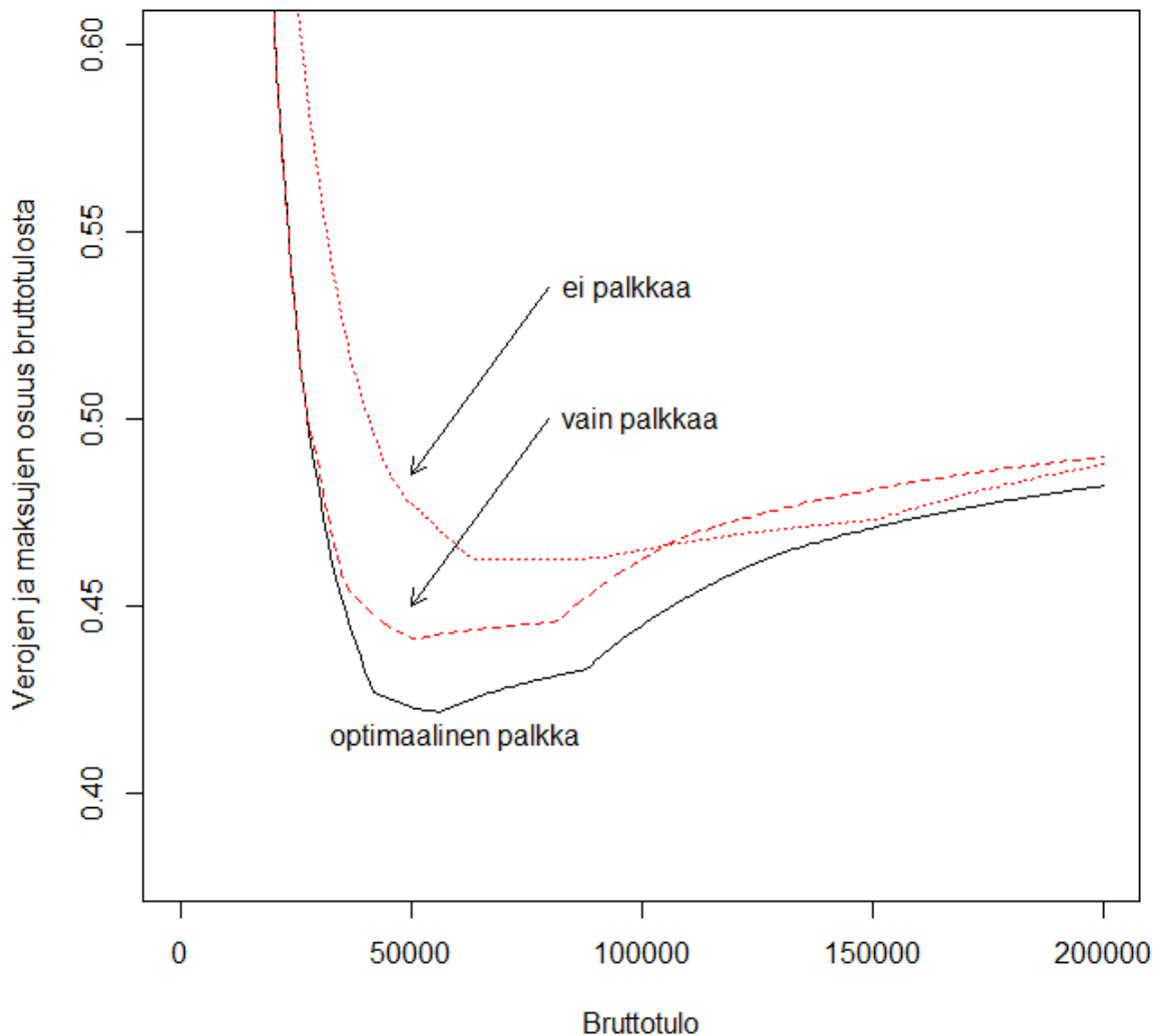
Katkoviivoitetun käyrän kulmakerrointen muutokset johtuvat työtulovähennyksen ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen muutoksista: Jos nämä vähennykset ovat suuruudeltaan 0 euroa, kannattaa maksaa palkkaa siten, että osinkoa muodostuu 9 prosenttia nettovarallisuudesta (tämä pätee E-osalla; tällöin palkkaa maksetaan paljon, koska sen verotus on kevyempää). Silloin kun nämä vähennykset ovat suurimmillaan, kannattaa maksaa palkkaa siten, että valtion tuloverotuksessa verotettava ansiotulo on 68 200 euroa (tällöin saadaan vähennykset, joita ei tätä suuremmalla palkalla saataisi). Bruttotulon kasvaessa ko. vähennykset pienenevät sen palkanmaksusäännön mukaan, jossa verotettavaa ansiotuloa syntyy yli 68 200 euroa. Tästä syystä bruttotulon kasvaessa tämä palkanmaksuvaihtoehto tulee koko ajan kannattamattomammaksi verrattuna palkanmaksusääntöön, jossa osinkoa maksetaan 9 prosenttia nettovarallisuudesta. Näin työtulovähennys ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennys aiheuttavat ei-läpinäkyviä kannustimia tulonmuuntoon.

Kuvassa 5 havainnollistetaan yrittäjän henkilökohtaisten sekä hänen omistamansa yrityksen verojen ja maksujen osuutta bruttotulosta kolmella eri palkanmaksutavalla: palkan ollessa optimaalisesti valittu (yhtenäinen musta käyrä), yrittäjän maksaessa ainoastaan palkkaa (katkoviivoitettu punainen käyrä) sekä tilanteessa, jossa yrittäjä ei maksa palkkaa laisinkaan (pisteytetty punainen käyrä).

Kuvasta havaitaan, että silloin, kun palkka on optimaalisesti valittu, verojen ja maksujen osuus bruttotulosta laskee 56 000 euroon asti ja on tällöin noin 42 prosenttia bruttotulosta. Tämän jälkeen osuus kasvaa ja lähenee 50 prosenttia suurilla bruttotuloilla. Kuvasta nähdään myös, että jos yrittäjä maksaa itselleen palkkaa maksimimäärän (alempi punainen käyrä), verojen ja maksujen osuus on pienillä bruttotuloilla sama kuin silloin, kun palkka on valittu optimaalisesti (koska näillä bruttotuloilla on optimaalista maksaa palkkaa ylärajan verran; vrt. kuva 3). Suuremmilla bruttotuloilla näin ei ole. Jos palkkaa ei makseta laisinkaan (ylempi punainen käyrä), verojen ja maksujen osuus poikkeaa optimaalisesta myös pienillä bruttotuloilla.

Vain palkkaa tai vain osinkoa maksavan yrityksen verojen ja maksujen euromääräiset poikkeamat optimaalisesta ovat suurimmillaan 42 000 euron bruttotuloilla ja ovat tuolloin 3 045 euroa. Tämä poikkeama on noin 17 prosenttia optimaalisesti valitun palkan aiheuttamista veroista ja maksuista. Myös suurilla bruttotuloilla optimaalisen palkan ja vaihtoehtoisten palkkojen verojen ja maksujen ero on noin 1 000 € – 2 000 euroa. Nämä poikkeamat kuvaavat sitä, kuinka paljon yrittäjä joutuisi maksamaan enemmän veroja ainoastaan sen vuoksi, että valitsisi optimaalisesta palkasta poikkeavan palkan. Näiden perusteella palkan valinnalla vaikuttaa olevan merkittävä vaikutus verorasitukseen.

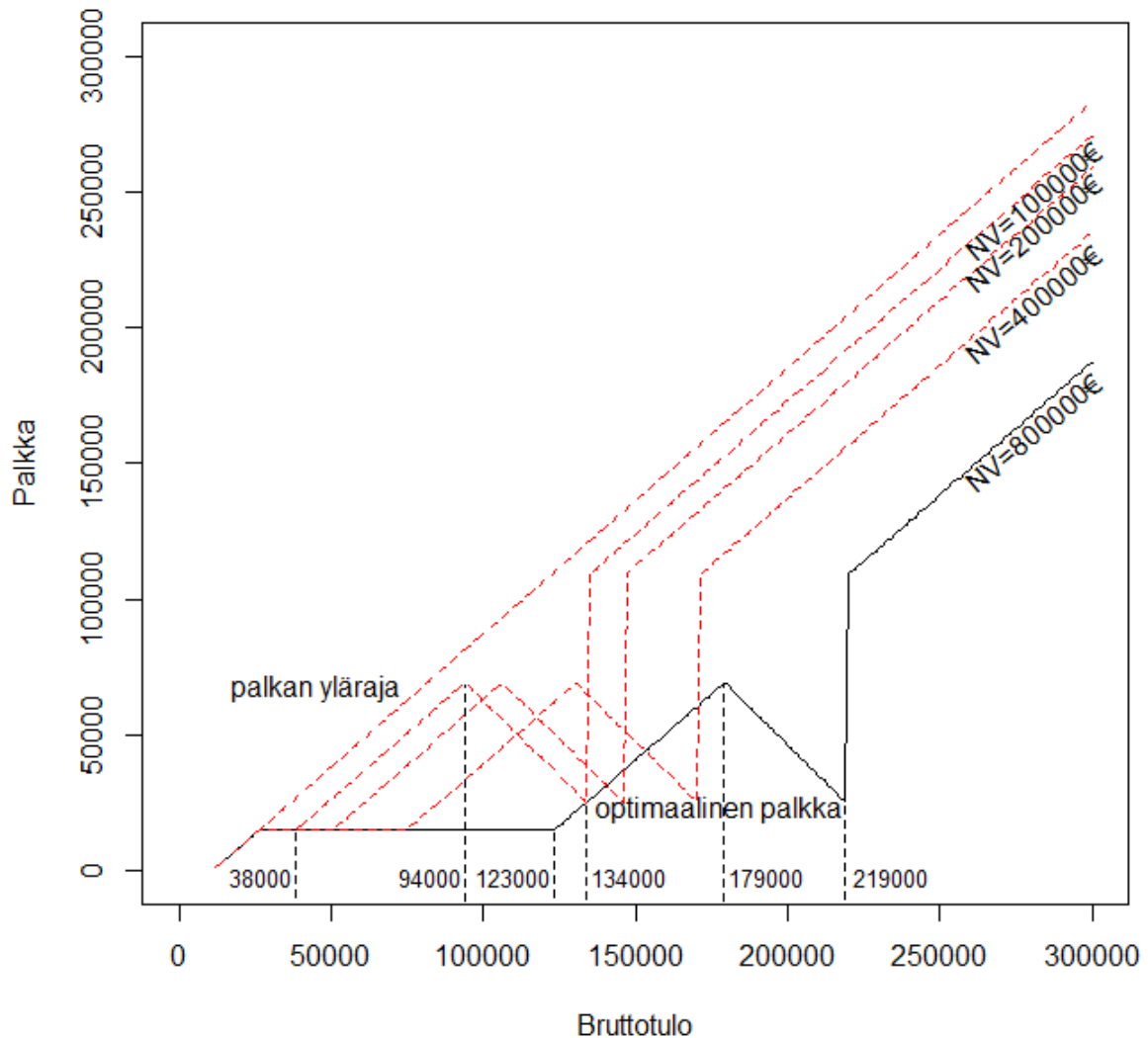
Kuva 5. Verojen ja maksujen osuus eri bruttotuloilla

4.2 Optimaalinen palkka ja verokohtelu eri bruttotuloilla: vaihtuva nettovarallisuus

Tässä luvussa tarkastellaan optimaalista palkan valintaa ja tästä seuraavaa verokohtelua erikokoisilla yrityksillä. Kuvassa 6 kuvataan optimaalinen palkka eri bruttotuloilla, yrityksen nettovarallisuuden ollessa 100 000 euroa, 200 000 euroa, 400 000 euroa ja 800 000 euroa.

Kuva 6. Optimaalinen palkka eri bruttotuloilla, euroa

Optimaalista palkan valintaa kuvaavat käyrät ovat monilta osin samanlaisia kuin aiemmassa esimerkkitapauksessa. Erityisesti havaitaan, että edellisen luvun osat A–E ovat selkeästi nähtävissä kaikissa kuvassa 6 esitetyissä käyrissä. Silloin, kun palkkaa maksetaan niin paljon kuin mahdollista, osinkoa ei makseta lainkaan. Tällöin optimaalista palkanmaksua kuvaava käyrä kulkee samalla kohdalla kuin palkan ylärajaa kuvaava käyrä (A-osa). Silloin, kun optimaalista palkanmaksua kuvaava käyrä on vaakasuora (B-osa, jonka pituus riippuu nettovarallisuudesta), osinkoa maksetaan alle 9 prosenttia nettovarallisuudesta ja bruttotulon lisäys kasvattaa vain osinkoa. Käyrän seurattessa palkan ylärajaa, osinkoa maksetaan 9 prosenttia nettovarallisuudesta (C- ja E-osa). Käyrän laskevalla osalla (D-osa) palkkaa maksetaan siten, että vältetään valtion tuloveroasteikon ylin porras.

Nettovarallisuudesta riippumatta jokaisen yrityksen kannattaa maksaa palkkaa ylärajan verran 26 000 euron bruttotuloon asti (A-osa). Tästä eteenpäin (B-osa)

palkkaa kannattaa maksaa 15 000 euroa, vaikka bruttotulo kasvaa. Kun bruttotulo on kasvanut riittävästi, kannattaa jälleen alkaa maksaa lisää palkkaa (C-osa). Raja, jossa tämä muutos tapahtuu, riippuu nettovarallisuudesta.¹⁶ Esimerkiksi yrityksellä, jonka nettovarallisuus on 100 000 euroa, käyrän B-osa koostuu bruttotuloista 26 000 € – 38 000 €, kun taas yritykselle, jonka nettovarallisuus on 800 000 euroa, vastaava väli on 26 000 € – 123 000 €. Käyrän C-osalla palkkaa kannattaa maksaa sitä enemmän mitä suurempi on bruttotulo. Tällöin palkkaa kannattaa maksaa sen verran, että veroton pääomatulo-osinko tulee mahdollisimman suureksi (9 % nettovarallisuudesta), mutta siten, että ansiotulo-osinkoa ei synny. Käyrän D-osalla palkkaa kannattaa maksaa sitä vähemmän, mitä suurempi bruttotulo. Tällä välillä on optimaalista maksaa palkkaa siten, että valtion tuloverotuksessa verotettavaa ansiotuloa tulee 68 200 euroa. E-osalla palkkaa kannattaa jälleen maksaa siten, että osinkoa maksetaan 9 prosenttia nettovarallisuudesta. Nettovarallisuudella mitattuna 800 000 euron kokoisella yrityksellä E-osa alkaa 220 000 euron bruttotuloilla.

Tarkastellaan seuraavaksi, kuinka optimaalinen palkanmaksu vaihtelee nettovarallisuuden mukaan. Kuvasta 6 voidaan nähdä, kuinka optimaalinen palkan valinta poikkeaa erikokoisissa yrityksissä. Esimerkiksi 80 000 euron bruttotuloilla 100 000 euron kokoisen yrityksen kannattaa maksaa palkkaa enemmän kuin 200 000 euron kokoisen yrityksen ja tämän puolestaan enemmän kuin 400 000 euron kokoisen yrityksen. Tällä bruttotulolla 800 000 euron kokoisen yrityksen kannattaa maksaa palkkaa 15 043 euroa. Tällainen yritys on niin suuri, että se kykenee hyödyntämään kokonsa maksimaalisesti eli siten, että ei pystyisi saamaan kevyempää verokohtelua, vaikka sen nettovarallisuus olisi nykyistä suurempi. Tästä syystä, bruttotulolla 80 000 euroa, suuremman yrityksen kannattaa maksaa pienempää palkkaa kuin pienen yrityksen. Hieman yli 400 000 euron nettovarallisuuden tasosta alkaen palkkaa ei kuitenkaan enää kannata pienentää nettovarallisuuden kasvaessa.

Samanlainen johtopäätös seuraa myös, jos tarkastellaan 90 000 euron bruttotuloja: mitä suurempi yritys, sitä vähemmän yrittäjän kannattaa maksaa itselleen palkkaa, ja toisaalta tietystä yrityksen koosta alkaen palkkaa ei enää kannata pienentää.

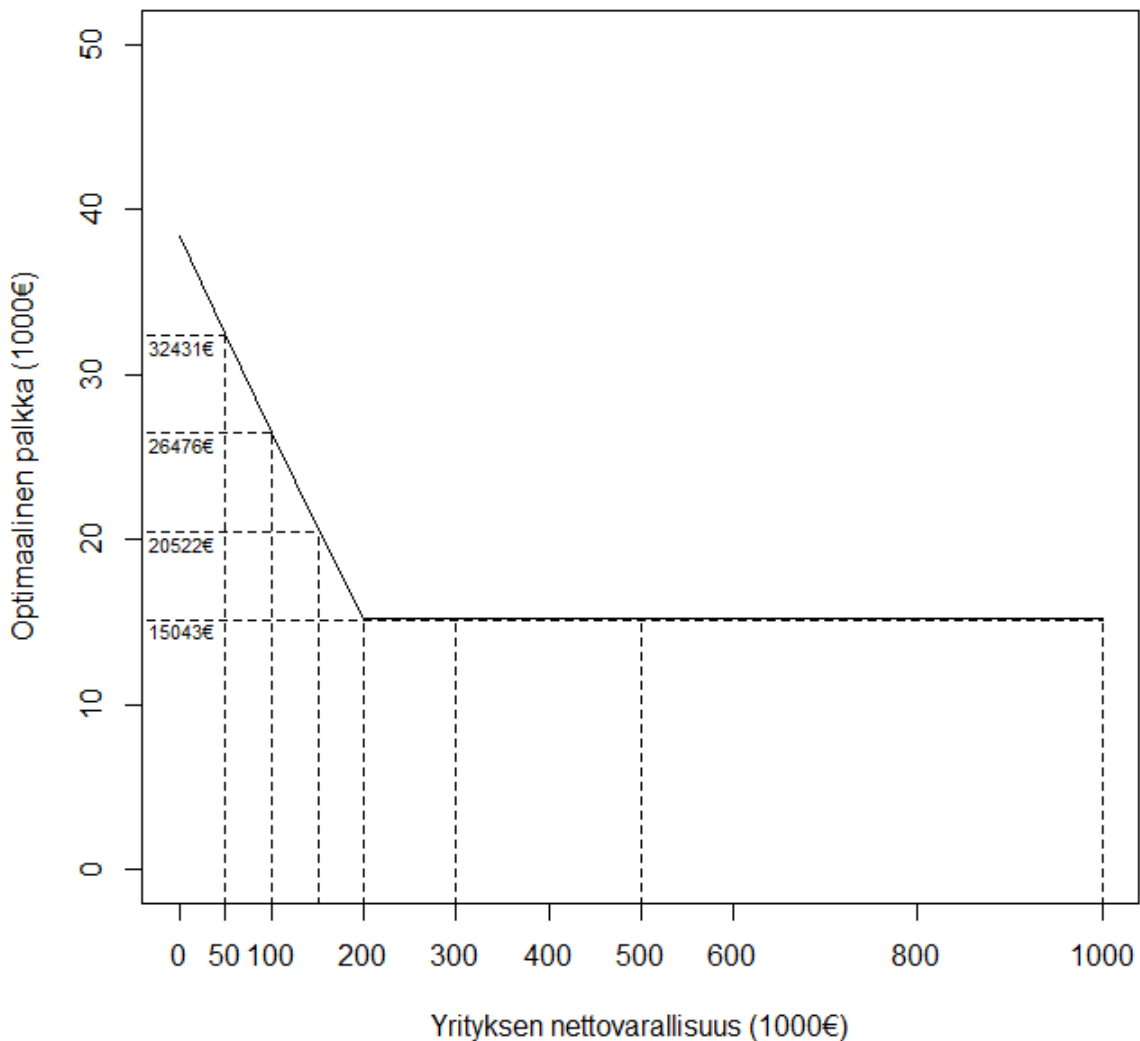
Kuvassa 7 kuvataan yritysten optimaalinen palkan valinta nettovarallisuuden mukaan silloin, kun yrityksen bruttotulo on 50 000 euroa ja nettovarallisuuden annetaan muuttua jatkuvasti. Alle 200 000 euron nettovarallisuuden yrityksissä kannattaa maksaa sitä pienempää palkkaa mitä suurempi yritys on. Suuremman yrityksen kannattaa valita palkka pienemmäksi, koska se pystyy tällöin hyödyn-

¹⁶ Bruttotulo, johon asti 15 000 € on optimaalinen palkka, riippuu yrityksen nettovarallisuudesta ja on esimerkiksi 50 000 €:n kokoiselle yritykselle 32 000 € (vrt. kuva 3). Tätä suuremmille yrityksille 50 000 €:n lisäys nettovarallisuudessa nostaa rajaa noin 6 000 €:lla ja raja saadaan näin ollen laskettaua kaavasta $raja = 26000 + \frac{6}{50} * nettovarallisuus$.

tämään verovapaan osingon paremmin kuin pieni yritys. Yrityksien, joilla on nettovarallisuutta yli 200 000 euroa, kannattaa maksaa palkkaa noin 15 000 euroa.

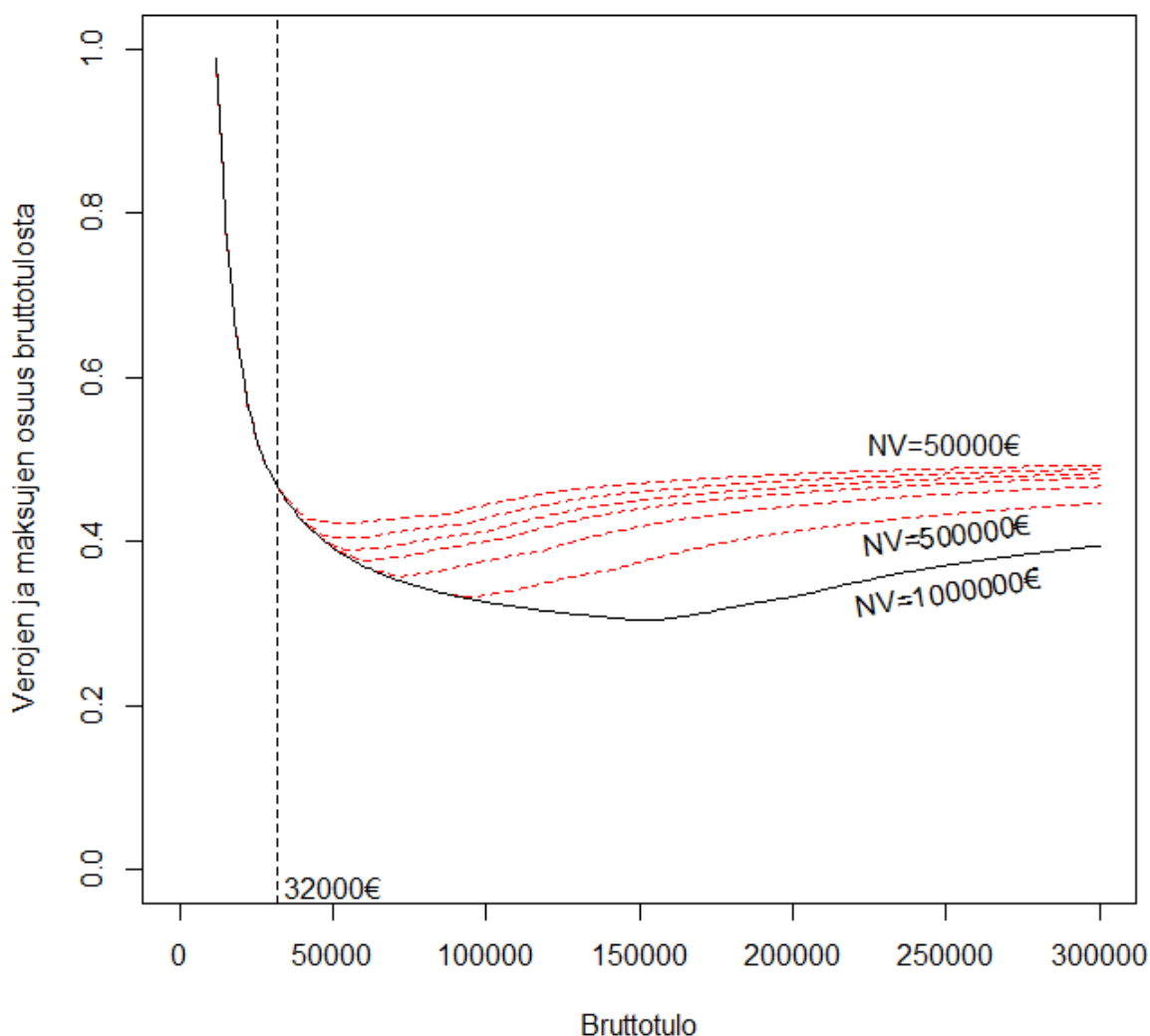
Kuvasta 6 voidaan havaita, että kuvan 7 piirteet toistuvat tarkastelluilla neljällä eri yrityskoolla noin 94 000 euron bruttotuloon asti. Tästä alkaen nettovarallisuudeltaan 100 000 euron kokoisen yrityksen kannattaa alkaa pienentää palkkaa, jotta se välttää valtion tuloveroasteikon ylimmän portaan (68 200 €). Tästä syystä ei välttämättä päde, että suuren yrityksen optimaalinen palkka olisi aina pienempi kuin pienen yrityksen.

Kuva 7. Optimaalinen palkan valinta erikokoisilla yrityksillä: bruttotulo 50 000 euroa

Seuraavaksi tarkastellaan erikokoisten yritysten verokohtelua. Kuvassa 8 kuvataan verojen ja maksujen osuudet bruttotulosta erikokoisissa yrityksissä.¹⁷ Kuvasta 8 havaitaan, että suuremman yrityksen verokohtelu on vähintään yhtä kevyttä kuin pienemmän ja riittävän suurilla bruttotuloilla suuremman yrityksen verokohtelu on kevyempää silloin, kun yritys valitsee palkkansa optimaalisesti. Esimerkiksi nettovarallisuudeltaan 50 000 euron kokoisen yrityksen verot ja maksut ovat samansuuruiset kuin 100 000 euron kokoisen yrityksen aina 32 000 euron bruttotuloon asti, jonka jälkeen erilaisen palkanmaksun vuoksi verot ja maksut vähitellen muodostuvat suuremmiksi. Palkanmaksujen erilaisuus on seurausta siitä, että suuremman yrityksen omistaja saa nostaa enemmän nettovarallisuudesta riippuvaa pääomatulo-osinkoa verrattuna pienemmän yrityksen omistajaan.

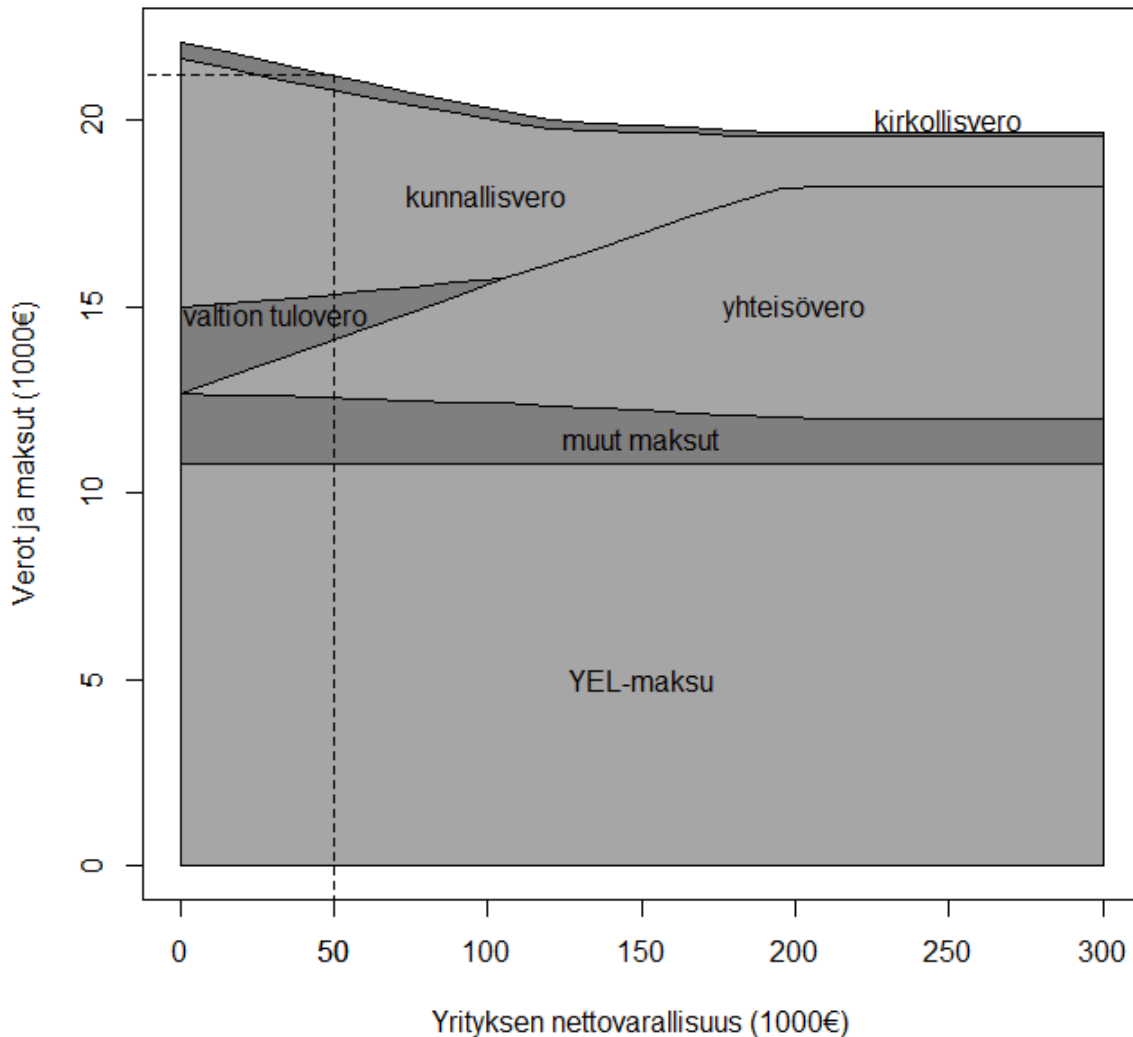
Kuva 8. Verojen ja maksujen osuudet bruttotulosta

¹⁷ Tässä kuvataan verojen ja maksujen osuudet yrityksille, joilla on nettovarallisuutta 50 000 €, 100 000 €, 150 000 €, 200 000 €, 300 000 €, 500 000 € ja 1 000 000 €.

On myös syytä huomata, että yrittäjä on sitonut suureen yritykseen pientä yritystä enemmän pääomaa, jolle yrittäjä haluaa tuoton, kuten mistä tahansa sijoituksesta. Tämä on myös syy sille, että tietty nettovarallisuudesta riippuva osa lasketaan pääomatuloksi ja tämän ylimenevä osa ansiotuloksi. Näin yrityksen tuloksesta osa on korvausta pääomalle, osa työpanokselle.

Kuva 9. Verot ja maksut eri nettovarallisuuden tasoilla, bruttotulo 50 000 euroa

Tarkastellaan seuraavaksi kuinka yksittäisten verojen ja maksujen suuruudet vaihtelevat erikokoisilla yrityksillä, kun ne valitsevat palkan optimaalisesti. Kuvassa 9 kuvataan yrittäjän ja hänen yrityksensä verot ja maksut nettovarallisuuden mukaan, kun palkka valitaan optimaalisesti. Kuvasta nähdään, että yrityksen nettovarallisuuden kasvaessa (esimerkiksi 30 000 eurosta 50 000 euroon) valtion tuloveron, kunnallisveron, kirkollisveron ja muiden maksujen osuudet pienenevät, mutta yhteisöveron osuus kasvaa. Tämä on seurausta siitä, että suurempi yri-

tys maksaa vähemmän palkkaa ja näin enemmän osinkoa kuin pieni yritys (vrt. kuva 7). On myös syytä huomata, että yhteisövero kasvaa kuitenkin hitaammin kuin muut verot ja maksut pienenevät. Tästä syystä verot ja maksut yhteensä pienenevät yrityksen nettovarallisuuden kasvaessa aina 200 000 euroon asti.¹⁸ Näillä nettovarallisuuksilla suuri yritys kykenee hyödyntämään kokoaan verrattuna pienempään yritykseen. Yli 200 000 € nettovarallisuuden yrityksissä palkka kannattaa asettaa 15 043 euron suuruiseksi, koska nämä yritykset ovat optimaalisen palkanmaksukäyrän B-osalla. Tämän takia myös verojen ja maksujen määrät asettuvat samalle tasolle yrityksissä, joiden nettovarallisuus on yli 200 000 euroa.

Verojen ja maksujen suuruudet vaikuttavat myös siihen kuinka verotulot jakautuvat esimerkiksi valtion ja kuntien kesken. Yllä havaitun perusteella yhteisöverojen määrä on suurempi suurilla yrityksillä kuin pienillä yrityksillä ja tästä syystä nämä tuovat valtiolle suhteessa enemmän verotuloja kuin pienet yritykset.

¹⁸ Valtion tuloveroa ei tule lainkaan maksettavaksi, jos yrityksen nettovarallisuus ylittää noin 100 000 €.

5 Kataisen hallituksen toteuttamien veromuutosten vaikutukset

Tässä luvussa hyödynnetään edellä kuvattua kehikkoa ja tehdään vastaavat oletukset kuin edellä. Tähän asti on tarkasteltu yrittäjän verotusta vuoden 2011 verosääntöjen mukaan. Tässä luvussa tarkastellaan yrittäjän verotusta vuoden 2012 verosääntöjen mukaan. Luvussa tarkastellaan erityisesti sitä, kuinka vuonna 2012 voimaan tulleet lakimuutokset vaikuttavat palkansaajan ja yrittäjän verotukseen.¹⁹ Yrittäjän henkilökohtaiseen verotukseen vaikuttavat valtion tuloveroasteikon, perusvähennyksen, työtulovähennyksen ja pääomatuloveroprosentin muutokset. Yrityksen verotukseen puolestaan vaikuttaa muutos yhteisöverokannassa. Luvussa 5.1 käydään läpi verotuksessa tapahtuneita muutoksia ja luvussa 5.2. tarkastellaan näiden vaikutuksia yrittäjän verotukseen.

5.1 Verotuksessa tapahtuneita muutoksia

Vuoden 2012 valtion tuloveroasteikko on kuvattu taulukossa 2. Vuoden 2011 asteikkoon (taulukko L1) verrattuna tulorajoja on korotettu noin kolmella prosentilla, jotta verotus ei kiristyisi inflaation ja ansiotulojen nousun seurauksena. Prosenttiosuus veron alarajan ylittävstä tulon osasta on sama kuin vuoden 2011 asteikossa kullakin tulovälillä lukuun ottamatta ylintä tuloluokkaa, jonka rajaveroaste laski 0,25 prosenttiyksikköä.

Taulukko 2. Vuoden 2012 valtion tuloveroasteikko

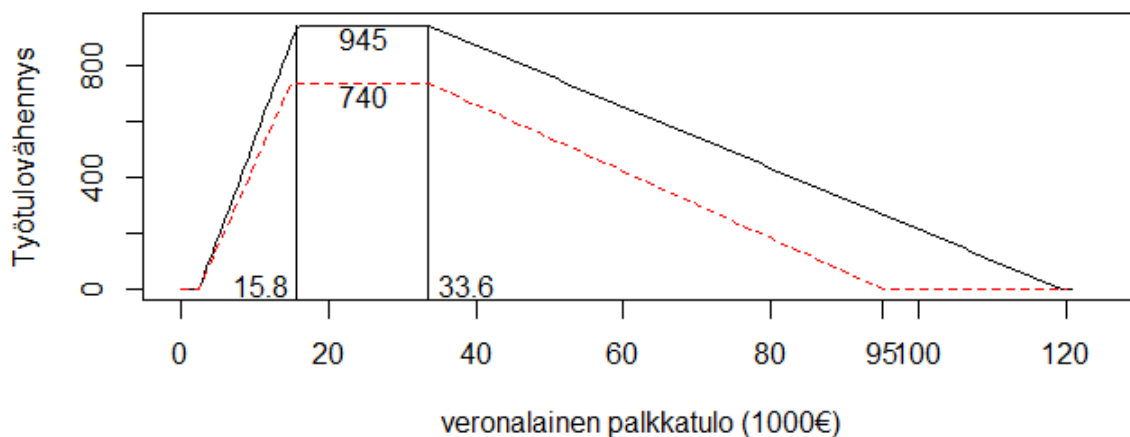
Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävstä tulon osasta, %
16 100–23 900	8	6,5
23 900–39 100	515	17,5
39 100–70 300	3 175	21,5
70 300–	9 883	29,75

Vuonna 2012 työtulovähennyksen enimmäismäärää korotettiin 740 eurosta 945 euroon ja vähennyksen kertymäprosenttia 5,9 prosentista 7,1 prosenttiin. Lisäksi puhtaan ansiotulon ylittäessä 33 000 euroa työtulovähennyksen määrä pienenee (vuoden 2011, 1,2 %:n sijasta) 1,1 prosentilla tämän ylittävältä osalta. Vertailun vuoksi kuvassa 10 havainnollistetaan työtulovähennystä veronalaisen palkkatulon mukaan (vrt. kuva L2). Yhtenäinen musta käyrä kuvaa vuoden 2012 työtulovähennystä ja katkoviivoitettu punainen käyrä vuoden 2011 vastaavaa. Kuvasta havaitaan, että vuoden 2012 verotuksessa pienin veronalainen palkkatulo, jolla saadaan täysimääräinen työtulovähennys, on 15 810 euroa, noin 800 euroa suu-

¹⁹ Muutokset on esitelty hallituksen esityksessä (HE 50/2011) sillä erotuksella, että yhteisöverokanta on esityksessä 25 %, työtulovähennyksen enimmäismäärä 900 € ja kertymäprosentti 6,9 % hallituksen veromuutosten jälkeen.

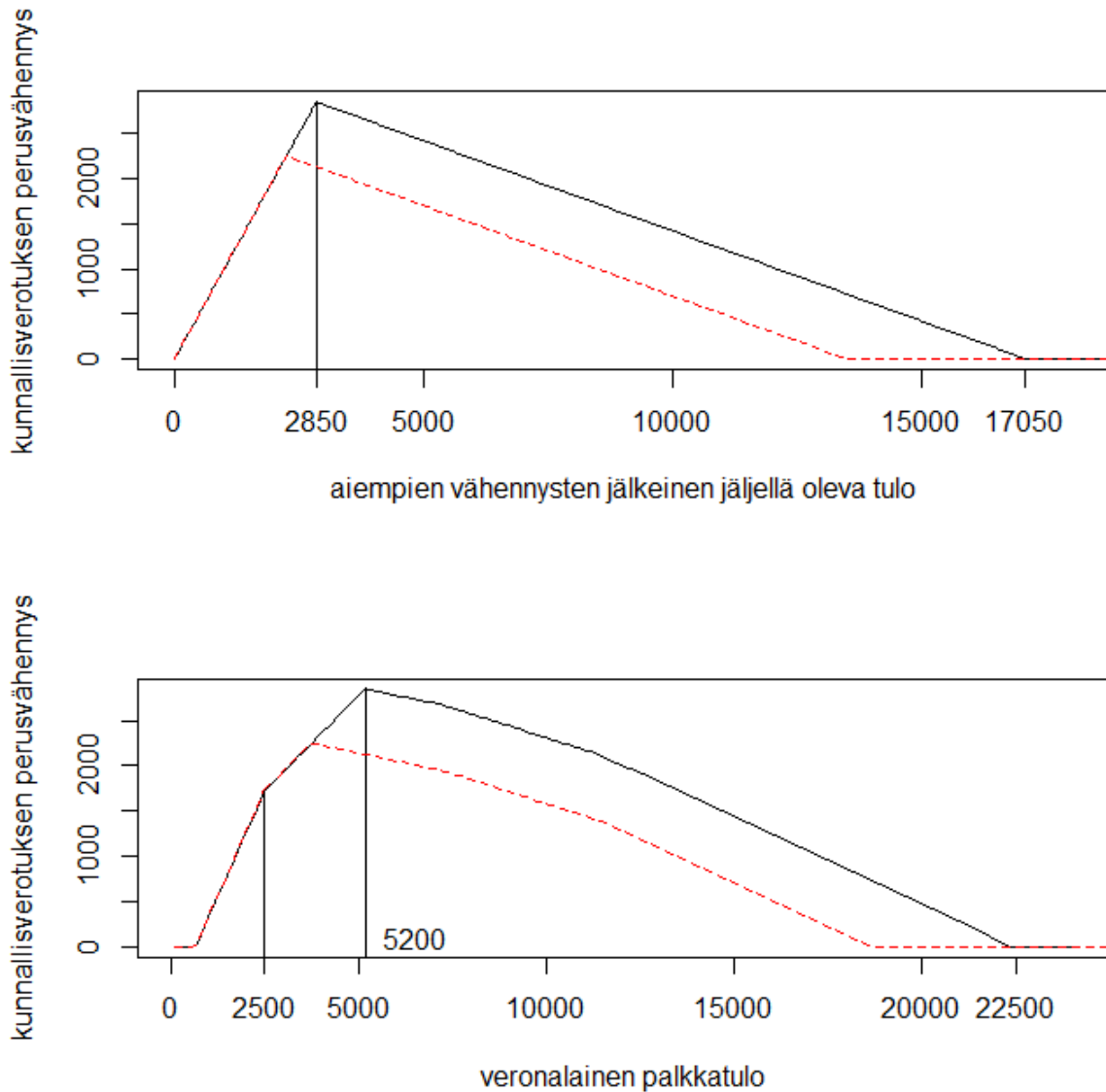
remppi kuin vuonna 2011. Myös työtulon maksimimäärä on suurempi vuonna 2012 (945 €) kuin vuonna 2011 (740 €). Työtulovähennystä saa vuonna 2012 aina noin 120 000 euron veronalaiseen palkkatuloon asti. Tämä on selvästi suurempi kuin vuoden 2011 vastaava tulo (95 000 €). Yleisesti ottaen työtulovähennyksessä tapahtuneet muutokset keventävät sekä palkansaajan että yrittäjän verotusta.

Kuva 10. Työtulovähennys vuonna 2012

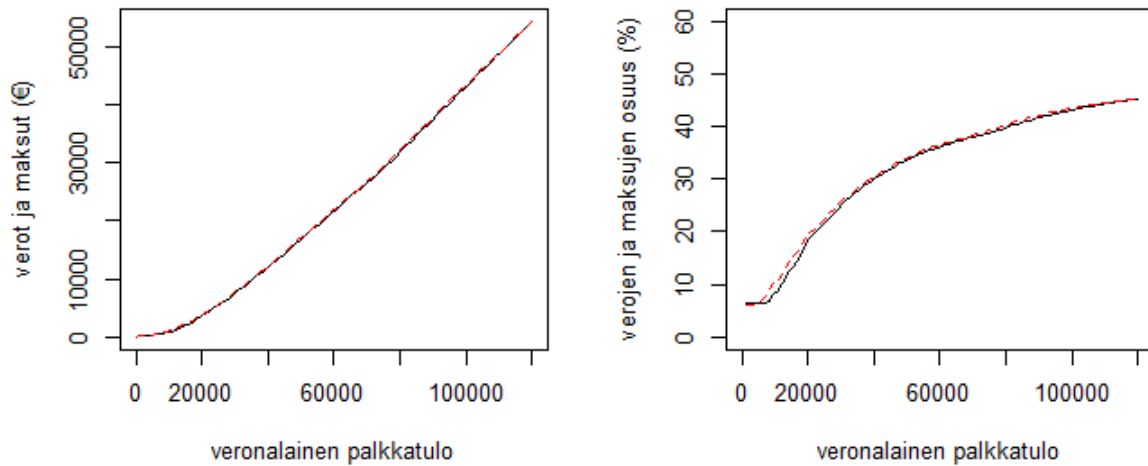
Kunnallisveron perusvähennyksen enimmäismäärää korotettiin vuoden 2011 2 250 eurosta 2 850 euroon vuonna 2012. Kuvassa 11 (joka vastaa kuvia L4 ja L5) havainnollistetaan vuoden 2012 (yhtenäinen musta käyrä) kunnallisverotuksessa tehtävän perusvähennyksen määrää tulojen mukaan. Vähennyksen määrä on vuonna 2012 suurempi kuin vuonna 2011 (katkoviivoitettu punainen käyrä) veronalaisesta palkkatulosta 3 700 eurosta alkaen. Lisäksi vähennykseen oikeutettava suurin palkkatulo on vuonna 2012 noin 22 500 euroa aiemman noin 18 500 euron sijaan. Perusvähennyksen muutokset keventävät verotusta.

Kuva 11. Kunnallisveron perusvähennys

Yllä mainittujen veromuutosten lisäksi palkansaajan verotukseen vaikuttaa myös TyEL-maksun nosto (1.2.2012) 5,15 prosenttiin aiemmasta 4,7 prosentista. Kuvassa 12 havainnollistetaan vuoden 2012 verotuksen mukaisia palkansaajan veroja ja maksuja (musta käyrä) ja verrataan niitä vuoden 2011 vastaaviin (punainen käyrä sama kuin kuvassa L8). Kuvasta havaitaan, että palkansaajan verot ja maksut ovat hieman pienemmät vuonna 2012 kuin vuonna 2011. Tämä näkyy erityisesti pienituloisten palkansaajien kohdalla, joille poikkeama on suurelta osin seurausta työtulovähennyksen sekä kunnallisveron perusvähennyksen muutoksista.

Kuva 12. Verot ja maksut sekä näiden osuudet tuloista eri tulotasoilla

Yllä kuvatut muutokset heijastuvat luonnollisesti myös yrittäjän verotukseen sikäli, kun yrittäjä saa yrityksestään palkkaa tai ansiotulo-osinkoa. Yrittäjän verotukseen vaikuttavat yllä mainittujen veromuutosten lisäksi pääomatuloverokannan sekä yhteisöverokannan muutokset. Pääomatuloverokantaa korotettiin vuonna 2012 (vuoden 2011, 28 %:sta), 30 prosenttiin ja 50 000 euroa ylittäviltä tuloilta 32 prosenttiin. Yhteisöverokantaa puolestaan laskettiin 24,5 prosenttiin aiemmasta 26 prosentista. Lisäksi verottoman pääomatulo-osingon ylärajaa laskettiin 90 000 eurosta 60 000 euroon.

YEL-maksu on vuonna 2012 (2011) alle 53-vuotiaalle 22,5 prosenttia (21,6%) YEL-tulosta ja 23,85 prosenttia (22,9%) 53 vuotta täyttäneelle. Muistion kaikissa laskelmissa käytetään vuoden 2011 YEL-maksuja. Täten saadaan veromuutosten vaikutukset yrittäjän verotukseen selkeämmin näkyviin. On myös syytä huomata, että vuosien 2011 ja 2012 YEL-maksun ero on samansuuruinen (vakio) kullekin YEL-tulolle ja lisäksi melko pieni.

5.2 Veromuutosten vaikutukset yrittäjän verotukseen

Tässä luvussa keskitytään tarkastelemaan veromuutosten vaikutuksia yrittäjän verotukseen. Tarkastelu tehdään pääsääntöisesti vertaamalla aiempien lukujen laskelmia veromuutosten jälkeisiin vastaaviin laskelmiin. Luvussa 5.2.1 verrataan esimerkin avulla vuoden 2012 veroja ja maksuja vuoden 2011 vastaaviin. Luvussa 5.2.2 tarkastellaan veromuutosten vaikutusta optimaaliseen palkkaan ja verokohteluun. Tämän luvun tuloksia tulkittaessa on syytä pitää mielessä, että vuoden 2012 tuloja ei ole inflaatiokorjattu ja laskelmissa käytetään YEL-maksuja sekä keskimääräisiä kunnallis- ja kirkollisveroasteita, jotka ovat vuoden 2011 mukaisia.

5.2.1 Esimerkkilaskelma

Taulukossa 3 kuvataan verot ja maksut sekä vuoden 2011 että 2012 verosäännöillä silloin, kun yrityksen bruttotulo on 50 000 euroa, yrittäjän itselleen maksama palkka on 20 000 euroa, yrityksen nettovarallisuus on 50 000 euroa ja yrittäjän YEL-tulo on 50 000 euroa (sama esimerkki kuin taulukon 1 toisella sarakkeella). Taulukosta havaitaan, että verot ja maksut yhteensä ovat vuoden 2012 verotuksessa 505 euroa pienemmät kuin vuoden 2011 verotuksen mukaan. Tämä on noin 1 prosentti bruttotulosta ja noin 2,5 prosenttia veroista ja maksuista yhteensä. Keskeiset syyt erilaisille verokohteluille ovat muutokset yhteisöverossa ja työtulovähennyksessä: vuonna 2012 yhteisövero on esimerkin tapauksessa 282 euroa pienempi ja työtulovähennys 205 euroa suurempi kuin vuonna 2011. Osa verotuksen kevenemisestä on seurausta siitä, että inflaatiokorjausta ei ole tehty ja toisaalta siitä, että YEL-maksu on todellisuudessa vuonna 2012 hieman korkeampi kuin vuonna 2011.

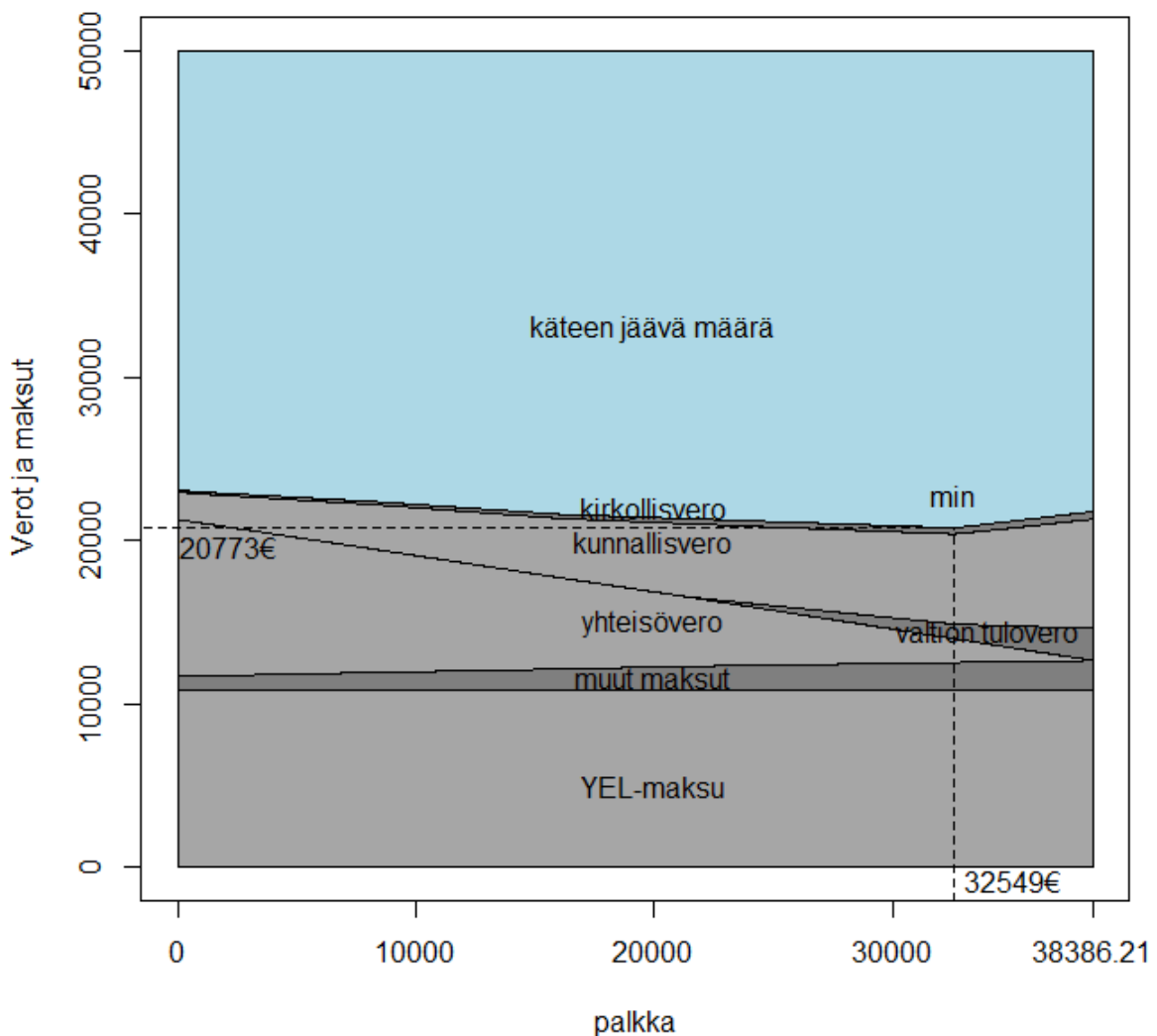
Taulukko 3. Esimerkki vuosien 2011 ja 2012 verosääntöjen vaikutuksesta yrittäjän verotukseen

	2011	2012	muutos
Bruttotulo	50000	50000	0
Palkka	20000	20000	0
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	0
YEL-tulo	50000	50000	0
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	0
Palkan sosiaalikustannukset (2,12 % palkasta)	424	424	0
Yrityksen tulos ennen veroja	18776	18776	0
Yhteisövero (26 %/24,5 % tuloksesta)	4882	4600	-282
Yrityksen tulos verojen jälkeen	13894	14176	282
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	13894	14176	282
9 % yrityksen nettovarallisuudesta	4500	4500	0
Pääomatulo-osinko	4500	4500	0
Ansiotulo-osinko	9394	9676	282
Veroton pääomatulo	4500	4500	0
Veronalainen pääomatulo	0	0	0
Verotettava pääomatulo	0	0	0
Pääomatulovero (28 %/30 %,32 % verotettavasta pääomatulosta)	0	0	0
Veroton ansiotulo-osinko	2818	2903	84
Veronalainen ansiotulo-osinko	6576	6773	197
Veronalainen ansiotulo (palkka + ansiotulo-osinko)	26576	26773	197
Tulohankkimisvähennys	620	620	0
Puhdas ansiotulo	25956	26153	197
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	0
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	25496	25693	197
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	904	829	-75
Työtulovähennys	740	945	205
Valtion tulovero	164	0	-164
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	0	116	116
Kunnallisveron ansiotulovähennys	3032/1950	3023/1950	-9/0
Kunnallisveron perusvähennys	0/0	0/0	0/0
Verotettava kunnallisvero	22464	22670	206
Kunnallisvero (19,17 %) ennen työtuloväh.	4306	4346	39
Kirkollisvero (1,34 %) ennen työtuloväh.	301	304	3
SAVA hoitomaksu (1,19 %/1,22 %) ennen työtuloväh.	566	581	14
Kunnallisveron työtuloväh.	0	97	97
Kirkollisveron työtuloväh.	0	7	7
SAVA hoitomaksun työtuloväh.	0	13	13
Kunnallisvero	4306	4249	-57
Kirkollisvero	301	297	-4
SAVA hoitomaksu	566	568	1
			0
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	21903	21398	-505
NETTO	28097	28602	505
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOSTA	0,438	0,428	-0,010

5.2.2 Veromuutosten vaikutukset palkan valintaan ja verokohteluun

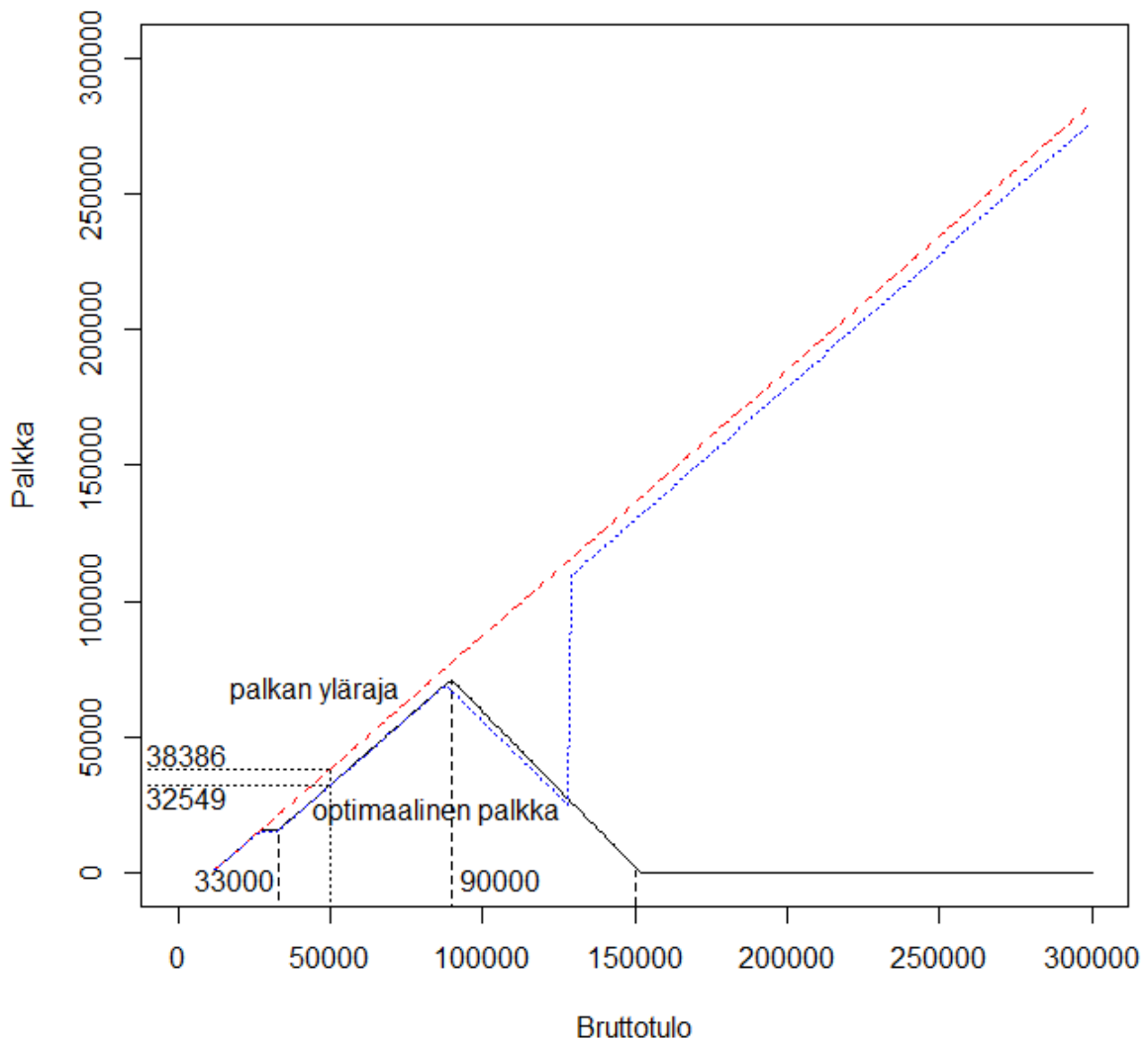
Tässä luvussa tarkastellaan kuinka vuodelle 2012 tulleet veromuutokset vaikuttavat yrittäjän palkan valintaan ja verokohteluun. Kuvassa 13 havainnollistetaan verojen ja maksujen muodostumista vuoden 2012 verosääntöjen mukaan, kun palkan annetaan vaihdella ja yrityksen bruttotulo ja nettovarallisuus sekä yrittäjän YEL-tulo ovat kukin 50 000 euroa. Kuva on huomattavan samanlainen kuin vastaava vuoden 2011 kuva 2. Verojen ja maksujen minimi ei ole kummassakaan palkan ääripäässä, vaan on 32 549 euroa maksimipalkan ollessa 38 386,21 euroa. Optimaalinen palkka on vuoden 2012 säännöillä samaa suuruusluokkaa, mutta hieman korkeampi kuin vuonna 2011 (32 431 €). Lisäksi havaitaan, että verot ja maksut yhteensä ovat vuoden 2012 säännöillä pienemmät (20 773 €) kuin vuoden 2011 säännöillä (21 146 €) poikkeaman ollessa noin 370 euroa eli lähes 2 prosenttia verojen ja maksujen yhteismäärästä.

Kuva 13. Verot ja maksut eri palkan tasoilla: BT 50 000 euroa, NV 50 000 euroa, YEL-tulo 50 000 euroa

Tarkastellaan seuraavaksi kuinka nettovarallisuudeltaan 50 000 euron kokoisen yrityksen kannattaa valita yrittäjän palkka eri bruttotuloilla. Kuvassa 14 havainnollistetaan yrittäjän optimaalista palkan valintaa vuoden 2012 verosäännöillä. Yhtenäinen (musta) käyrä kertoo optimaalisen palkan kullakin bruttotulotasolla vuoden 2012 verosääntöjen mukaan. Kuvassa oleva pisteytetty (sininen) käyrä kuvaa saman vuoden 2011 verosäännöillä (vrt. kuva 3).

Kuva 14. Optimaalinen palkka erisuuruisilla bruttotuloilla hallituksen veromuutosten jälkeen: nettovarallisuus 50 000 euroa

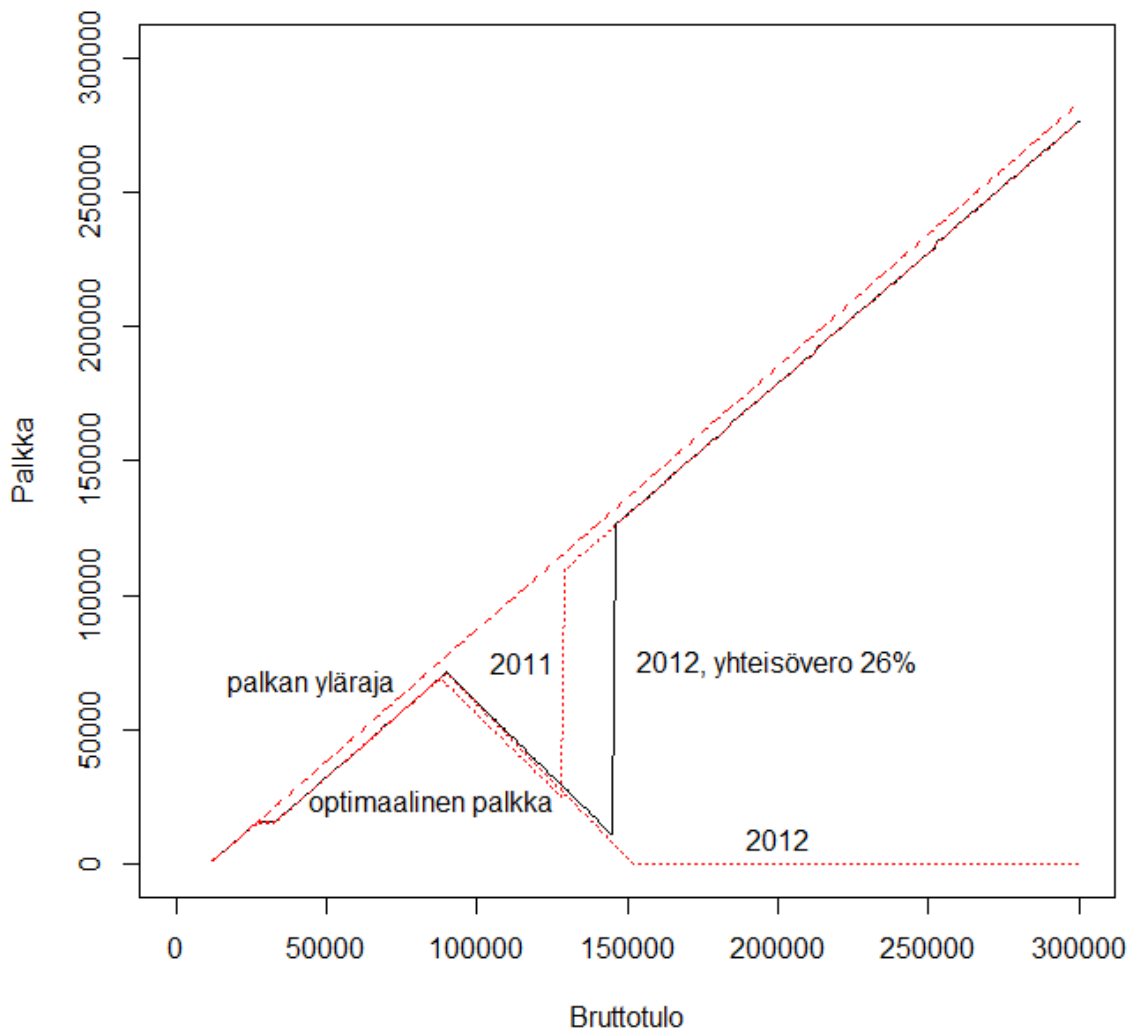

Kuvasta havaitaan, että palkan valinta on pienillä bruttotuloilla huomattavan samanlainen vuosien 2011 ja 2012 verosäännöillä. Pienimmillä bruttotuloilla (27 000 euroon asti; A-osa) yrittäjän kannattaa maksaa itselleen palkan maksimimäärä. Tämän jälkeen (B-osa) hänen kannattaa maksaa palkkaa 15 810 euroa, joka on pienin palkka, jolla työtulovähennys saadaan täysimääräisenä (vuoden

2011 verosäännöillä tämä oli 15 043 €). Bruttotuloilla 33 000 € – 90 000 € palkkaa kannattaa maksaa sitä enemmän mitä suurempi bruttotulo on ja vielä siten, että osinkoa tulee maksettavaksi 9 prosenttia nettovarallisuudesta (C-osa). Tällöin ei muodostu ansiotulo-osinkoa, mutta veroton pääomatulo-osinko saadaan hyödynnettyä täysimääräisenä. Sekä vuonna 2011 että 2012 noin 88 000 euron/90 000 euron bruttotulosta alkaen (D-osa) palkkaa kannattaa pienentää. Tämä johtuu siitä, että kevein verokohtelu saadaan silloin, kun vältetään valtion tuloveroasteikon ylin porras (68 200 € vuonna 2011 ja 70 300 € vuonna 2012). Toisin kuin vuonna 2012, vuonna 2011 palkkaa kannatti kasvattaa bruttotulosta 129 000 eurosta alkaen. Vuonna 2012 palkkaa kannattaa pienentää 150 000 euron bruttotuloon asti, josta eteenpäin palkkaa kannattaa maksaa 620 euroa, jotta saa tulonhankkimisvähennyksen täysimääräisenä (maksamalla pelkkää osinkoa tulonhankkimisvähennystä ei saa ollenkaan). Tämä tarkoittaa, että aiemmin (2011) suurilla tuloilla kannatti ottaa osinkoa 9 prosenttia nettovarallisuudesta ja loput palkkaa. Vuonna 2012 kannattaa ottaa lähes pelkästään osinkoa.

Poikkeavuus optimaalisessa palkassa kyetään selittämään yhteisöveron laskulla 26 prosentista 24,5 prosenttiin. Kuvassa 15 kuvataan optimaalinen palkka kolmessa eri tapauksessa: vuoden 2011 verotuksen mukaan, vuoden 2012 verotuksen mukaan sekä vuoden 2012 verotuksen mukaan sillä erotuksella, että yhteisövero on valittu vuoden 2011 mukaiseksi eli 26 prosentiksi. 26 prosentin yhteisöverokannalla vuoden 2012 verosäännöt antaisivat suurilla bruttotuloilla kannusteen maksaa paljon palkkaa, kuten vuonna 2011. Kuitenkin, yhteisöverokannalla 24,5 prosenttia vuonna 2012 suurilla bruttotuloilla optimaalinen palkka on 620 euroa, jolla saa juuri ja juuri tulonhankkimisvähennyksen täysimääräisenä.

Kuva 15. Optimaalinen palkka eri bruttotuloilla hallituksen veromuutosten jälkeen, euroa

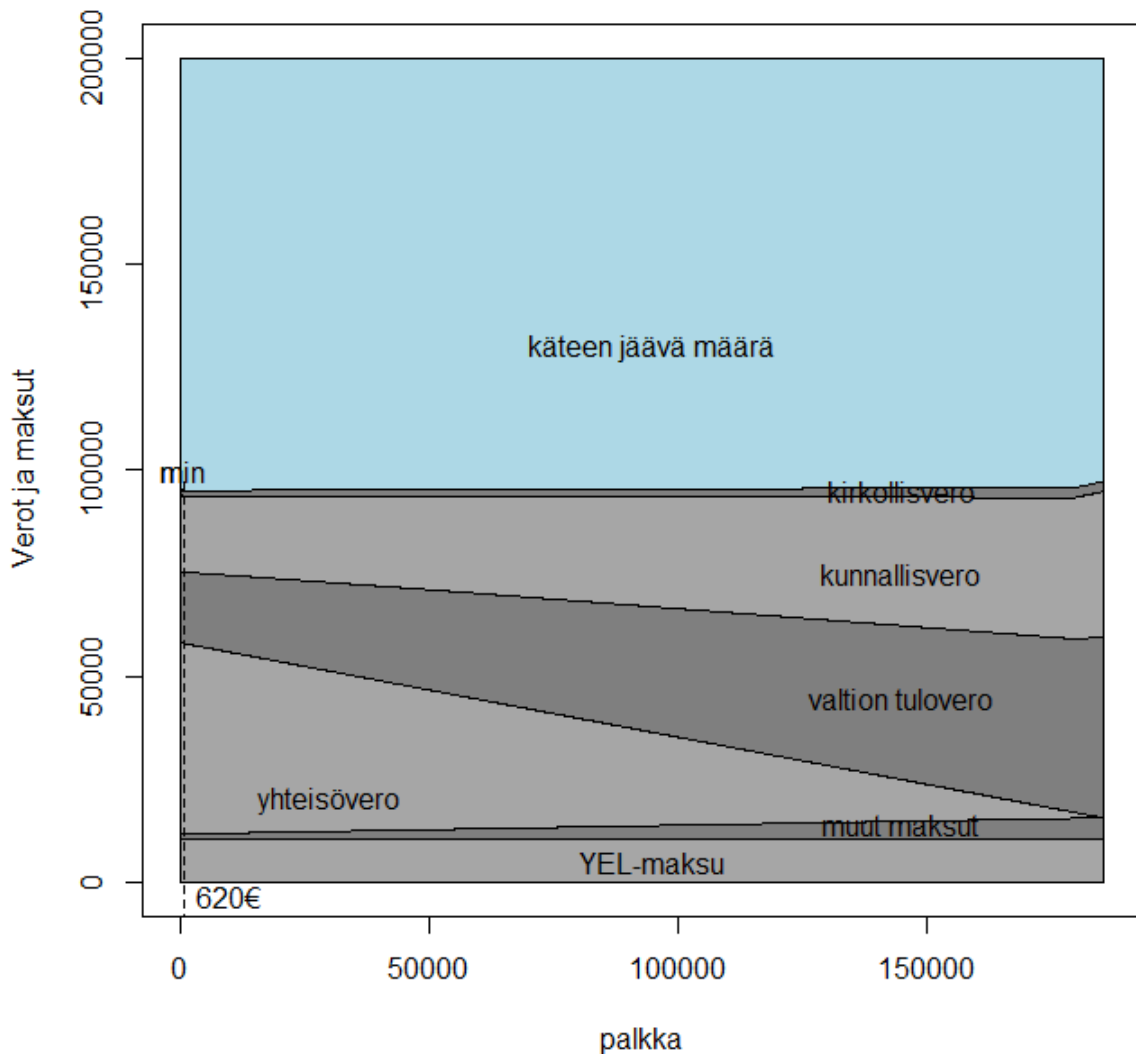

Kuvassa 16 havainnollistetaan verojen ja maksujen suuruuksia eri palkan valinnoilla silloin, kun bruttotulo on 200 000 euroa. Kuvasta havaitaan, että optimaalinen palkka on 620 euroa ja lisäksi havaitaan, että verojen ja maksujen yhteismäärä ei poikkea kovin paljoa erisuuruisilla palkoilla. Esimerkiksi vuoden 2011 optimaalisella palkalla, 179 000 euroa, verojen ja maksujen suuruus on 95 984 euroa, kun taas optimaalisella palkalla (620 €) tämä on 95 113 euroa, joka on hieman alle 900 euroa ja alle prosentin vähemmän kuin vuoden 2011 optimaalisella palkalla.

Vaikka verojen ja maksujen yhteismäärät eivät poikkea kovin paljoa erisuuruisilla palkoilla, niin yksittäisten verojen ja maksujen suhteelliset osuudet poikkeavat selvästi toisistaan. Esimerkiksi 620 euron palkalla kunnallisveron osuus veroista ja maksuista on selvästi pienempi kuin suurilla palkkatasoilla. Tästä syystä, vuo-

den 2012 optimaalisen palkan poikkeama vuoden 2011 vastaavasta, pienentää kunnallisverojen määrää yrityksillä, joiden bruttotulo on suuri. Valtio puolestaan kerää vuonna 2012 tuloverona edellisvuotta suuremmat verotulot tällaisilta yrityksiltä.

Kuva 16. Verot ja maksut erisuuruksilla palkkoilla hallituksen veromuutosten jälkeen: bruttotulo 200 000 euroa

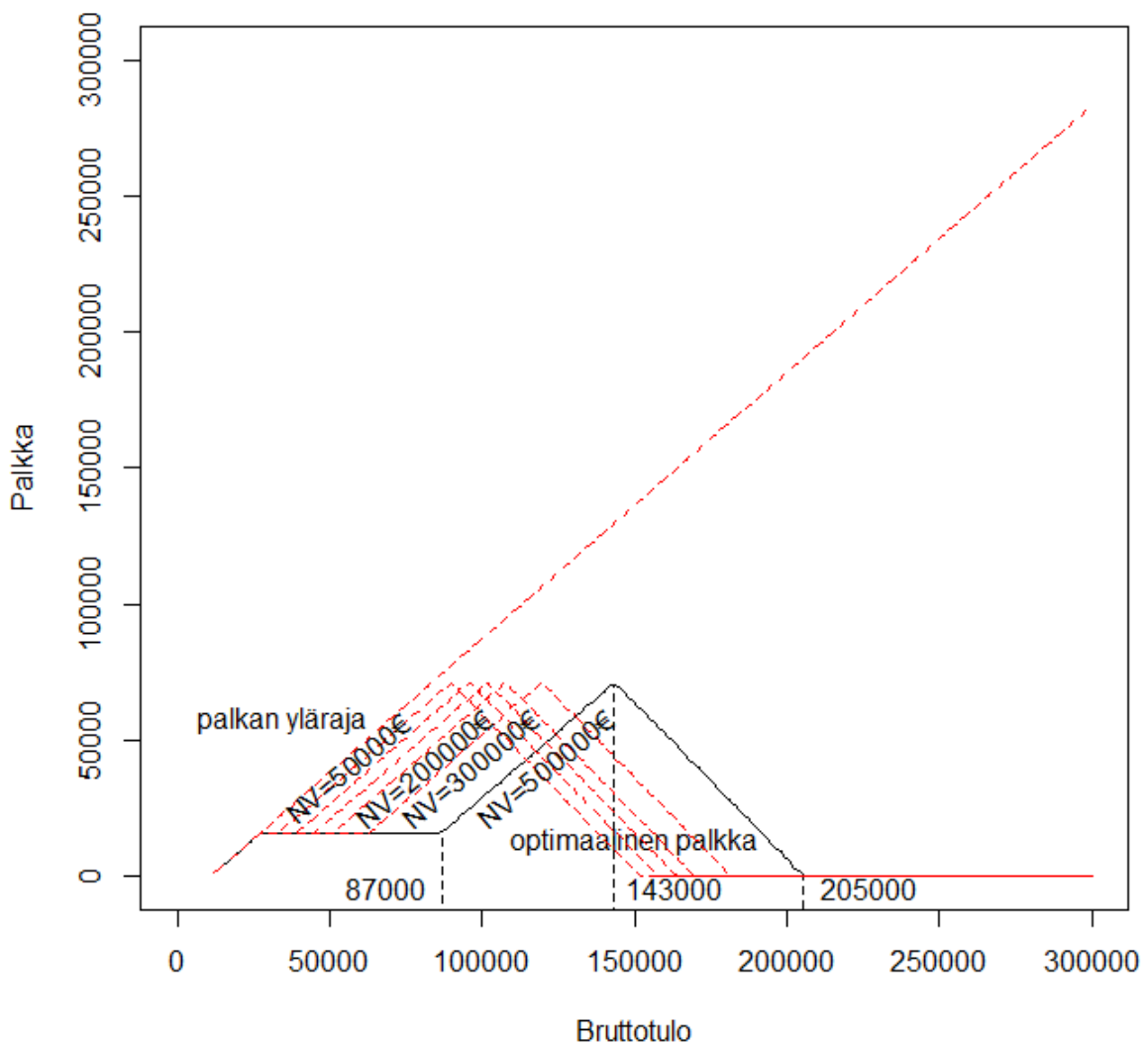

Kuvassa 17 kuvataan nettovarallisuudeltaan erikokoisten yritysten optimaalinen palkka, kun bruttotulon annetaan vaihdella. Kuvasta havaitaan samat osat (A-E), kuin kuvassa 14. Pienillä bruttotuloilla kannattaa maksaa palkkaa niin paljon kuin mahdollista (A-osa). 27 000 euron bruttotulosta alkaen (B-osa) palkkaa kannattaa maksaa noin 15 800 euroa.²⁰ Tietysti, nettovarallisuudesta riippuvasta bruttotulon tasosta alkaen (500 000 euron yrityksellä tämä on 87 000 euroa)

²⁰ Kuvassa olevat käyrät ovat muodoiltaan huomattavan samanlaiset ja poikkeavat ainoastaan B-osan pituuden vuoksi. B-osan pituus on 50 000 €:n kokoisella yrityksellä noin 6 000 € ja se kasvaa noin 6 000 €:lla jokaista 50 000 € kohden (kuten oli myös vuoden 2011 verotuksen mukaan).

palkkaa kannattaa maksaa siten, että osinkoa maksetaan 9 prosenttia nettovarallisuudesta (C-osa). Siitä bruttotulosta alkaen (500 000 euron yrityksellä, 143 000 euroa), jolloin valtion tuloverotuksessa verotettavaa ansiotuloa on syntymässä C-osan palkanmaksusäännön mukaan yli 70 300 euroa (D-osa), palkkaa kannattaa alkaa pienentämään. Tällöin palkkaa kannattaa maksaa sen verran, että valtion tuloverotuksessa verotettavaa ansiotuloa syntyy juuri 70 300 euroa. Tietystä bruttotulon tasosta alkaen (E-osa; 500 000 euron yrityksellä 205 000 euroa) optimaalinen palkka on 620 euroa.

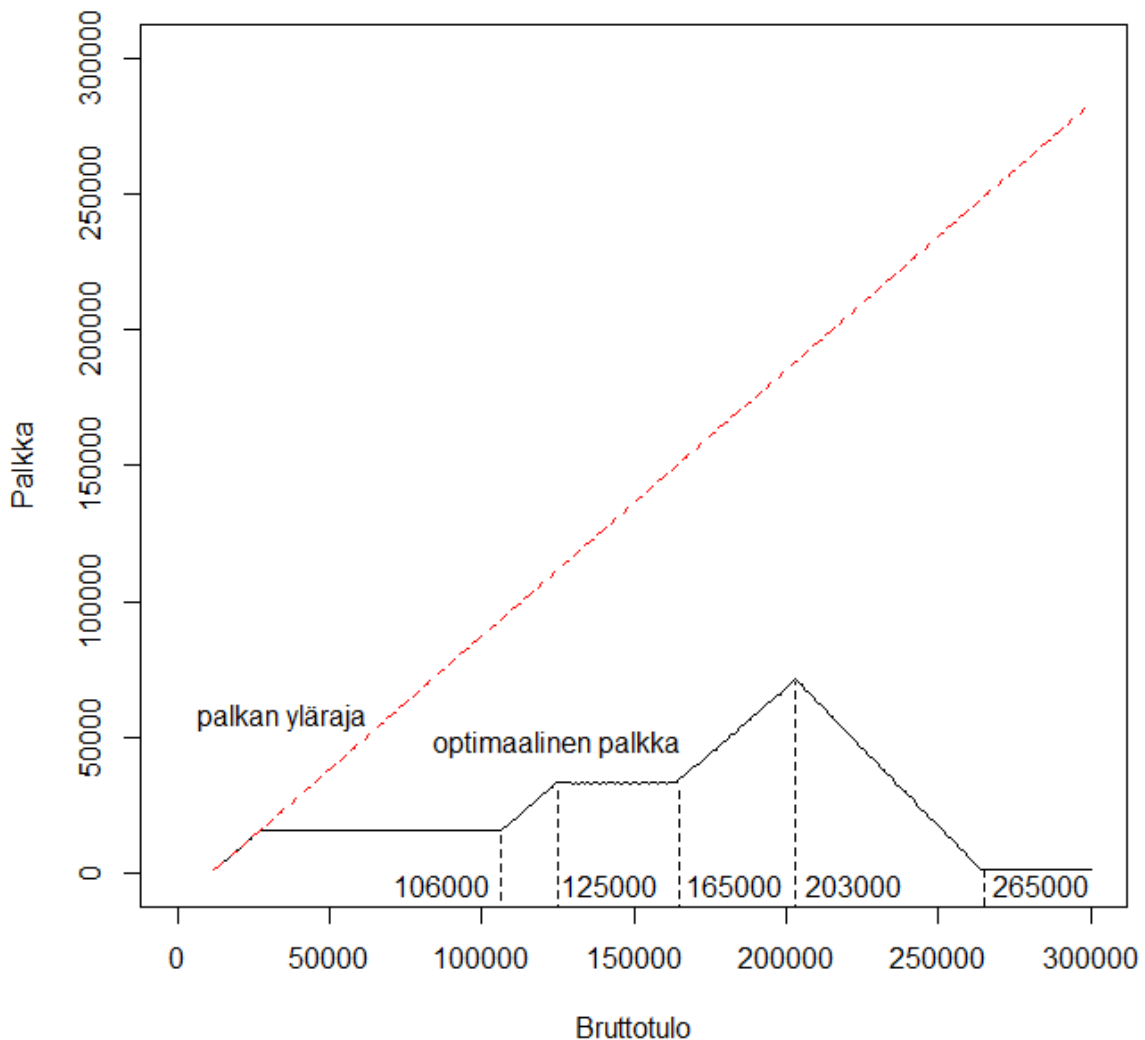
Kuva 17. Optimaalinen palkka erisuuruisilla bruttotuloilla hallituksen veromuutosten jälkeen, euroa

Kuvassa 18 kuvataan nettovarallisuudeltaan 1 000 000 euron kokoisen yrityksen optimaalinen palkan valinta. Asetelma poikkeaa aiemmasta, kuvassa 17 esitetystä ja on hieman monimutkaisempi. Kuvassa on havaittavissa 7 eri osaa. A- ja B-osat vastaavat aiempia palkanmaksusääntöjä. A-osalla palkkaa kannattaa maksaa niin paljon kuin mahdollista ja B-osalla noin 15 800 euroa, jotta saa juuri ja juuri täy-

den työtulovähennyksen. Bruttotuloilla 106 000 eurosta 125 000 euroon kannattaa palkkaa maksaa sen verran, että osingoksi tulee 60 000 euroa, joka on verottoman pääomatulon yläraja. Bruttotuloilla 125 000 eurosta 165 000 euroon palkkaa kannattaa maksaa noin 33 600 euroa, jolloin saa täyden työtulovähennyksen (vrt. kuva 10). Bruttotuloilla 165 000 eurosta 203 000 euroon palkkaa kannattaa maksaa siten, että osinkoa tulee maksettua 9 prosenttia nettovarallisuudesta, jolloin ei muodostu ansiotulo-osinkoa. Bruttotuloilla 203 000 eurosta 265 000 euroon palkkaa kannattaa maksaa siten, että verotettavaa valtion tuloveroa muodostuu 70 300 euroa, joka on tuloveroasteikon ylimmän portaan alaraja. 265 000 euron bruttulosta alkaen palkkaa ei kannata maksaa juuri lainkaan (vain 620 €).

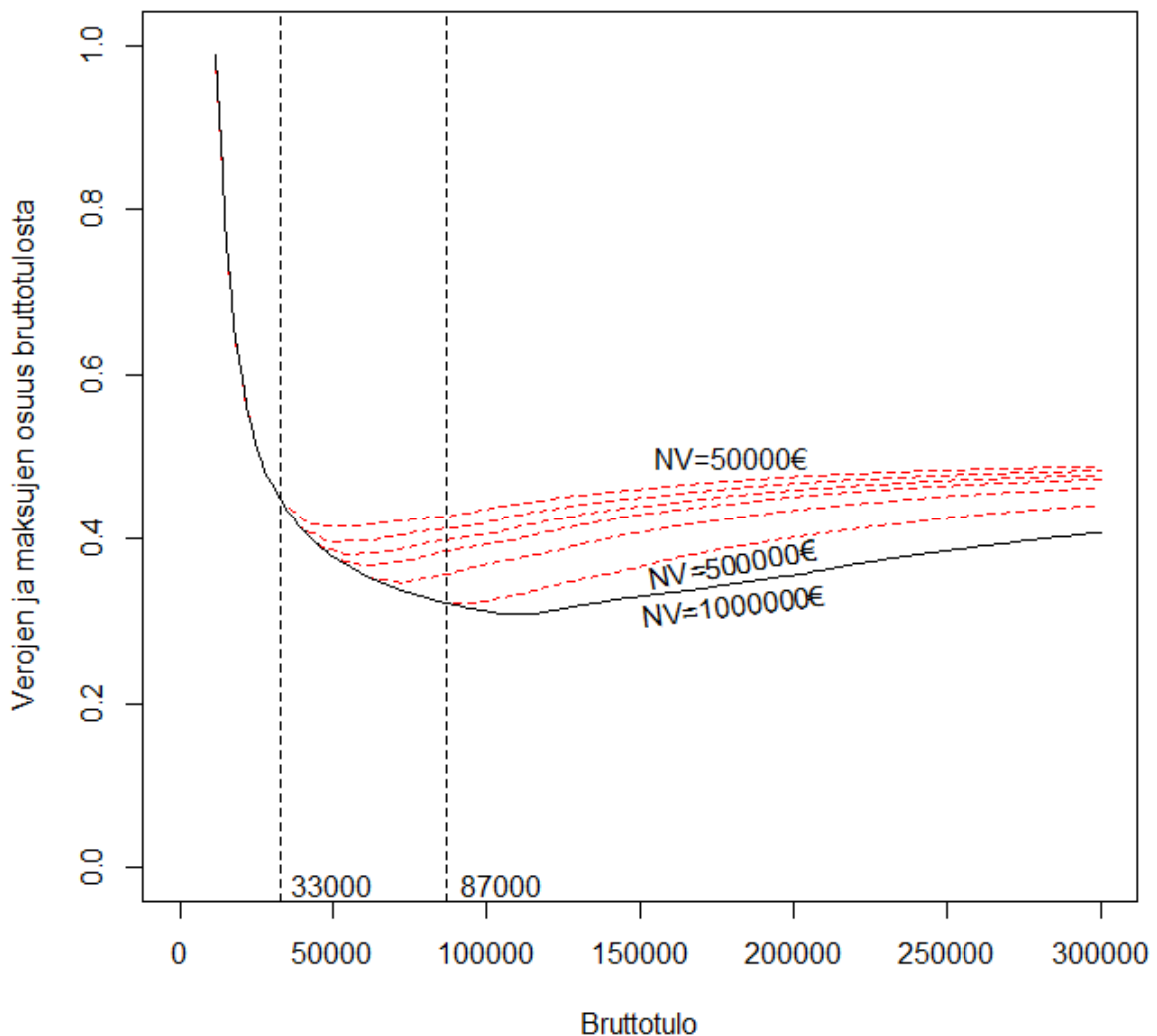
Kuva 18. Optimaalinen palkka eri bruttotuloilla hallituksen veromuutosten jälkeen: nettovarallisuus 1 000 000 euroa

Sellaisen yrityksen, jolla on nettovarallisuutta 1 000 000 euroa, optimaalinen palkanmaksu poikkeaa siitä, mitä havaittiin enintään 500 000 euron kokoisilla yrityksillä sen vuoksi, että tämän kannattaa huomioida pääomatulon verottoman määrän yläraja 60 000 euroa. Jos tätä ei olisi, niin 1 000 000 euron yrityksen palkanmaksun B-osa jatkuisi samanlaisena nykyisen 106 000 euron sijasta noin 147 000 euroon asti ja tästä eteenpäin palkka valittaisiin siten, että osingoksi muodostuisi 9 prosenttia nettovarallisuudesta.

Yllä tarkasteltiin optimaalista palkan valintaa. Seuraavaksi tarkastellaan erikokoisten yritysten verokohtelua, kun palkka on valittu optimaalisesti. Kuvassa 19 kuvataan erikokoisten yritysten verojen ja maksujen osuus bruttotulosta, joka vaihtelee välillä 0 € – 300 000 €.

Kuva 19. *Verojen ja maksujen osuudet bruttotulosta nettovarallisuudeltaan erikokoisilla yrityksillä hallituksen veromuutosten jälkeen*

Kuvasta havaitaan, että kuten vuonna 2011, myös vuonna 2012 suuremmalla yrityksellä verokohtelu on vähintään yhtä kevyttä kuin pienemmällä yrityksellä ja silloin, kun optimaalinen palkanmaksu poikkeaa kahden yrityksen välillä, suuremman yrityksen verokohtelu on kevyempää. Esimerkiksi 50 000 euron ja 100 000 euron kokoisten yritysten palkanmaksut poikkeavat toisistaan 33 000 euron bruttotulosta alkaen (vrt. kuvat 14 ja 17) ja tästä syystä myös näiden verokohtelut poikkeavat tästä bruttotulosta alkaen. Vastaavasti myös esimerkiksi 500 000 euron ja 1 000 000 euron kokoisten yritysten palkanmaksu ja verokohtelu poikkeavat 87 000 euron bruttotulosta alkaen (vrt. kuva 17). Kuvasta nähdään myös, että verojen ja maksujen osuus poikkeaa erikokoisten yritysten välillä eri tavalla eri bruttotuloilla. Esimerkiksi 300 000 euron ja 500 000 euron kokoisten yritysten verokohtelu poikkeaa 87 000 euron bruttotulolla enemmän kuin 300 000 euron bruttotuloilla.

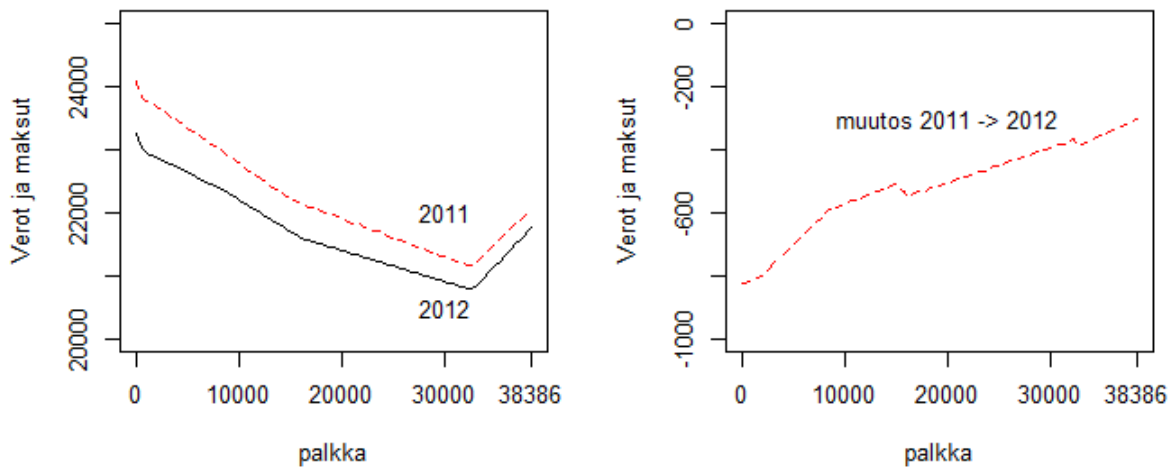
Kuvien 2 ja 13 perusteella havaittiin, että vuosien 2011 ja 2012 optimaaliset verot ja maksut poikkeavat toisistaan, vaikka yrityksen bruttotulo ja nettovarallisuus sekä yrittäjän YEL-tulo olisivat samat. Poikkeamat verojen ja maksujen yhteismäärissä johtuvat sekä palkan uudesta optimaalisesta valinnasta että verotuksen poikkeamisesta aiemmasta, vaikka palkka olisi valittu kuten ennen. Tarkastellaan seuraavaksi kuinka paljon verojen ja maksujen pieneneminen on seurausta uudesta optimaalisesta palkasta ja kuinka paljon verokohtelusta annetulla palkalla.

Kuvassa 20 kuvataan verot ja maksut (vasen kuvio) sekä näiden euromääräiset poikkeamat (oikea kuvio) vuosien 2011 ja 2012 välillä eri palkan tasoilla, bruttotulon ja nettovarallisuuden ollessa 50 000 euroa. Vasemmanpuoleisesta kuviosta havaitaan, että verot ja maksut ovat pienemmät vuonna 2012 kullakin palkan tasolla ja että erot vuosien välillä ovat tyypillisesti sitä pienemmät mitä suurempi on palkka. Oikeanpuoleisesta kuviosta havaitaan, että pienillä palkan tasoilla (jotka eivät ole optimaalisia kummallekaan vuodelle) verot ja maksut ovat jopa yli 800 euroa pienemmät vuonna 2012 kuin vuonna 2011. Suurilla palkoilla (lähellä optimaalista palkan tasoa) tämä ero on 300 euron ja 400 euron välillä. Nämä havainnot puoltavat sitä, että kuvissa 2 ja 13 näkyvä verokohtelun keventyminen olisi seurausta verotuksen keventymisestä kauttaaltaan.

Lisäksi, vuoden 2012 verotuksen mukaan, vuoden 2011 optimaalisella palkalla (32 431 €) verot ja maksut ovat yhteensä 20 779 euroa eli lähes samat kuin vuoden 2012 optimaalisella palkalla (20 773 €). Myös tämän puoltaa sitä, että vuosien 2011 ja 2012 välillä havaittu poikkeama veroissa ja maksuissa on suurelta osin seurausta siitä, että verokohtelu on kevyempää kullakin palkan tasolla eikä niinkään paljon optimaalisen palkan muutoksesta.²¹

²¹ Huomaa kuitenkin, että vuodelle 2012 ei ole tehty inflaatiotarkistuksia.

Kuva 20. Verot ja maksut vuosien 2011 ja 2012 verosäännöillä: BT
50 000 euroa, NV 50 000 euroa

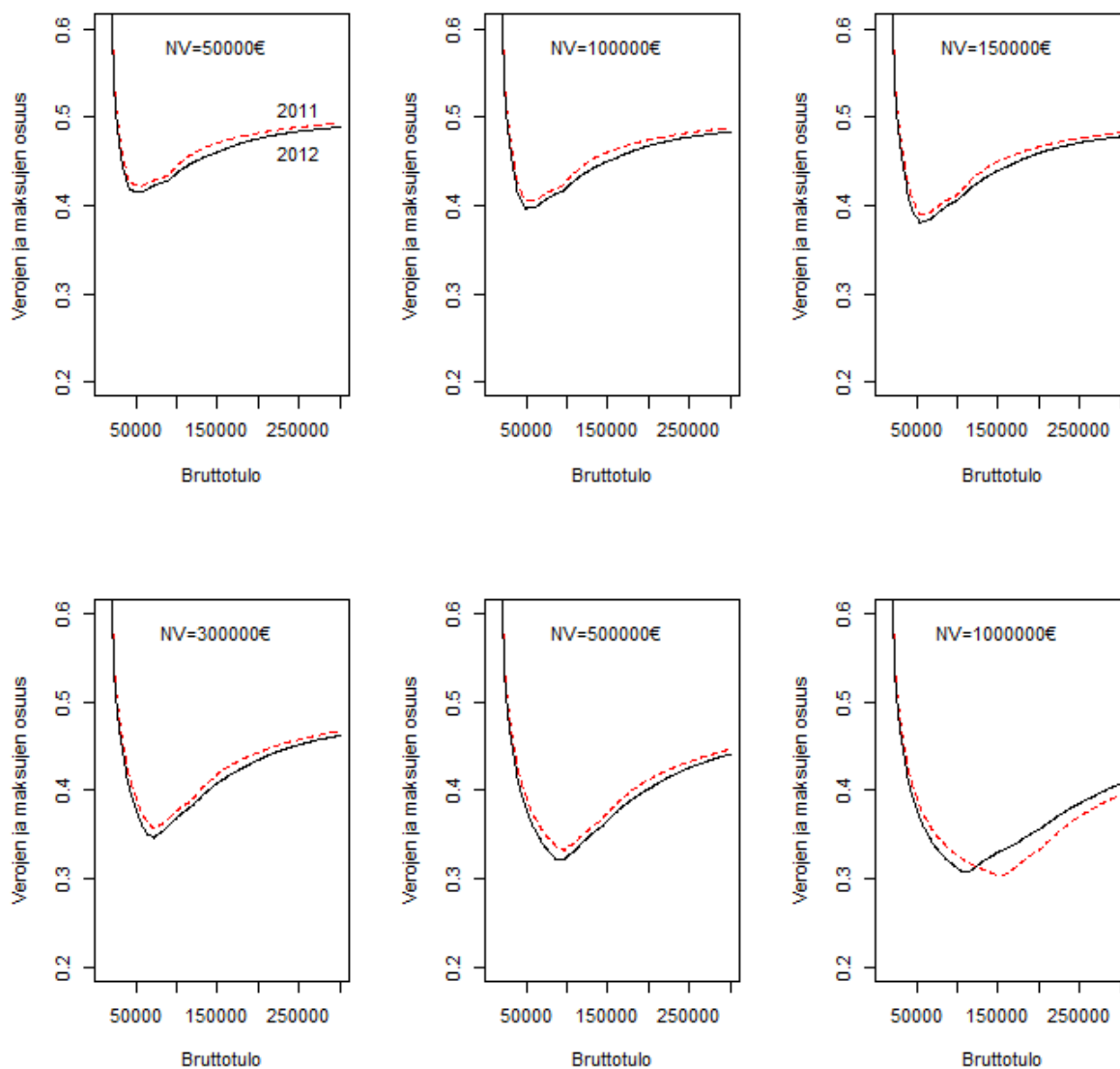
Kuvassa 21 oletetaan, että palkka on valittu optimaalisesti ja verrataan vuoden 2012 verojen ja maksujen osuuksia erikokoisilla yrityksillä vuoden 2011 osuuksiin. Kuvasta havaitaan, että verojen ja maksujen osuudet ovat vuoden 2012 verotuksella suurelta osin kevyemmät kuin vuoden 2011 verotuksella ja noin parin prosenttiyksikön suuruusluokkaa. Tämä pätee nettovarallisuudeltaan kaiken kokoisille tarkastelluille yrityksille ja kaikille bruttotuloille lukuun ottamatta nettovarallisuudeltaan 1 000 000 euron yritystä suurilla (alkaen noin 125 000 €) bruttotuloilla, jolloin vuoden 2012 verojen ja maksujen osuudet bruttotulosta ovat suuremmat kuin vuoden 2011 osuudet. Noin 125 000 euron bruttotulosta alkaen nettovarallisuudeltaan 1 000 000 euron kokoisen yrityksen vuoden 2012 optimaalinen palkan valinta on sellainen, jonka seurauksena muodostuu verotettavaa pääomatulo-osinkoa, jota vuoden 2011 verotuksessa ei olisi muodostunut, koska vuoden 2011 tapauksessa verotettavan pääomatulon muodostuminen alkaa vasta 125 000 euroa suuremmilla bruttotuloilla. Eroavaisuudet verojen ja maksujen osuuksissa ovat nettovarallisuudeltaan 1 000 000 euron yrityksellä suurilla bruttotuloilla seurausta verovapaan osinkotulon ylärajan poikkeamista: vuonna 2011 yläraja oli 90 000 euroa, kun vuonna 2012 tämä on 60 000 euroa.²²

Kuvia 20 ja 21 tarkasteltaessa on syytä pitää mielessä, että vuodelle 2012 tehdyistä muutoksista osa on seurausta asteikoissa (erityisesti valtion tuloveroasteikossa) ja vähennyksissä tehdyistä inflaatiotarkistuksista. Vuoden 2012 tuloille

²² Muutos verovapaan osinkotulon ylärajassa voi näkyä ainoastaan yrityksillä, joiden nettovarallisuus on yli 667 000 €, koska nämä ovat yrityksiä, joille ei voinut vuoden 2011 verotuksen mukaan syntyä osingosta verotettavaa pääomatuloa toisin kuin vuoden 2012 verotuksen mukaan. Vuonna 2012, tämän kokoinen yritys on pienin yritys, jolle 9 % nettovarallisuudesta ylittää 60 000 €.

inflaatiokorjauksia ei kuitenkaan ole tehty. Osa havaituista veronkevennyksistä on seurausta tästä.

Kuva 21. *Verojen ja maksujen osuudet bruttotulosta vuosina 2011 ja 2012 kun yrittäjä valitsee palkan niin että verojen ja maksujen osuus bruttotulosta on pienin mahdollinen*

6 Johtopäätökset

Muistiossa on tarkasteltu listaamattoman osakeyhtiön omistavan yrittäjän palkanmaksua ja verokohtelua. Tarkastelu keskittyi yhteen tilikauteen ja yrityksen bruttotulo sekä nettovarallisuus otettiin annettuina. Tarkastelujen perusteella havaitaan systematiikkaa, joka vaikuttaa yrittäjän palkan valintaan ja edelleen verokohteluun. Eri seikat ohjaavat erilaisten yritysten käyttäytymistä. Keskeisimpiä ovat työtulovähennys, yrityksen nettovarallisuus ja valtion tuloveroasteikon ylin porras. Vähennysten havaittiin myös aiheuttavan ei-läpinäkyviä kannusteita tulonmuuntoon. Tämä havainto voi edistää verojärjestelmien suunnittelemista.

Työtulovähennys on yksi keskeinen sekä yrittäjälle maksettavan palkan suuruuteen että yrittäjän henkilökohtaiseen ja yrityksen yhteiseen verokohteluun vaikuttava tekijä. Tämä vaikuttaa palkan suuruuteen erityisesti yrityksen pienillä, mutta myös suuremmilla tulotasoilla. Suurempi työtulovähennys kannustaa yrittäjää maksamaan suuremman osan tuloistaan palkkana.

Toinen keskeinen yrittäjän palkanmaksuun ja verokohteluun vaikuttava tekijä on yrityksen nettovarallisuus. Tämän perusteella listaamattoman yrityksen osinko jaetaan ansiotuloon ja pääomatuloon, joista jälkimmäinen on tiettyyn tulotasoon asti verotonta. Tämä verojärjestelmän piirre tarjoaa tietyillä tulotasoilla yrittäjälle kannustimen maksaa omistamastaan osakeyhtiöstä itselleen palkkaa sen verran, että verotettavaa ansiotulo-osinkoa (jota verotettaisiin ansiotuloverotuksessa yhdessä palkkatulon kanssa) ei synny, mutta veroton pääomatulo-osinko on kuitenkin mahdollisimman suuri. Nettovarallisuudeltaan erikokoisten yritysten verokohtelut poikkeavat toisistaan suurilla tulotasoilla siten, että suuren yrityksen verokohtelu on tietystä yrityksen tulosta alkaen kevyempää - ja pienillä tuloilla yhtä kevyttä - kuin pienen yrityksen. Tämä kevyempi verokohtelu seuraa yritysten erilaisesta optimaalisesta palkanmaksusta (suuremman yrityksen kannattaa tyypillisesti maksaa pienempää palkkaa).

Tässä muistiossa teoreettisesti tehty päätelmä osingonmaksusta, joka on 9 prosenttia nettovarallisuudesta, on havaittu myös empiirisesti. Harju ja muut (2010) ovat osoittaneet empiirisesti, että osingonmaksu keskittyy 9 prosentin nettovarallisuuden tasolle, suuren osan yrityksistä maksaessa juuri tämän määrän osinkoa. He havaitsivat myös, että yritysten nettovarallisuus on kasvanut ajan myötä. Yrityksen maksaman osingon jakautuminen pääoma- ja ansiotuloon yrityksen nettovarallisuuden mukaan antaa myös kannustimen kasvattaa yrityksen nettovarallisuutta.

Nettovarallisuudeltaan suurempi yritys saa tietyissä tapauksissa, annetulla yrityksen bruttotulolla, kevyemmän verokohtelun kokonsa vuoksi. Tämä on kuitenkin seurausta siitä, että verotuksessa otetaan huomioon isompaan yritykseen sidottu suurempi pääoma, jolle maksetaan korvauksena pääomatulo-osinkoa – osingon

se osa, joka ei ylitä 9 prosenttia nettovarallisuudesta. Tämän rajan ylittävä osa on ansiotuloa, joka on korvaus yrittäjän tekemälle työlle. Pääomatulon ja ansiotulon erilaisuuden seurauksena erikokoisten yritysten verokohtelut voivat poiketa toisistaan, vaikka yritysten tulokset olisivatkin samat.

Kolmas keskeinen tekijä yrittäjän palkan suuruuden valinnassa ja verokohtelussa on valtion tuloveroasteikon ylin porras, joka vaikuttaa tietyillä yrityksen tulotasoilla optimaaliseen palkanmaksuun ja näin myös verokohteluun. Näillä tulotasoilla yrityksen kannattaa maksaa palkkaa sen verran, että valtion tuloverotuksessa verotettava ansiotulo on juuri valtion tuloveroasteikon ylimmän portaan alarajan verran (vuonna 2011 68 200 euroa ja vuonna 2012 70 300 euroa). Kuitenkaan näillä tulotasoilla verot ja maksut eivät poikkea kovinkaan paljoa siitä, jos palkkaa maksettaisi siten, että osinkoa muodostuu 9 prosenttia nettovarallisuudesta.

Verosäännöt poikkeavat vuosien 2011 ja 2012 välillä monelta osin. Vuodelle 2012 muutoksia tehtiin muun muassa valtion tuloveroasteikkoon, verottoman osinkotulon ylärajaan, yhteisöveroon, perusvähennykseen, työtulovähennyksen enimmäismäärään ja pääomatuloveroprosenttiin. Näiden muutosten seurauksena sekä yrittäjän optimaalisessa palkanmaksussa että verokohtelussa on nähtävissä selkeitä muutoksia.²³

Keskeisin palkanmaksussa havaittu poikkeama vuosien 2011 ja 2012 välillä koskee sellaisia yrityksiä, joilla on suuret bruttotulot. Suurilla tulotasoilla vuonna 2012 on kannustin maksaa huomattavasti vähemmän palkkaa ja enemmän osinkoa kuin vuonna 2011. Tämä muutos selittyy yhteisöverokannan laskulla 26 prosentista 24,5 prosenttiin, mikä tekee osingon halvemmaksi suhteessa palkkaan. Vaikka palkanmaksussa onkin suuri ero, verot ja maksut yhteensä eivät kuitenkaan poikkea toisistaan kovin paljon.

Selkein verokohtelussa tapahtunut muutos havaitaan sellaisten suurten yritysten kohdalla (nettovarallisuus yli 667 000 €), joilla on suuret, yli 125 000 euron bruttotulot. Näillä verovapaan pääomatulo-osingon alarajan pieneneminen 90 000 eurosta 60 000 euroon kiristää yrittäjien verokohtelua.

²³ Hallituksen esittämien muutosten vaikutuksia *palkansaajan* tuloverotukseen on arvioitu hallituksen esityksessä: HE 50/2011.

Lähteet

Harju, Jarkko – Karikallio, Hanna – Matikka, Tuomas (2010): Listaamattomien osakeyhtiöiden osingonjako ja taserakenteet, VATT Muistiot 8.

HE 50/2011 (Hallituksen esitys Eduskunnalle vuoden 2012 tuloveroasteikkolaiksi sekä laeiksi eräiden verotusta koskevien lakien muuttamisesta).

Kari, Seppo – Varjus, Ilari (2010): Verotuksen kehittämistyöryhmän tuloveroesitysten vaikutus yrittäjän veroihin.

Kirkko-Jaakkola, Mikael (2011): Kuntien verot 2011 – missä maksat eniten? Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. Veronmaksajat, Verotietoa sarja 60, 2011.

Mielonen, Antti (2011): Kokonaiseläke 2011: Työeläke, kansaneläke ja verotus. Eläketurvakeskuksen katsauksia 2011:1.

Sørensen, Peter Birch (2005): Dual Income Taxation: Why and How? FinanzArchiv 61(4), 559–586.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535.

Verohallinto: Luettelo kuntien ja seurakuntien tuloveroprosenteista vuonna 2011; Dnro 1158/31/2010.

Verotuksen kehittämistyöryhmän väliraportti, Valtiovarainministeriön julkaisuja 35/2010.

Liite 1. Palkansaajan verot ja maksut

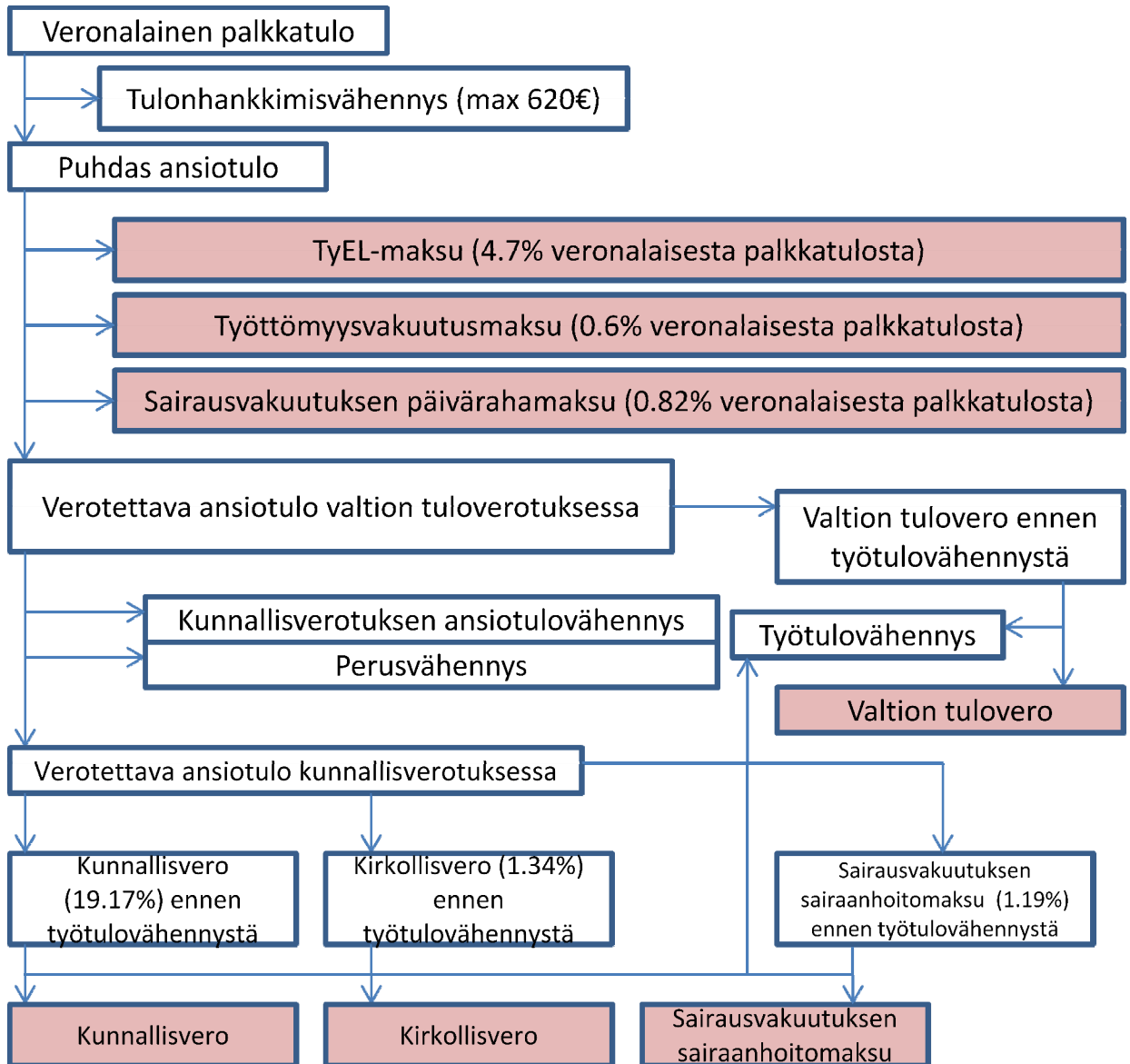
Tässä liitteessä tarkastellaan sellaisen palkansaajan vuoden 2011 verotusta, jolla ainoa ansiotulo on palkka muusta kuin omasta yrityksestä.²⁴ Tällainen henkilö maksaa saamastaan palkasta veroja valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle. Näiden lisäksi hänen on maksettava lakisääteisiä maksuja: palkansaajan työeläkemaksu (TyEL), työttömyysvakuutusmaksu ja sairausvakuutusmaksut.

Kuvassa L1 havainnollistetaan palkansaajan verojen ja maksujen määräytymistä. Väritetyt laatikot kuvaavat palkansaajan veroja (valtion tulovero, kunnallisvero ja kirkollisvero) ja maksuja (TyEL-maksu, työttömyysvakuutusmaksu ja sairausvakuutusmaksut).

Koska eri verojen ja maksujen määräytymiset poikkeavat toisistaan, tarkastelemme näitä seuraavissa (ala)luvuissa erikseen. Luvussa L1.1 tarkastellaan yksityiskohtaisesti valtion tuloverotuksen määräytymistä ja tämän jälkeen luvussa L1.2 kunnallisveron, kirkollisveron ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun määräytymistä. Luvussa L1.3 esitellään erilaisia esimerkkilaskelmia, jotka auttavat ymmärtämään verojen ja maksujen osuuksien muodostumista.

²⁴ Työnantajalle kohdistuvia veroja ja maksuja ei tarkastella palkansaajan tapauksessa, koska tämän luvun tarkoituksena on pääsääntöisesti havainnollistaa asioita, jotka ovat keskeisiä myös YEL-yrittäjän henkilöverotuksessa. Yritykselle kohdistuvia veroja ja maksuja tarkastellaan yrittäjän tapauksessa luvussa 2.

Kuva L1. Palkansaajan verojen ja maksujen määräytyminen

L1.1 Valtion tuloverotus

Valtion tuloverotuksessa lähtökohtana palkansaajalla on saatu, *veronalainen* (palkka)*tulo* (ks. Tuloverolaki, TVL 29§). Tästä tulosta verovelvollinen saa tehdä sekä valtion tuloverotuksessa että kunnallisverotuksessa nk. *luonnolliset vähennykset*, jotka määräytyvät tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneiden menojen mukaan (ks. TVL 29§). Tällaisiin vähennyksiin kuuluvat mm. työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut sekä matkakustannukset asunnon ja työpaikan välillä (ks. TVL 95§). Jos verovelvollinen ei muuta esitä, veroviranomainen tekee viran puolesta 620 €:n suuruisen, kuitenkin enintään

palkkatulon suuruisen, vähennyksen.²⁵ Palkkatuloa, josta on vähennetty luonnolliset vähennykset, kutsutaan *puhtaaksi ansiotuloksi*.

Verovelvollisella on lisäksi oikeus vähentää sekä valtion tuloverotuksessa että kunnallisverotuksessa puhtaasta ansiotulostaan (ks. TVL 96§) lakisääteinen työntekijän eläkemaksu (TyEL; alle 53-vuotiaalle 4,7 % ja 53 vuotta täyttäneelle 6,0 % palkkatulosta), työttömyysvakuutusmaksu (0,6 % palkkatulosta) ja sairausvakuutuksen päivärahamaksu (0,82 % palkkatulosta).²⁶ Mainittujen vähennysten jälkeen jäljelle jäävää ansiotuloa, jota kutsutaan *valtion tuloverotuksessa verotettavaksi ansiotuloksi*, käytetään perusteena valtion tuloverolle, joka suoritetaan taulukossa L1 kuvatun valtion tuloveroasteikon mukaisesti.

*Taulukko L1. Vuoden 2011 Valtion tuloveroasteikko*²⁷

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävistä tulon osasta, %
15 600–23 200	8	6,5
23 200–37 800	502	17,5
37 800–68 200	3 057	21,5
68 200–	9 593	30,0

Valtion tuloveroasteikon mukaisesti määräytyvästä verosta tehdään vielä ennen maksuun menevän valtion tuloveron määräytymistä työtulovähennys. Työtulovähennys (ks. TVL 125§) tehdään verosta²⁸ ja se on 5,9 % veronalaisten palkkatulojen (ks. TVL 29§) 2 500 € ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 740 €. Puhtaan ansiotulon 33 000 €:n ylittävältä osalta tämä pienenee 1,2 %. Kuva L2 havainnollistaa työtulovähennyksen määräytymistä veronalaisen palkkatulon mukaan (tulohankkimisvähennys on enimmillään 620 €; esimerkiksi veronalaista palkkatuloa 33 620 € vastaa puhdas ansiotulo 33 000 €). Tästä havaitaan, että pienin (suurin) veronalainen palkkatulo, jolla palkansaaja saa työtulovähennyksen maksimimäärän, 740 €, on 15 043 € (33 620 €). Työtulovähennystä ei saa lainkaan 2 500 €:a pienemmillä eikä 95 287 €:a suuremmilla tuloilla. Jos palkansaajalla ei ole riittävästi vähennettävää valtion tuloverotuksessa, jäljelle jäävä työtulovähennys tehdään kunnallisverosta, kirkollisverosta ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta näiden verojen suhteessa. Työtulovähennyksen jälkeen saadaan maksettava valtion tulovero.

²⁵ Tässä muistiossa tarkastellaan tilannetta, jossa tehdään ainoastaan viranpuolesta tehtävät vähennykset.

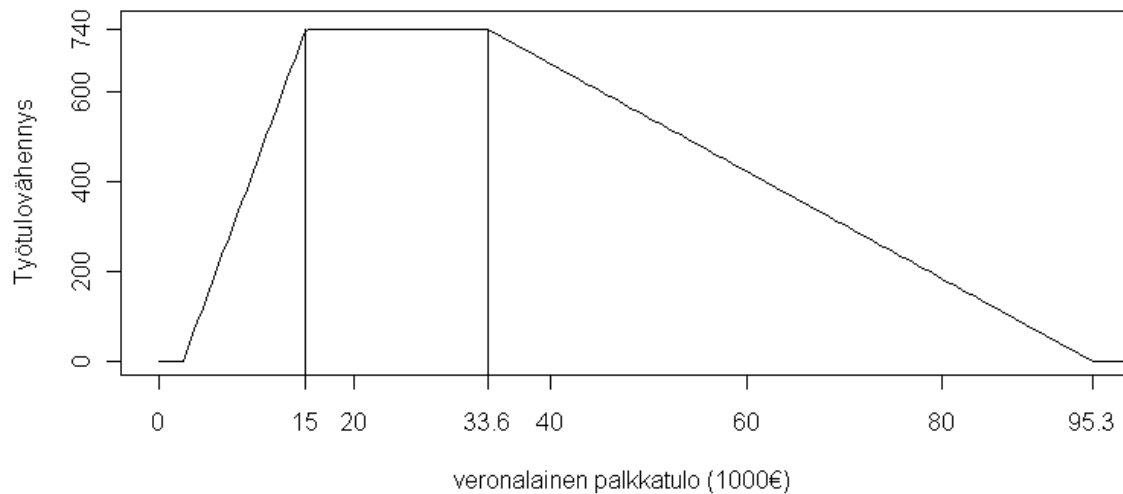
²⁶ Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksua sen sijaan *ei* saa vähentää valtion tuloverotuksessa eikä kunnallisverotuksessa.

²⁷ Lähde:

http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20110120Tulove/Asiakirja1.pdf

²⁸ On syytä huomata, että tämä vähennys tehdään *verosta*, ei veron perusteena olevasta tulosta (toisin kuin esimerkiksi tulohankkimisvähennys, joka tehdään tulosta).

Kuva L2. Työtulovähennys 2011

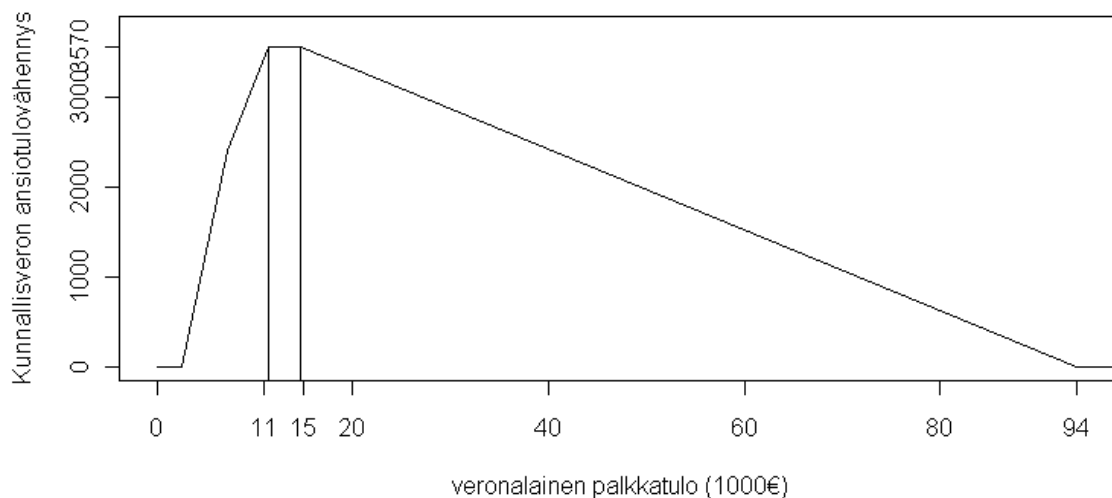

L1.2 Kunnallisvero, kirkollisvero ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu

Lähtökohtana kunnallisverossa, kirkollisverossa ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksussa on veronalainen tulo. Valtion tuloverotuksen tavoin tehdään luonnolliset vähennykset (tulonhankkimisvähennys, max 620 € viran puolesta), jotta saadaan puhdas ansiotulo, josta vähennetään aluksi TyEL-maksu, työttömyysvakuutusmaksu ja sairausvakuutuksen päivärahamaksu.

Kunnallisverotuksessa tehdään näiden lisäksi kunnallisverotuksen ansiotulovähennys (ks. TVL 105a§). Tämä on 51 % veronalaisten palkkatulojen 2 500 € ylittävältä osalta tulojen 7 230 € määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 %. Vähennyksen enimmäismäärä on 3 570 €. Puhtaan ansiotulon 14 000 € ylittävältä osalta vähennys pienenee 4,5 %:lla. Kuva L3 havainnollistaa kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä veronalaisen palkkatulon mukaan. Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys on suurimmillaan veronalaisten palkkatulojen ollessa 11 365 €:n ja 14 620 €:n välillä.

Kuva L3. Kunnallisveron ansiotulovähennys

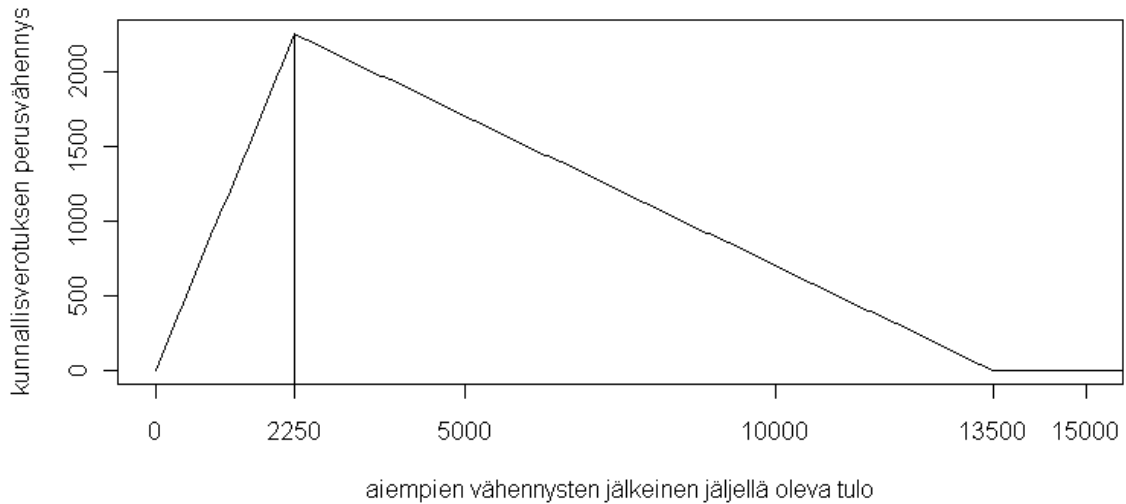

Viimeisenä tulosta tehtävänä vähennyksenä tehdään kunnallisverotuksen perusvähennys (ks. TVL 106§). Tämä tehdään siitä tulosta, joka jää puhtaasta ansiotulosta jäljelle, kun siitä on tehty yllä mainitut vähennykset eli kun siitä on vähennetty TyEL-maksu, työttömyysvakuutusmaksu, sairausvakuutuksen päivärahamaksu sekä kunnallisverotuksen ansiotulovähennys. Kunnallisverotuksen perusvähennys tehdään yllä mainittujen vähennysten jälkeen jäävästä tulosta 2 250 €:oon asti kokonaan. 2 250 €:n ylittävältä osalta perusvähennystä pienennetään 20 %:lla. Kuvassa L4 havainnollistetaan kunnallisverotuksen perusvähennystä yllä mainittujen vähennysten jälkeisten tulojen mukaan. Kuvassa L5 tätä havainnollistetaan veronalaisen palkkatulon mukaan.

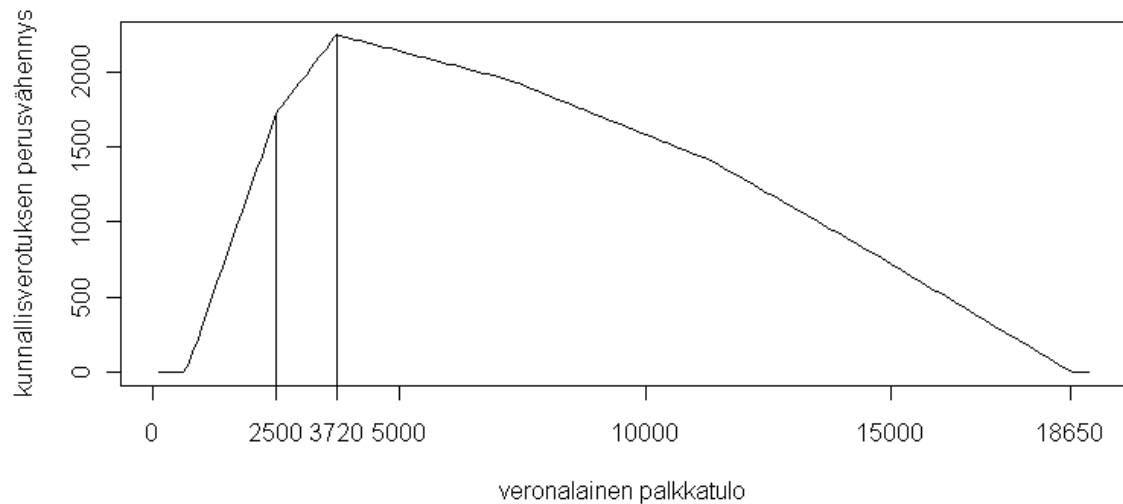
Perusvähennyksen jälkeinen tulo on kunnallisverotuksessa verotettavaa tuloa. Tähän tuloon sovelletaan kunnallisvero-, kirkollisvero- ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksuprosentteja. Kunnallisveroprosentti on kuntakohtainen, vuonna 2011 keskimäärin 19,17 % ja vaihtelee 16,5 %:n ja 21,5 %:n välillä (Kirkko-Jaakkola, 2011).²⁹ Kirkollisvero on seurakuntakohtainen ja on vuonna 2011 keskimäärin 1,34 % (Mielonen, 2011). Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu on puolestaan 1,19 % kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta. Tässä muistiossa olevissa esimerkkilaskelmissa käytetään keskimääräisiä kunnallis- ja kirkollisveroasteita.

²⁹ Kuntien ja seurakuntien vuoden 2011 tuloveroprosentit löytyvät osoitteesta: <http://www.veronmaksajat.fi/File/1e0abccf-45cf-4089-8472-8dfecd10bd9/Kuntien%20ja%20seurakuntien%20tuloveroprosentit%202009.pdf>

Kuva L4. Kunnallisveron perusvähennys

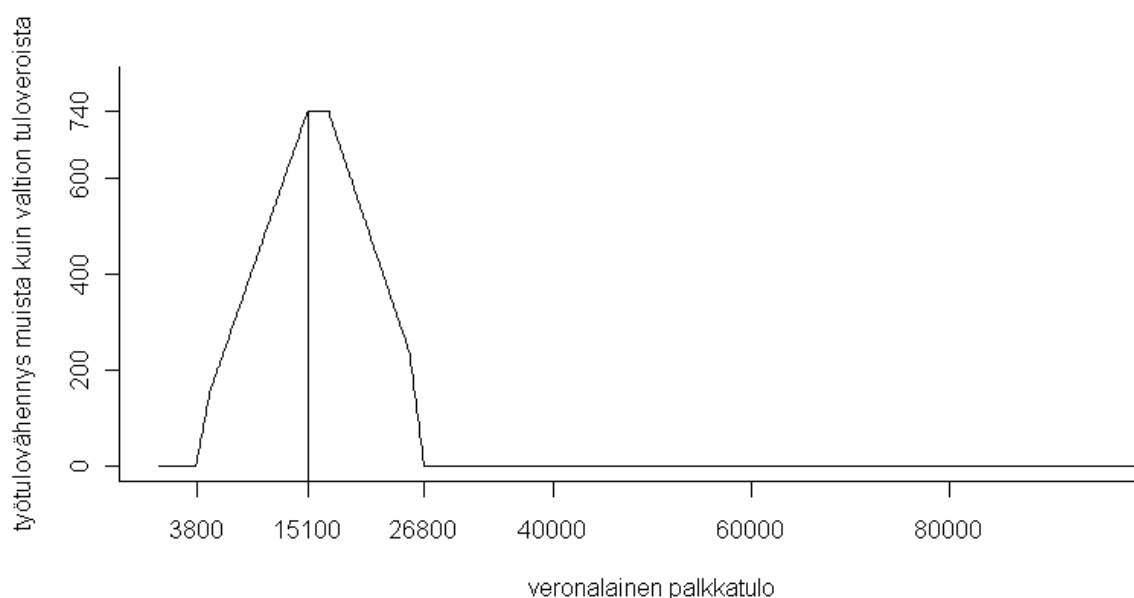
Kuva L5. Kunnallisveron perusvähennys veronalaisen palkkatulojen mukaan

Jos palkansaajan veronalaiset ansiotulot ovat sellaiset, että työtulovähennys kyetään vähentämään kokonaisuudessaan valtion tuloverotuksessa, niin kunnallisvero, kirkollisvero sekä sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu määräytyvät suoraan kunnallisveron perusvähennyksen jälkeisestä jäljellä olevasta tulosta annettujen veroprosenttien mukaisesti. Jos työtulovähennystä ei ole tehty täysimääräisesti valtion tuloverotuksessa, on jäljellä oleva vähennyksen määrä tehtävä kunnallisverosta, kirkollisverosta ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta näiden suuruuksien suhteessa.

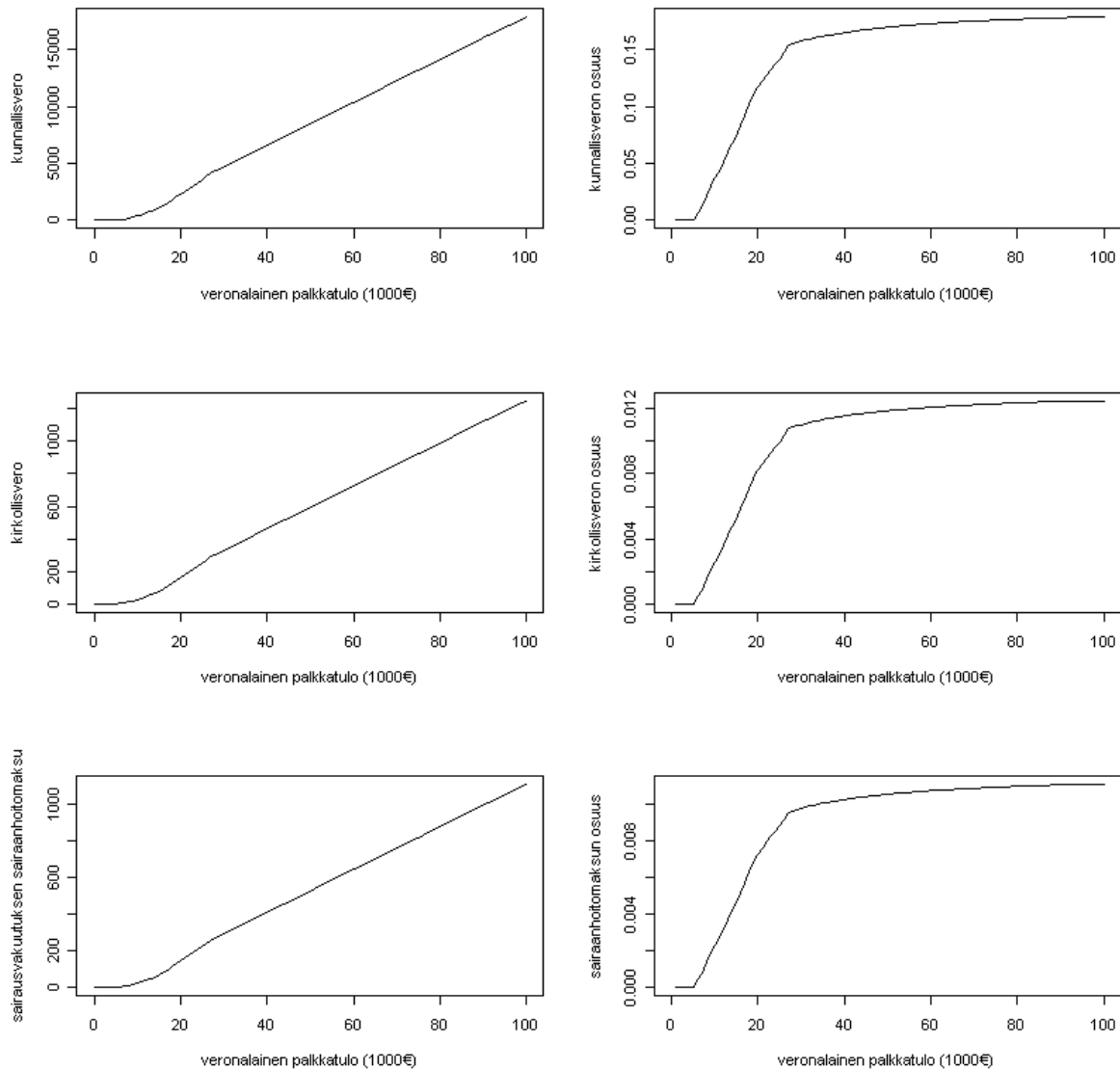
Kuvassa L6 havainnollistetaan työtulovähennyksen suuruutta muista veroista ja maksuista kuin valtion tuloverosta eri veronalaisen palkkatulon tasoilla. Tästä havaitaan, että kunnallisverosta, kirkollisverosta ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta tehtävät työtulovähennykset poikkeavat nollasta veronalaisten palkkatulojen tasoilla, jotka ovat 3 720 €:n ja 26 821 €:n välillä ja ovat suurimmillaan hieman yli 15 000 €:n (15 043 € pienin tulotaso, jolla maksimimäärä) veronalaisilla palkkatuloilla. Ansiotuloja 26 821 € pienemmällä määrällä palkansaajalla ei ole riittävästi valtion tuloveron alaista tuloa, jotta työtulovähennys voitaisiin kokonaisuudessaan vähentää valtion tuloverotuksessa ja tästä syystä näillä tulotasoilla vähennys tehdään vähennyksen ylimenevältä osalta kunnallisverosta, kirkollisverosta ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta.

Kuva L6. Työtulovähennys muista veroista ja maksuista kuin valtion tuloverosta

Kuvassa L7 kuvataan kunnallisveron, kirkollisveron sekä sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun määrä (seura)kuntien keskimääräisellä veroprocentilla (vasen kuvio) sekä näiden osuudet verotettavasta ansiotulosta eri tulotasoilla (oikea kuvio). Kuvassa on myös huomioitu näistä veroista ja maksuista mahdollisesti tehtävät työtulovähennykset, joita syntyy jos palkansaajalla ei ole riittävästi tuloa ja valtion tuloverotuksessa, joita hän olisi oikeutettu vähentämään työtulovähennyksenä. Kirkollisvero ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu määräytyvät saman tulon mukaan kuin kunnallisvero ja tästä syystä kunnallisveron, kirkollisveron ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun kuviot ovat kuvassa L7 samanmuotoiset.

Kuva L7. Kunnallisvero, kirkollisvero ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu veronalaisten tulojen mukaan

L1.3 Esimerkkilaskelmia

Tässä luvussa havainnollistetaan alle 53-vuotiaan palkansaajan verojen ja maksujen muodostumista. Taulukossa L2 tehdään viisi esimerkkilaskelmaa (veronalaisille palkkatuloille 10 000 €, 30 000 €, 50 000 €, 70 000 € ja 90 000 €) käyttäen keskimääräisiä kunnallisvero- ja kirkollisveroprosentteja sekä enintään 620 €:n suuruista tulonhankkimisvähennystä.

Taulukko L2. Esimerkkilaskelmat palkkatuloille 10 000 €, 30 000 €, 50 000 €, 70 000 € ja 90 000 €

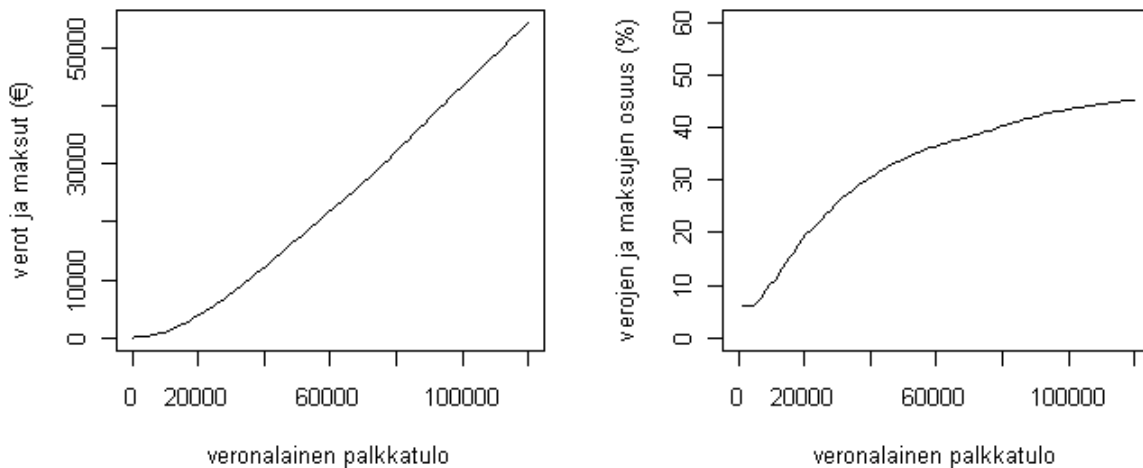
Veronalainen palkkatulo (€)	10000	30000	50000	70000	90000
Tulohankkimisvähennys	620	620	620	620	620
Puhdas ansiotulo	9380	29380	49380	69380	89380
TyEL-maksu (4,7 %)	470	1410	2350	3290	4230
Työttömyysvakuutusmaksu (0,6 %)	60	180	300	420	540
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu (0,82 %)	82	246	410	574	738
Valtion tuloverotuksessa verotettava tulo	8768	27544	46320	65096	83872
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	0	1262	4889	8926	14295
Työtulovähennys	443	740	543	303	63
Valtion tulovero	0	522	4345	8622	14231
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	443	0	0	0	0
Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys	3188	2878	1978	1078	178
Vähennettävää ennen perusvähennystä	4420	5334	5658	5982	6306
Tulot ennen perusvähennystä	5580	24666	44342	64018	83694
Kunnallisverotuksen perusvähennys	1584	0	0	0	0
Kunnallisverotuksessa verotettava tulo	3996	24666	44342	64018	83694
Kirkollisvero (1,34 %) ennen työtulovähennystä	54	331	594	858	1122
SAVA hoitomaksu (1,19 %) ennen työtulovähennystä	48	294	528	762	996
Kunnallisveron työtulovähennys	391	0	0	0	0
Kirkollisveron työtulovähennys	27	0	0	0	0
SAVA hoitomaksun työtulovähennys	24	0	0	0	0
Kunnallisvero (19,17 %)	375	4728	8500	12272	16044
Kirkollisvero (1,34 %)	26	331	594	858	1122
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	23	294	528	762	996
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	1037	7711	17028	26798	37901
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS PALKKATULOISTA	0,10	0,26	0,34	0,38	0,42

Tulohankkimiskulut ovat kussakin tapauksessa 620 € ja TyEL-maksu, työttömyysvakuutusmaksu sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksu ovat vastaavasti 4,7 %, 0,6 % ja 0,82 % veronalaisesta palkkatulosta. Taulukosta havaitaan, että työtulovähennys on suurimmillaan valituista palkantasoista 30 000 €:lla ja valtion tuloverotuksessa työtulovähennystä jää vähentämättä ainoastaan 10 000 €:n tuloilla (vrt. kuvat L2 ja L6). Myös valtion tuloveroasteikon progressiivisuus näkyy taulukosta: 30 000 €:n tuloilla valtion tulovero on 522 €, 50 000 €:n tuloilla noin 8-kertainen, 4 345 € ja 90 000 €:n tuloilla jo yli 14 000 €. Kunnallisverotuksessa (kirkollisverotuksessa ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksussa) eri tulotasojen väliset erot eivät ole yhtä suuret: 30 000 € tuloilla kunnallisveroa maksetaan 4 700 €, 50 000 €:n tuloilla 2-kertainen määrä 8 500 € ja 90 000 €:n tuloilla 16 000 €. Lisäksi taulukosta nähdään, että valituilla tulotasoilla verojen ja

maksujen osuus palkkatulosta vaihtelee 10 000 €:n noin 10 %:sta 90 000 €:n yli 40 %:iin.

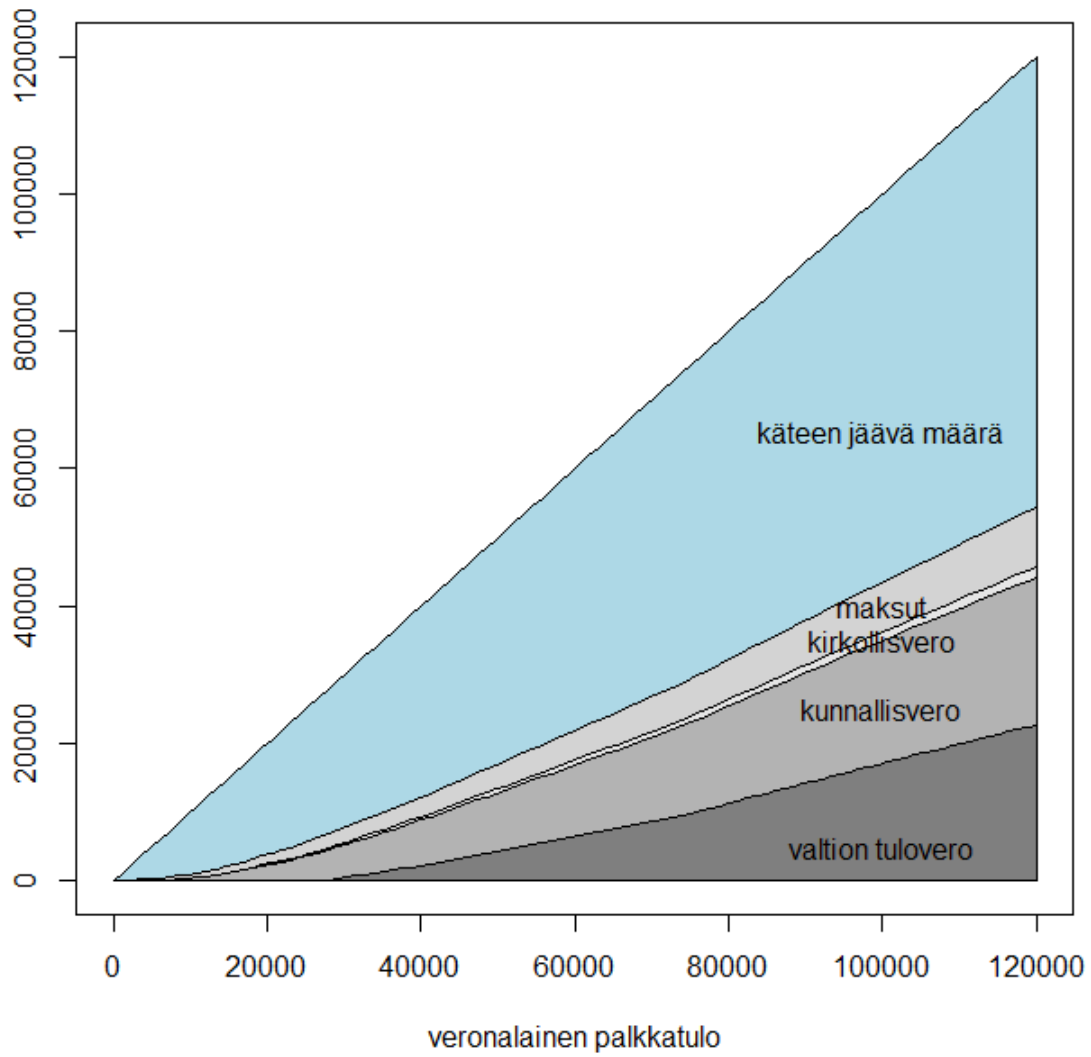
Taulukossa L2 kuvatuissa esimerkkilaskelmissa nähdään verojen ja maksujen, sekä näiden osuuksien määräytymiset viidellä valitulla palkkatasolla. Kuvassa L8 havainnollistetaan verojen ja maksujen suuruutta (vasen kuva) sekä näiden osuutta tuloista taulukkoa L2 tarkemmalla tasolla ja eri tulotasoilla aina 120 000 €:oon asti. Vasemman puoleisen kuvaajan jyrkkyys kertoo palkasta maksettavat rajakustannukset (verojen ja maksujen muutoksen tulojen kasvaessa) kullakin tulotasolla. Oikeanpuoleinen kuva puolestaan kertoo verojen ja maksujen osuuden kullakin tulotasolla. Tästä havaitaan, että pienimmillä tulotasoilla verojen ja maksujen osuus palkkatulosta on selvästi alle 10 % – tarkemmin 6,12 %, joka koostuu TyEL-maksusta (4,7 %), työttömyysturvamaksusta (0,6 %), sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksusta (0,82 %). Veronalaisilla palkkatuloilla 120 000 € verojen ja maksujen osuus on jo yli 45 %. Molemmista kuvista havaitaan selvästi verotuksen progressiivinen luonne.

Kuva L8. Verot ja maksut sekä näiden osuudet tuloista eri tulotasoilla

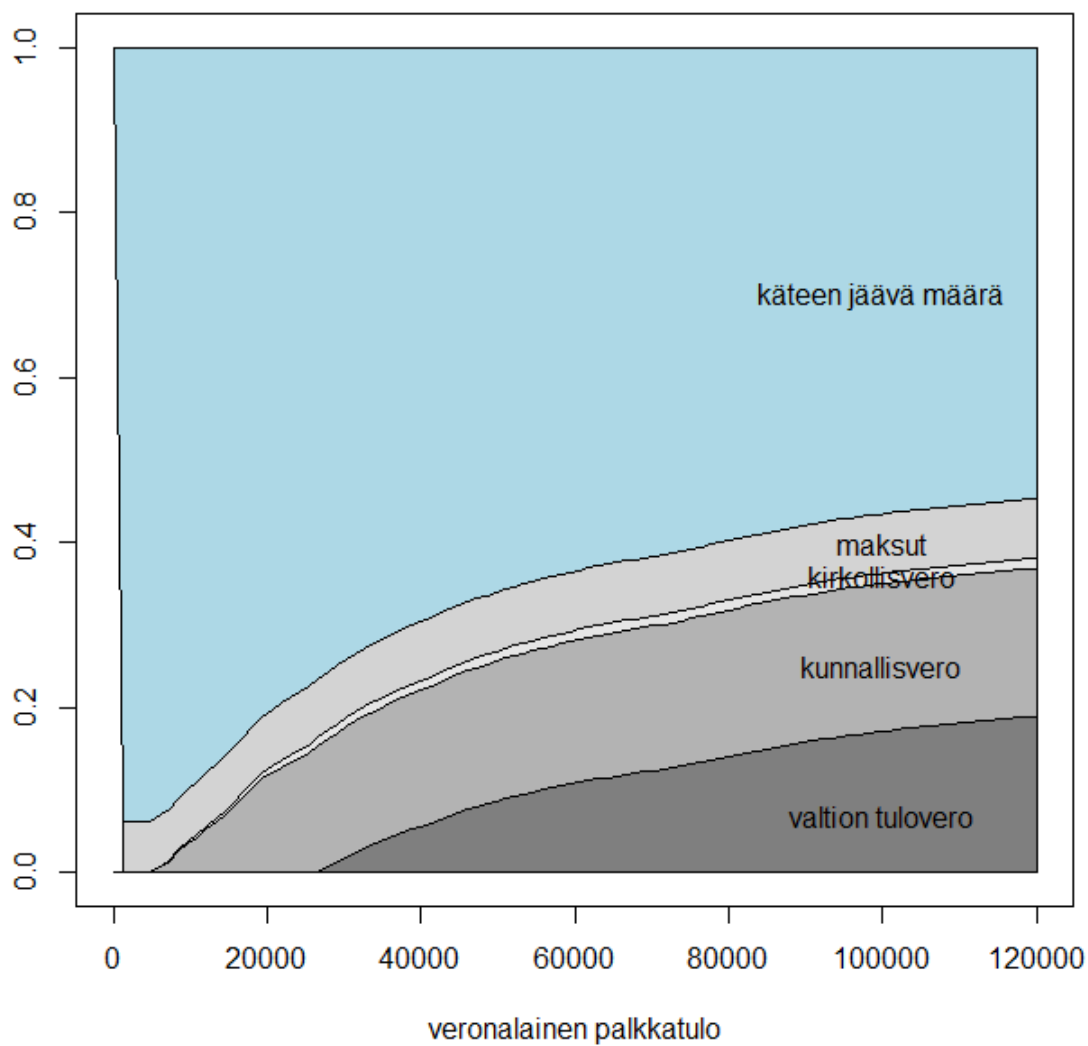

Kuvassa L9 havainnollistetaan veronalaisten palkkatulojen jakautumista eri veroihin ja maksuihin eri veronalaisilla palkkatuloilla ja kuvassa L10 raportoidaan näitä vastaavat osuudet. Kuvissa on havaittavissa muutamia selkeitä piirteitä: Valtion tuloveroa ei tule maksettavaksi verotettavien palkkatulojen ollessa alle 26 821 €:n. Tätä suuremmilla palkkatuloilla valtion tuloveron osuus kaikista veroista ja maksuista kasvaa tulotason noustessa. Kunnallisverojen, kirkollisverojen ja maksujen osuudet palkkatulosta kasvavat, mutta huomattavasti maltillisemmin kuin valtion tuloverot. Tulotasolla 120 000 € valtion tuloverojen ja kunnallisverojen määrä on lähes samansuuruinen: valtion tulovero on noin 19 % ja kunnallisvero noin 18 % palkkatuloista. Tällä tulotasolla verojen ja maksujen osuus on noin 45 %.

Kuva L9. Jaottelu valtion tuloveroon, kunnallisveroon, kirkollisveroon ja eri maksuihin

Kuva L10. Valtion tuloveron, kunnallisveron, kirkollisveron ja maksujen osuudet maksettavista veroista eri tulotasoilla

Liite 2. YEL-työtulo

Palkansaajan ja yrittäjän maksuihin liittyvä eräs selkeä eroavaisuus on eläkevakuuttamisessa. Eläkelain näkökulmasta työvoima jakautuu työntekijöihin ja yrittäjiin. Lähtökohtana on, että itsenäisesti työskentelevä yrittäjä järjestää itselleen työeläketurvan yrittäjän eläkelain, YEL:n, mukaan. Kuitenkin, osa yhtiömuotoisessa yrityksessä työskentelevistä omistajista vakuutetaan työntekijän eläkelain, TyEL:n mukaan. Yrityksessä työskentelevä osakeyhtiön osakas vakuutetaan TyEL:ssä, jos hän omistaa yksin enintään 30 % tai yhdessä perheenjäsenten kanssa enintään 50 % osakkeista tai äänimäärästä. Johtavassa asemassa työskentelevä osakas, jonka omistus osakekannasta tai äänimäärästä on yksin yli 30 % tai yhdessä perheenjäsenten kanssa yli 50 %, tekee eläkevakuutuksensa YEL:n mukaan.

Yleisesti ottaen, yrittäjän tulee vakuuttaa itsensä yrittäjän eläkevakuutuksella (YEL) tai maatalousyrittäjän eläkevakuutuksella (MYEL), palkansaajan kuullessa työntekijän eläkevakuutuksen (TyEL) piiriin. Taulukko L3 havainnollistaa sitä milloin yrittäjän on otettava eläkevakuutukseen YEL-vakuutus ja milloin TyEL-vakuutus. Tässä muistiossa keskitytään tarkastelemaan YEL-vakuutetun yrittäjän verotusta.

Yrittäjä (muu kuin maatalousyrittäjä) maksaa eläkevakuutuksestaan YEL-maksun, joka määräytyy YEL-työtulon perusteella. Tämä YEL-työtulo on arvio sille summalle, jonka yrittäjän työstä joutuisi maksamaan, jos tämän tekisi yrityksen ulkopuolinen henkilö.³⁰ Vuonna 2011 YEL-tulon alaraja on 6 869,69 € ja yläraja 156 625 €.

YEL-maksu määräytyy eri tavalla alle 53-vuotiaalle ja 53 vuotta täyttäneelle yrittäjälle: alle 53-vuotiaalle YEL-maksu on 21,6 % YEL-tulosta ja 53 vuotta täyttäneelle 22,9 %. Tästä syystä YEL-maksu poikkeaa alle 53-vuotiaan ja 53 vuotta täyttäneen yrittäjän välillä siinäkin tapauksessa että näiden YEL-tulo olisi täsmälleen sama.

Eläketurvakeskus vahvistaa yrittäjän YEL-tulon. Tämän asettamista sopivalle tasolle helpottaa Eläketurvakeskuksen yhdessä yrittäjäjärjestöjen kanssa laatima Yrittäjän työtulo-ohje, joka on suunnattu erityisesti YEL-tulon arviointia ja vahvistamista varten.³¹ Ohjeessa luetellaan suuri määrä eri aloihin liittyviä työtulon

³⁰ Työtulo: Yrittäjälle vahvistetaan työtuloksi se palkka, joka olisi kohtuudella maksettava, jos hänen tämän lain [yrittäjän eläkelaki] alaista työtä suorittamaan olisi palkattava vastaavan ammattitaidon omaava henkilö, tai se korvaus, jonka muutoin voidaan katsoa keskimäärin vastaavan sanottua työtä. Lähde: <http://prima.edita.fi/etklomake/207/2953.pdf>

³¹ Yrittäjän työtulo-ohje löytyy osoitteesta:

http://www.etk.fi/fi/gateway/PTARGS_0_2712_459_440_3034_43/http%3B/content.etk.fi%3B7087/publishedcontent/publish/etkfi/fi/julkaisut/esitteet/yrittajan_tyotulo_2011_7.pdf

määrittelyperusteita. Näistä työtulon ensisijaisena määrittelyperusteena käytetään yrittäjän oman tai lähinnä soveltuvan alan järjestön ohjetta. Suuressa osassa Yrittäjän työtulo-ohjeessa esitellyistä tapauksista yrittäjän YEL-tulo määräytyy yrityksen liikevaihdon tai henkilöiden lukumäärän mukaisesti. Tietyissä tapauksissa yrittäjän työtulo voidaan arvioida muilla kriteereillä, kuten esimerkiksi kasvinviljelijän tapauksessa, kasvihuonepinta-alan perusteella tai broilerin kasvattamon tapauksessa, broilerin lukumäärän mukaan (ks. työtulo-ohjeen sivu 14). Vaikka eläkevakuutuksen pohjana oleva YEL-tulo on vain arvio yrittäjän työpanoksesta, on tärkeää, että tämä vastaa yrittäjän työpanosta, sillä muun muassa eläkemaksut, yrittäjäeläke ja sairausvakuutuksen päivärahat määräytyvät tämän mukaan. Lisäksi työtulon määrä vaikuttaa mahdollisuuteen saada osa-aikaeläkettä ja työttömyysturvaa.³²

Toisin kuin työntekijän tapauksessa, YEL-yrittäjän eläkemaksun voi maksaa hänen yrityksensä.³³ Jos yrittäjä maksaa tämän itse, voi hän vähentää maksun henkilöverotuksessaan. Jos yritys maksaa tämän, niin maksu voidaan vähentää yrityksen verotuksessa. Yrittäjä voi vähentää tämän kuitenkin ainoastaan joko henkilö- tai yritysverotuksessa. Tässä muistiossa tarkastelemme tilannetta, jossa YEL-maksun maksajana toimii yritys.

On syytä huomata, että YEL-tulo ei riipu esimerkiksi yrityksen tuloksesta eikä itselle maksetusta palkasta tai osingosta, vaan on riippumaton näistä. YEL-tulo määritellään ennen yrityksen tilikautta, joten kunkin yrityksen tilikauden aikana tämän suuruuteen ei voi vaikuttaa. Tästä syystä YEL-tulo otetaan tarkasteluisamme kokoajan annettuna.

³² Yrittäjä pääsee työttömyysturvan piiriin, jos hänen YEL-työtulokseen on vahvistettu vähintään 8 520 euroa. Työtulon määrä vaikuttaa myös osa-aikaeläkkeelle pääsemiseen. Osa-aikaeläkkeen yhtenä edellytyksenä on, että yrittäjätoiminta on kokoaikaista. Tällaiseksi yrittäjätoiminta katsotaan, jos YEL-työtuloksi on vahvistettu vähintään 13 793,37 euroa.

³³ Palkansaaja maksaa eläkemaksunsa aina itse. Tämän maksaminen tapahtuu palkanmaksun yhteydessä.

Taulukko L3. Yrittäjän eläkevakuuttaminen: Yrittäjäeläke- (YEL) vai työntekijän eläkevakuutusmaksu (TyEL)³⁴

Yrittäjän eläkevakuuttaminen

Yritys	Asema yrityksessä	YEL	TyEL
Yksityinen toiminimi	Liikkeen- tai ammatinharjoittaja	X	
Avoin yhtiö	Yhtiömies	X	
Kommandiittiyhtiö	Vastuunalainen yhtiömies	X	
	Äänetön yhtiömies, joka työskentelee yrityksessä ja saa palkkaa		X
Osakeyhtiö	Johtavassa asemassa työskentelevä osakas, jonka omistus osakekannasta tai äänimäärästä on yksin yli 30 % tai yhdessä perheenjäsenten kanssa yli 50 %	X	
	Johtavassa asemassa työskentelevä osakas, jonka omistus osakekannasta tai äänimäärästä on yksin enintään 30 % tai yhdessä perheenjäsenten kanssa enintään 50 %		X
	Osakas, joka ei ole johtavassa asemassa, mutta työskentelee ja saa palkkaa		X
Muu yhteisö (Yhtymä, yhdistys, säätiö)	Henkilökohtaisesti yhteisön sitoumuksista vastuussa oleva osakas	X	
	Osakas, joka ei ole henkilökohtaisesti vastuussa yhtiön sitoumuksista, ja saa palkkaa		X

³⁴ Lähde: <https://www.varma.fi/fi/PdfDocuments/Anonymous/Liitteet/YrittajaYritys/YelVaiTyel.pdf>

Liite 3. Esimerkkilaskelmia A-E osista; yrityksen nettovarallisuus 50 000 €

Tässä liitteessä havainnollistetaan esimerkkilaskelmien avulla verosääntöjä, jotka ajavat yrittäjän palkanvalintaa erilaisilla bruttotuloilla. Kuvassa 3, jossa havainnollistetaan optimaalista palkkaa eri bruttotuloilla, havaitaan viisi eri osaa (A-E). Tässä liitteessä tarjotaan havainnollistavia esimerkkilaskelmia näiltä eri osilta.

Taulukossa L4A lasketaan yrittäjän verot ja maksut, kun yrityksen bruttotulo on 20 000 € ja palkkaa maksetaan 7 000 €, 8 000 € ja 9 009 €. ³⁵ Tästä havaitaan, että verot ja maksut ovat yhteensä pienimmillään, palkalla 9 009 €. Tämä seuraa kahdesta asiasta: yhteisövero ei synny kun palkkaa maksetaan ylärajan verran ja tällä palkalla työtulovähennys on suurimmillaan.

Taulukko L4A. Havainnollistus A-osasta, palkan valinta bruttotuloilla 20 000 €

Bruttotulo	20000	20000	20000
Palkka	7000	8000	9009
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	50000
YEL-tulo	50000	5000	50000
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	10800
Palkan sosiaalikulut (2,12 % palkasta)	148	170	191
Yrityksen tulos ennen veroja	2052	1030	0
Yhteisövero (26 % tuloksesta)	533	268	0
Yrityksen tulos verojen jälkeen	1518	762	0
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	1518	762	0
Työttömyysvakuutusmaksu (vapaaehtoinen)	0	0	0
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	460
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	5920	6920	7929
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	0	0	0
Työtulovähennys	266	325	384
Valtion tulovero	0	0	0
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	266	325	384
Kunnallisvero (19,17 %)	223	327	441
Kirkollisvero (1,34 %)	16	23	31
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	400	394	392
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	12581	12442	12315
NETTO	7419	7558	7685
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOSTA	0,629	0,622	0,616

³⁵ Palkan yläraja bruttotuloilla 20 000 € on 9 009 €.

Taulukossa L4B tarkastellaan yrittäjän veroja ja maksuja yrityksen bruttotulon ollessa 30 000 €. Optimaalinen palkka on tällä bruttotulolla 15 043 €. Jos yrittäjä maksaa tätä vähemmän palkkaa, hän ei saa täyttä työtulovähennystä. Jos palkkaa maksetaan optimaalista enemmän, muut verot ja maksut kasvavat yhteensä nopeammin kuin yhteisövero pienenee ja tästä syystä tämä ei ole yrittäjälle kannattavaa.

Taulukko L4B. Havainnollistus B-osasta, palkan valinta bruttotuloilla 30 000 €

Bruttotulo	30000	30000	30000
Palkka	13000	15043	17000
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	50000
YEL-tulo	50000	50000	50000
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	10800
Palkan sosiaalikulut (2,12 % palkasta)	276	319	360
Yrityksen tulos ennen veroja	5924	3838	1840
Yhteisövero (26 % tuloksesta)	1540	998	478
Yrityksen tulos verojen jälkeen	4384	2840	1361
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	4384	2840	1361
Työttömyysvakuutusmaksu (vapaaehtoinen)	0	0	0
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	460
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	11920	13963	15920
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	0	0	29
Työtulovähennys	620	740	740
Valtion tulovero	0	0	0
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	620	740	711
Kunnallisvero (19,17 %)	983	1338	1806
Kirkollisvero (1,34 %)	69	94	126
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	397	404	435
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	14524	14412	14466
NETTO	15476	15588	15534
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOSTA	0,484	0,480	0,482

Taulukossa L4C havainnollistetaan yrityksen palkanmaksua bruttotuloilla 40 000 €. Optimaalisella palkalla (22 639 €) osinkoa maksetaan 9 % yrityksen nettovarallisuudesta. Tällöin ei synny ansiotulo-osinkoa, mutta veroton pääomatulo-osinko kyetään hyödyntämään täysimääräisesti.

Taulukko L4C. Havainnollistus C-osasta, palkan valinta bruttotuloilla 40 000 €

Bruttotulo	40000	40000	40000
Palkka	20000	22639	25000
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	50000
YEL-tulo	50000	50000	50000
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	10800
Palkan sosiaalikulut (2,12 % palkasta)	424	480	530
Yrityksen tulos ennen veroja	8776	6081	3670
Yhteisövero (26 % tuloksesta)	2282	1581	954
Yrityksen tulos verojen jälkeen	6494	4500	2716
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	6494	4500	2716
9 % yrityksen nettovarallisuudesta	4500	4500	4500
Pääomatulo-osinko	4500	4500	2716
Ansiotulo-osinko	1994	0	0
Veroton pääomatulo	4500	4500	2716
Veronalainen ansiotulo (palkka + ansiotulo-osinko)	21396	22639	25000
Tulonhankkimisvähennys	620	620	620
Puhdas ansiotulo	20776	22019	24380
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	460
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	20316	21559	23920
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	315	395	628
Työtulovähennys	740	740	740
Valtion tulovero	0	0	0
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	425	345	112
Kunnallisvero (19,17 %)	2926	3238	3898
Kirkollisvero (1,34 %)	205	226	272
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	507	521	553
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	17604	17306	17468
NETTO	22396	22694	22532
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOISTA	0,440	0,433	0,437

Taulukossa L4D havainnollistetaan optimaalista palkanmaksua, kun bruttotulo on 100 000 €. Tällöin on optimaalista maksaa palkkaa 55 676 € eli siten, että valtion tuloverotuksessa verotettava tulo on 68 200 €, joka on tuloveroasteikon ylimmän portaan alaraja. Pienempi palkka ei ole optimaalinen, koska valtion tulovero ja kunnallisvero eivät laske yhtä nopeasti kuin yhteisövero kasvaa palkan pienentyessä. Suurempi palkka, esimerkiksi 81 400 €, jonka seurauksena osinkoa maksettaisiin 9 % nettovarallisuudesta, ei ole optimaalinen, koska erityisesti valtion tulovero on suuri silloin, kun verotettavaa ansiotuloa on yli 68 200 €.

Taulukko L4D. Havainnollistus D-osasta, palkan valinta bruttotuloilla 100 000 €

Bruttotulo	100000	100000	100000
Palkka	50000	55676	60000
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	50000
YEL-tulo	50000	50000	50000
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	10800
Palkan sosiaalikustannukset (2,12 % palkasta)	1060	1180	1272
Yrityksen tulos ennen veroja	38140	32344	27928
Yhteisövero (26 % tuloksesta)	9916	8409	7261
Yrityksen tulos verojen jälkeen	28224	23934	20667
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	28224	23934	20667
9 % yrityksen nettovarallisuudesta	4500	4500	4500
Pääomatulo-osinko	4500	4500	4500
Ansiotulo-osinko	23724	19434	16167
Veroton pääomatulo	4500	4500	4500
Veronalainen ansiotulo (palkka + ansiotulo-osinko)	66607	69280	71317
Tulonhankkimisvähennys	620	620	620
Puhdas ansiotulo	65987	68660	70697
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	460
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	65527	68200	70237
68 200 <= verotettava ansiotulo	0	1	1
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	9018	9593	10204
Työtulovähennys	344	312	288
Valtion tulovero	8674	9281	9916
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	0	0	0
Kunnallisvero (19,17 %)	12326	12861	13269
Kirkollisvero (1,34 %)	862	899	928
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	566	566	566
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	44664	44457	44473
NETTO	55336	55543	55527
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOSTA	0,447	0,445	0,445

Taulukossa L4E havainnollistetaan palkan valintaa, kun bruttotulo on 150 000 €. Tälle bruttotulolle optimaalinen palkka on sellainen, jonka seurauksena osinkoa maksetaan 9 % nettovarallisuudesta. Tämä pätee yleisesti kuvan 3 osille C (bruttotulo 32 000 € – 88 000 €) ja E (bruttotulo 128 000 € –). Liitteessä 4 tarjotaan tarkentavia havainnollistavia laskelmia eri palkanmaksusääntöjen vertailuun D- ja E-osilla.

Taulukko L4E. Havainnollistus E-osasta, palkan valinta bruttotuloilla 150 000 €

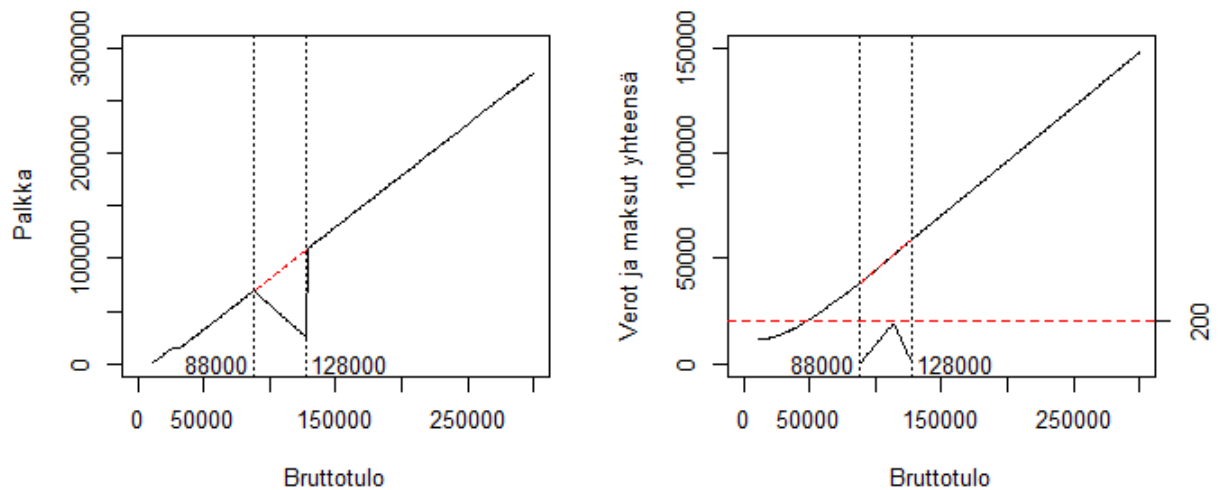
Bruttotulo	150000	150000	150000
Palkka	125000	130355	135000
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	50000
YEL-tulo	50000	50000	50000
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	10800
Palkan sosiaalikulut (2,12 % palkasta)	2650	2764	2862
Yrityksen tulos ennen veroja	11550	6081	1338
Yhteisövero (26 % tuloksesta)	3003	1581	348
Yrityksen tulos verojen jälkeen	8547	4500	990
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	8547	4500	990
9 % yrityksen nettovarallisuudesta	4500	4500	4500
Pääomatulo-osinko	4500	4500	990
Ansiotulo-osinko	4047	0	0
Veroton pääomatulo	4500	4500	990
Veronalainen ansiotulo (palkka + ansiotulo-osinko)	127833	130355	135000
Tulonhankkimisvähennys	620	620	620
Puhdas ansiotulo	127213	129735	134380
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	460
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	126753	129275	133920
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	27159	27916	29309
Työtulovähennys	0	0	0
Valtion tulovero	27159	27916	29309
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	0	0	0
Kunnallisvero (19,17 %)	24299	24782	25672
Kirkollisvero (1,34 %)	1698	1732	1795
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	566	566	566
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	70635	70601	71812
NETTO	79365	79399	78188
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOSTA	0,471	0,471	0,479

Tässä liitteessä on tarkasteltu yrityksen verokohtelua silloin, kun palkka valitaan optimaalisesti. Tarkastellaan seuraavaksi kuinka paljon verokohtelu muuttuu, kun yritys valitsee palkan optimaalisesta poikkeavasti, mutta selväpiirteisemmin. Eri-tyisenä kiinnostuksen kohteena tarkastellaan sitä kuinka paljon verokohtelu muuttuu, jos yrittäjä maksaa D-osalla palkkaa siten, että osinkoa muodostuu 9 % nettovarallisuudesta (eli kuten optimaalisen palkkakäyrän C- ja E-osissa).

Kuvassa L11 havainnollistetaan kuinka paljon D-osan optimaalinen palkanmaksu poikkeaa sellaisesta, jossa tällä kohdalla käytettäisiin C- ja E-osien palkanmaksua (eli sellaista, jossa palkkaa maksetaan sen verran, että osinkoa tulee maksettua

9 % nettovarallisuudesta). Vasemmanpuoleinen kuvio havainnollistaa vaihtoehtoja palkan asettamisesta (jossa palkkaa nostetaan bruttotulojen välillä 88 000 € – 128 000 €; katkoviivoitettu [punainen] käyrä). Oikeanpuoleinen kuvio havainnollistaa veroja ja maksuja yhteensä näissä kahdessa eri tilanteessa sekä näiden erotusta (oikeanpuoleinen asteikko). Kuvasta havaitaan, että verot ja maksut ovat jokaisella bruttotulolla alle 200 € suuremmat kuin optimaalisella palkan valinnalla. Maksimipoikkeama on 188 € ja tämä saavutetaan bruttotulolla 113 000 €, jolloin optimaalisella palkalla verot ja maksut ovat yhteensä noin 51 000 €, josta tämä 188 € on alle 0,4 %. Näin ollen D-osan palkanmaksun korvaaminen C- ja E-osan palkanmaksusäännöllä ei vaikuta aiheuttavan merkittävää muutosta yrittäjän verokohteluun.

Kuva L11. *Vaihtoehtoisen palkan asettamisen vaikutus verokohteluun*

Yllä olevan perusteella, optimaalisen palkan asettamisen kanssa lähes sama verokohtelu voidaan saavuttaa hieman erilaisella palkkaskenaariolla. Näin ollen, vuoden 2011 verosääntöjen vallitessa yrittäjä voi valita selkeän ja käyttökelpoisen palkanmaksusäännön, jonka seurauksena verokohtelu ei juuri poikkea optimaalisesta: pienillä bruttotuloilla (alle 26 000 €) maksa palkkaa ylärajan verran, keski-kokoisilla bruttotuloilla (26 000 €-raja) maksa palkkaa noin 15 000 € ja suurilla bruttotuloilla (raja, josta nämä bruttotulot alkavat, riippuu nettovarallisuudesta) maksa palkkaa siten, että osinkoa tulee maksettavaksi 9 % nettovarallisuudesta. Tämän palkanmaksusäännön mukaan suuremman yrityksen kannattaa maksaa vähemmän palkkaa kuin pienen.

Liite 4. Esimerkkilaskelmia D- ja E-osaan liittyen

Tässä liitteessä tarjotaan havainnollistavia laskelmia eri palkanmaksusääntöjen vertailuun. Taulukoissa L5–L9 havainnollistetaan sitä kuinka verot ja maksut muuttuvat kahdessa eri palkanmaksuvaihtoehdossa, kun bruttotulot nousevat. Taulukoissa L5–L7 tarkastellaan bruttotuloja, jotka ovat optimaalisen palkanmaksukäyrän D-osalla ja taulukoiden L8 ja L9 bruttotulot ovat käyrän E-osalla.

Taulukko L5. Palkanmaksusääntöjen vertailu, BT 98 000 € ja BT 100 000 €

	verotettavaa valtion tuloverotuksessa 68 200 €		erotus	osinko = 9 % nettovarallisuudesta		erotus
Bruttotulo	98000	100000	2000	98000	100000	2000
Palkka	57875	55677	-2198	79435	81393	1958
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	0	50000	50000	0
YEL-tulo	50000	50000	0	50000	50000	0
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	0	10800	10800	0
Palkan sosiaalikulut (2,12 % palkasta)	1227	1180	-47	1684	1726	42
Yrityksen tulos ennen veroja	28098	32343	4245	6081	6081	0
Yhteisövero (26 % tuloksesta)	7305	8409	1104	1581	1581	0
Yrityksen tulos verojen jälkeen	20793	23934	3141	4500	4500	0
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	20793	23934	3141	4500	4500	0
9 % yrityksen nettovarallisuudesta	4500	4500	0	4500	4500	0
Pääomatulo-osinko	4500	4500	0	4500	4500	0
Ansiotulo-osinko	16293	19434	3141	0	0	0
Veroton pääomatulo	4500	4500	0	4500	4500	0
Veronalainen pääomatulo	0	0	0	0	0	0
Verotettava pääomatulo	0	0	0	0	0	0
Veroton ansiotulo-osinko	4888	5830	942	0	0	0
Veronalainen ansiotulo-osinko	11405	13603	2199	0	0	0
Pääomatulovero (28 % verotettavasta pääomatulosta)	0	0	0	0	0	0
Veronalainen ansiotulo (palkka + ansiotulo-osinko)	69280	69280	1	79435	81393	1958
Tulonhankkimisvähennys	620	620	0	620	620	0
Puhdas ansiotulo	68660	68660	1	78815	80773	1958
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	0	460	460	0
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	68200	68200	1	78355	80313	1958
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	9593	9593	0	12640	13227	587
Työtulovähennys	312	312	0	190	167	-23
Valtion tulovero	9281	9281	0	12449	13060	611
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	0	0	0	0	0	0
Kunnallisveron ansiotulovähennys	1110	1110	0	653	565	-88
Kunnallisveron perusvähennys	0	0	0	0	0	0
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa	67089	67090	1	77702	79748	2046
Kunnallisvero (19,17 %) ennen työtuloväh.	12861	12861	0	14895	15288	392
Kirkollisvero (1,34 %) ennen työtuloväh.	899	899	0	1041	1069	27
SAVA hoitomaksu (1,19 %) ennen työtuloväh.	566	566	0	566	566	0
Kunnallisveron työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
Kirkollisveron työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
SAVA hoitomaksun työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
Kunnallisvero (19,17 %)	12861	12861	0	14895	15288	392
Kirkollisvero (1,34 %)	899	899	0	1041	1069	27
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	566	566	0	566	566	0
			0			0
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	43400	44457	1057	43477	44550	1072
NETTO	54600	55543	943	54523	55450	928
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOSTA	0,443	0,445	0,00172	0,444	0,445	0,00185

Ensimmäisessä palkanmaksuvaihtoehdossa maksetaan palkkaa siten, että valtion tuloverotuksessa verotettavaa tuloa syntyy 68 200 €. Taulukosta L5 nähdään, että bruttotulon kasvu 2 000 €:lla (98 000 € → 100 000 €) aiheuttaa palkan pienentymisen ja 1 057 €:n kasvun veroissa ja maksuissa tällä palkanmaksuvaihtoehdolla. Toisessa palkanmaksuvaihtoehdossa palkkaa maksetaan siten, että osinkoa tulee maksettua 9 % nettovarallisuudesta. Sama 2 000 €:n bruttotulojen kasvu nostaa palkkaa ja kasvattaa veroja ja maksuja 1 072 € eli 15 € enemmän kuin ensimmäisessä palkanmaksuvaihtoehdossa. Tästä syystä, bruttotulojen lisäys tekee ensimmäisestä palkanmaksuvaihtoehdosta yrittäjän kannalta yhä paremman vaihtoehdon, vaikka tämä jo oli parempi vaihtoehto bruttotulolla 98 000 €. Kummasakin tapauksessa (BT 98 000 € ja BT 100 000 €), ensimmäinen palkanmaksusääntö on yrittäjälle parempi (ks. myös kuva 4).

Taulukossa L6 tehdään vastaava vertailu, kuin taulukossa L5 silloin, kun bruttotulo nousee 100 000 €:sta 102 000 €:oon. Tästä havaitaan täsmälleen samat muutokset kuin taulukossa L5: verot ja maksut ovat ensimmäisessä palkanmaksuvaihtoehdossa 1 057 € ja toisessa 1 072 € suuremmat kuin ennen muutosta. Tästä syystä, bruttotulon kasvaessa myös tässä tapauksessa ensimmäinen palkanmaksuvaihtoehto tulee suhteessa toista vaihtoehtoa paremmaksi. Kuitenkin, molemmilla bruttotuloilla (100 000 € ja 102 000 €) ensimmäinen palkanmaksuvaihtoehto on parempi.

Taulukko L7 vastaa taulukoita L5 ja L6, kun bruttotulo muuttuu 120 000 €:sta 122 000 €:oon. Tästä havaitaan, että verojen ja maksujen muutokset ovat ensimmäisessä ja toisessa tapauksessa 1 057 € ja 1 031 € vastaavasti. Tästä syystä, bruttotulon kasvaessa toinen palkanmaksuvaihtoehto tulee paremmaksi, verrattuna ensimmäiseen vaihtoehtoon. Kuitenkin, molemmilla bruttotuloilla (120 000 € ja 122 000 €) ensimmäinen palkanmaksuvaihtoehto on parempi (ollaan yhä D-osalla). On syytä huomata, että verrattuna taulukoihin L5 ja L6, taulukon L7 poikkeama veroissa ja maksuissa toisen palkanmaksuvaihtoehdon kohdalla on seurausta siitä, että työtulovähennys ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennys ovat kumpikin 0 €.

Taulukko L6. Palkanmaksusääntöjen vertailu, BT 100 000 € ja BT 102 000 €

	verotettavaa valtion tuloverotuksessa 68 200 €		erotus	osinko = 9 % nettovarallisuudesta		erotus
Bruttotulo	100000	102000	2000	100000	102000	2000
Palkka	55677	53477	-2200	81393	83352	1959
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	0	50000	50000	0
YEL-tulo	50000	50000	0	50000	50000	0
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	0	10800	10800	0
Palkan sosiaalikulut (2,12 % palkasta)	1180	1134	-47	1726	1767	42
Yrityksen tulos ennen veroja	32343	36589	4247	6081	6081	-1
Yhteisövero (26 % tuloksesta)	8409	9513	1104	1581	1581	0
Yrityksen tulos verojen jälkeen	23934	27076	3143	4500	4500	0
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	23934	27076	3143	4500	4500	0
9 % yrityksen nettovarallisuudesta	4500	4500	0	4500	4500	0
Pääomatulo-osinko	4500	4500	0	4500	4500	0
Ansiotulo-osinko	19434	22576	3143	0	0	0
Veroton pääomatulo	4500	4500	0	4500	4500	0
Veronalainen pääomatulo	0	0	0	0	0	0
Verotettava pääomatulo	0	0	0	0	0	0
Veroton ansiotulo-osinko	5830	6773	943	0	0	0
Veronalainen ansiotulo-osinko	13603	15803	2200	0	0	0
Pääomatulovero (28 % verotettavasta pääomatulosta)	0	0	0	0	0	0
Veronalainen ansiotulo (palkka + ansiotulo-osinko)	69280	69280	0	81393	83352	1959
Tulonhankkimisvähennys	620	620	0	620	620	0
Puhdas ansiotulo	68660	68660	0	80773	82732	1959
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	0	460	460	0
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	68200	68200	0	80313	82272	1959
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	9593	9593	0	13227	13815	588
Työtulovähennys	312	312	0	167	143	-24
Valtion tulovero	9281	9281	0	13060	13671	611
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	0	0	0	0	0	0
Kunnallisveron ansiotulovähennys	1110	1110	0	565	477	-88
Kunnallisveron perusvähennys	0	0	0	0	0	0
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa	67090	67090	0	79748	81795	2047
Kunnallisvero (19,17 %) ennen työtuloväh.	12861	12861	0	15288	15680	392
Kirkollisvero (1,34 %) ennen työtuloväh.	899	899	0	1069	1096	27
SAVA hoitomaksu (1,19 %) ennen työtuloväh.	566	566	0	566	566	0
Kunnallisveron työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
Kirkollisveron työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
SAVA hoitomaksun työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
Kunnallisvero (19,17 %)	12861	12861	0	15288	15680	392
Kirkollisvero (1,34 %)	899	899	0	1069	1096	27
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	566	566	0	566	566	0
			0			0
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	44457	45514	1057	44550	45622	1072
NETTO	55543	56486	943	55450	56378	928
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOSTA	0,445	0,446	0,0017	0,445	0,447	0,0018

Taulukko L7. Palkanmaksusääntöjen vertailu, BT 120 000 € ja BT 122 000 €

	verotettavaa valtion tuloverotuksessa 68 200 €		erotus	osinko = 9% nettovarallisuudesta		erotus
Bruttotulo	120000	122000	2000	120000	122000	2000
Palkka	33682	31482	-2200	100978	102937	1959
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	0	50000	50000	0
YEL-tulo	50000	50000	0	50000	50000	0
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	0	10800	10800	0
Palkan sosiaalikulut (2,12 % palkasta)	714	667	-47	2141	2182	42
Yrityksen tulos ennen veroja	74804	79051	4247	6081	6081	-1
Yhteisövero (26 % tuloksesta)	19449	20553	1104	1581	1581	0
Yrityksen tulos verojen jälkeen	55355	58497	3143	4500	4500	0
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	55355	58497	3143	4500	4500	0
9 % yrityksen nettovarallisuudesta	4500	4500	0	4500	4500	0
Pääomatulo-osinko	4500	4500	0	4500	4500	0
Ansiotulo-osinko	50855	53997	3143	0	0	0
Veroton pääomatulo	4500	4500	0	4500	4500	0
Veronalainen pääomatulo	0	0	0	0	0	0
Verotettava pääomatulo	0	0	0	0	0	0
Veroton ansiotulo-osinko	15256	16199	943	0	0	0
Veronalainen ansiotulo-osinko	35598	37798	2200	0	0	0
Pääomatulovero (28 % verotettavasta pääomatulosta)	0	0	0	0	0	0
Veronalainen ansiotulo (palkka + ansiotulo-osinko)	69280	69280	0	100978	102937	1959
Tulonhankkimisvähennys	620	620	0	620	620	0
Puhdas ansiotulo	68660	68660	0	100358	102317	1959
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	0	460	460	0
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	68200	68200	0	99898	101857	1959
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	9593	9593	0	19102	19690	588
Työtulovähennys	312	312	0	0	0	0
Valtion tulovero	9281	9281	0	19102	19690	588
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	0	0	0	0	0	0
Kunnallisveron ansiotulovähennys	1110	1110	0	0	0	0
Kunnallisveron perusvähennys	0	0	0	0	0	0
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa	67090	67090	0	99898	101857	1959
Kunnallisvero (19,17 %) ennen työtuloväh.	12861	12861	0	19150	19526	376
Kirkollisvero (1,34 %) ennen työtuloväh.	899	899	0	1339	1365	26
SAVA hoitomaksu (1,19 %) ennen työtuloväh.	566	566	0	566	566	0
Kunnallisveron työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
Kirkollisveron työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
SAVA hoitomaksun työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
Kunnallisvero (19,17 %)	12861	12861	0	19150	19526	376
Kirkollisvero (1,34 %)	899	899	0	1339	1365	26
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	566	566	0	566	566	0
			0			0
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	55031	56088	1057	55140	56171	1031
NETTO	64969	65912	943	64860	65829	969
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOSTA	0,459	0,46	0,0012	0,459	0,46	0,0009

Taulukoissa L8 ja L9 verrataan palkanmaksusääntöjä bruttotuloilla, jotka ovat E-osalla. Taulukoiden perusteella nähdään, että ensimmäisen palkanmaksusäännön mukaan jokaista 2 000 €:n bruttotulon lisäystä vastaa verojen ja maksujen nousu 1 057 €:lla ja toisen palkanmaksusäännön mukaan vastaava nousu on 1 031 €. Näin ollen, näillä bruttotulon tasoilla, toinen palkanmaksuvaihtoehto tulee kannattavammaksi, verrattuna ensimmäiseen. Tämä pätee myös kaikilla muilla E-osan bruttotuloilla, joten tästä syystä E-osalla kannattaa maksaa palkkaa siten, että osinkoa tulee maksettua 9 % nettovarallisuudesta.

Taulukko L8. Palkanmaksusääntöjen vertailu, BT 127 000 € ja BT 129 000 €

	verotettavaa valtion tuloverotuksessa 68 200€		erotus	osinko = 9 % nettovarallisuudesta		erotus
Bruttotulo	127000	129000	2000	127000	129000	2000
Palkka	25983	23784	-2199	107833	109791	1958
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	0	50000	50000	0
YEL-tulo	50000	50000	0	50000	50000	0
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	0	10800	10800	0
Palkan sosiaalikulut (2,12 % palkasta)	551	504	-47	2286	2328	42
Yrityksen tulos ennen veroja	89666	93912	4246	6081	6081	0
Yhteisövero (26 % tuloksesta)	23313	24417	1104	1581	1581	0
Yrityksen tulos verojen jälkeen	66353	69495	3142	4500	4500	0
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	66353	69495	3142	4500	4500	0
9 % yrityksen nettovarallisuudesta	4500	4500	0	4500	4500	0
Pääomatulo-osinko	4500	4500	0	4500	4500	0
Ansiotulo-osinko	61853	64995	3142	0	0	0
Veroton pääomatulo	4500	4500	0	4500	4500	0
Veronalainen pääomatulo	0	0	0	0	0	0
Veroton ansiotulo-osinko	18556	19498	943	0	0	0
Veronalainen ansiotulo-osinko	43297	45496	2199	0	0	0
Pääomatulovero (28 % verotettavasta pääomatulosta)	0	0	0	0	0	0
Veronalainen ansiotulo (palkka + ansiotulo-osinko)	69280	69280	0	107833	109791	1958
Tulonhankkimisvähennys	620	620	0	620	620	0
Puhdas ansiotulo	68660	68660	0	107213	109171	1958
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	0	460	460	0
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	68200	68200	0	106753	108711	1958
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	9593	9593	0	21159	21746	587
Työtulovähennys	312	312	0	0	0	0
Valtion tulovero	9281	9281	0	21159	21746	587
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	0	0	0	0	0	0
Kunnallisveron ansiotulovähennys	1110	1110	0	0	0	0
Vähennettävää ennen perusvähennystä	2190	2190	0	1080	1080	0
Tulot ennen perusvähennystä	67090	67090	0	106753	108711	1958
Kunnallisveron perusvähennys	0	0	0	0	0	0
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa	67090	67090	0	106753	108711	1958
Kunnallisvero (19,17 %) ennen työtuloväh.	12861	12861	0	20465	20840	375
Kirkollisvero (1,34 %) ennen työtuloväh.	899	899	0	1430	1457	26
SAVA hoitomaksu (1,19 %) ennen työtuloväh.	566	566	0	566	566	0
Kunnallisveron työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
Kirkollisveron työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
SAVA hoitomaksun työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
Kunnallisvero (19,17 %)	12861	12861	0	20465	20840	375
Kirkollisvero (1,34 %)	899	899	0	1430	1457	26
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	566	566	0	566	566	0
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	58731	59789	1057	58747	59778	1031
NETTO	68269	69211	943	68253	69222	969
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOSTA	0,462	0,463	0,0010	0,463	0,463	0,0008

Taulukko L9. Palkanmaksusääntöjen vertailu, BT 129 000 € ja BT 131 000 €

	verotettavaa valtion tuloverotuksessa 68 200 €		erotus	osinko = 9 % nettovarallisuudesta		erotus
Bruttotulo	129000	131000	2000	129000	131000	2000
Palkka	23784	21584	-2200	109791	111750	1959
Yrityksen nettovarallisuus	50000	50000	0	50000	50000	0
YEL-tulo	50000	50000	0	50000	50000	0
YEL-maksu (21,6 % YEL-tulosta)	10800	10800	0	10800	10800	0
Palkan sosiaalikulustannukset (2,12 % palkasta)	504	458	-47	2328	2369	42
Yrityksen tulos ennen veroja	93912	98158	4247	6081	6081	-1
Yhteisövero (26 % tuloksesta)	24417	25521	1104	1581	1581	0
Yrityksen tulos verojen jälkeen	69495	72637	3143	4500	4500	0
Osinko (yritys jakaa koko tuloksen osinkona)	69495	72637	3143	4500	4500	0
9 % yrityksen nettovarallisuudesta	4500	4500	0	4500	4500	0
Pääomatulo-osinko	4500	4500	0	4500	4500	0
Ansiotulo-osinko	64995	68137	3143	0	0	0
Veroton pääomatulo	4500	4500	0	4500	4500	0
Veronalainen pääomatulo	0	0	0	0	0	0
Verotettava pääomatulo	0	0	0	0	0	0
Veroton ansiotulo-osinko	19498	20441	943	0	0	0
Veronalainen ansiotulo-osinko	45496	47696	2200	0	0	0
Pääomatulovero (28 % verotettavasta pääomatulosta)	0	0	0	0	0	0
Veronalainen ansiotulo (palkka + ansiotulo-osinko)	69280	69280	0	109791	111750	1959
Tulonhankkimisvähennys	620	620	0	620	620	0
Puhdas ansiotulo	68660	68660	0	109171	111130	1959
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	460	460	0	460	460	0
Verotettava ansiotulo valtion tuloverotuksessa	68200	68200	0	108711	110670	1959
Valtion tuloveroasteikon mukainen vero	9593	9593	0	21746	22334	588
Työtulovähennys	312	312	0	0	0	0
Valtion tulovero	9281	9281	0	21746	22334	588
Vähentämättä jäänyt työtulovähennys	0	0	0	0	0	0
Kunnallisveron ansiotulovähennys	1110	1110	0	0	0	0
Kunnallisveron perusvähennys	0	0	0	0	0	0
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa	67090	67090	0	108711	110670	1959
Kunnallisvero (19,17 %) ennen työtuloväh.	12861	12861	0	20840	21215	376
Kirkollisvero (1,34 %) ennen työtuloväh.	899	899	0	1457	1483	26
SAVA hoitomaksu (1,19 %) ennen työtuloväh.	566	566	0	566	566	0
Kunnallisveron työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
Kirkollisveron työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
SAVA hoitomaksun työtuloväh.	0	0	0	0	0	0
Kunnallisvero (19,17 %)	12861	12861	0	20840	21215	376
Kirkollisvero (1,34 %)	899	899	0	1457	1483	26
SAVA hoitomaksu (1,19 %)	566	566	0	566	566	0
			0			0
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ	59789	60846	1057	59778	60809	1031
NETTO	69211	70154	943	69222	70191	969
VEROJEN JA MAKSUJEN OSUUS BRUTTOTULOSTA	0,463	0,464	0,0010	0,463	0,464	0,0008

VATT MUISTIOT SARJASSA ILMESTYNEET JULKAISUT
IN VATT MIMEO SERIES PUBLISHED PUBLICATIONS

1. Aaltonen Juho – Kangasharju Aki – Moisio Antti: Vuoden 2009 kuntaliitokset – Kuvailutietoa kunnista. Helsinki 2009.
2. Kari Seppo: Vapaaehtoinen varautuminen vanhuusiän menoihin – laskelmia yksityisen eläkesäästämisen julkistaloudellisista nettovaikutuksista. Helsinki 2009.
3. Hämäläinen Kari: Kvantitatiivinen politiikka-arviointi – Esiselvityksen taustamuistio. Helsinki 2009.
4. Jahnsson Niklas: Paikkatietoanalyseistä kuntatutkimuksessa. Helsinki 2009.
5. Kuusi Osmo: Sivistysbarometri kansallisen keskustelun avaajana sivistyksestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista. Selvityshenkilön raportti. Helsinki 2009.
6. Tuuli Jukka: Polttoaineveron ja muiden ympäristöverojen tulonjakovaikutukset. Helsinki 2009.
7. Eerola Essi – Kari Seppo: Verotuksen neutraalisuus eräissä pääomaveromalleissa. Helsinki 2010.
8. Harju Jarkko – Karikallio Hanna – Matikka Tuomas: Listaamattomien osakeyhtiöiden osingonjako ja taserakenteet. Helsinki 2010.
9. Kerkelä Leena: Suomen ja Viron välinen rajakauppa. Helsinki 2010.
10. Harju Jarkko – Kosonen Tuomas: Ravintoloiden arvonlisäveroalennuksen hintavaikutukset. Helsinki 2010.
11. Honkatukia Juha: Puolustusvoimien kansantaloudelliset vaikutukset. Helsinki 2010.
12. Harjunen Oskari – Saarimaa Tuukka – Tukiainen Janne: Kuntaliitosten syntyyn vaikuttavat tekijät. Helsinki 2010.
13. Kröger Outi: Suomen verotus kansainvälisessä vertailussa. Helsinki 2011.
14. Harjunen Oskari – Saarimaa Tuukka. Kuntarakenne paikkatietomenetelmien näkökulmasta. Helsinki 2011.
15. Jokimäki Hanna: Hyvinvointipalvelut osana kotitalouksien hyvinvointia. Helsinki 2011.
16. Hämäläinen Kari – Moisio, Antti: Kainuun hallintokokeilun kustannusvaikutukset. Helsinki 2011.
17. Rauhanen Timo: Verotuet Suomessa 2009–2012. Helsinki 2011.
18. Grönberg Sami – Kosonen Tuomas: Kehitysalueiden korotettujen poistojen vaikuttavuus. Helsinki 2011.
19. Pursiainen Heikki – Saxell Tanja – Tukainen Janne: Asfalttikartellin vahinkojen arviointi – vastauksia kritiikkiin, Helsinki 2012.

VALTION TALOUDELLINEN TUTKIMUSKESKUS
STATENS EKONOMISKA FORSKNINGSCENTRAL
GOVERNMENT INSTITUTE FOR ECONOMIC RESEARCH

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Government Institute for Economic Research
P.O.Box 1279
FI-00101 Helsinki
Finland

ISBN 978-952-274-034-2 (PDF)
ISSN 1798-0321 (PDF)